

**ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»**

Фінансова звітність

*За рік, що закінчився 31 грудня 2017 року,
разом зі звітом незалежного аудитора*

Зміст

Звіт незалежного аудитора

Звіт про фінансовий стан	1
Звіт про фінансові результати	2
Звіт про сукупний дохід	3
Звіт про рух грошових коштів	4
Звіт про зміни власного капіталу	5

Примітки до фінансової звітності

1. Основна діяльність	6
2. Економічне середовище, в якому Банк здійснює діяльність	6
3. Основа підготовки інформації	6
4. Основні принципи облікової політики	7
5. Суттєві облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики	21
6. Грошові кошти та їх еквіваленти	22
7. Кошти на рахунках в Національному банку України	22
8. Кошти в інших банках	23
9. Цінні папери	24
10. Кредити клієнтам	25
11. Основні засоби, інвестиційна власність та нематеріальні активи	32
12. Інші активи	33
13. Заборгованість перед іншими банками	34
14. Кошти клієнтів	34
15. Випущені депозитні сертифікати	35
16. Випущені єврооблігації	35
17. Інші позикові кошти	35
18. Інші зобов'язання	36
19. Субординований борг	36
20. Похідні фінансові інструменти	36
21. Акціонерний капітал та резерви	37
22. Сегментний аналіз	37
23. Процентні доходи та витрати	40
24. Комісійні доходи та витрати	40
25. Інші доходи	41
26. Операційні витрати	41
27. Податок на прибуток	41
28. Управління ризиками	43
29. Розкриття справедливої вартості	52
30. Умовні та інші зобов'язання	55
31. Операції зі зв'язаними сторонами	56
32. Прибуток на акцію	58
33. Зміни в зобов'язаннях, що відносяться до фінансової діяльності	58
34. Капітал	58
35. Події після дати балансу	60

Звіт незалежного аудитора

Акціонерам ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
МІЖНАРОДНИЙ БАНК»

Думка

Ми провели аудит фінансової звітності ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК» («Банк»), що складається зі звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2017 року, та звіту про фінансові результати, звіту про сукупний дохід, звіту про зміни власного капіталі та звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан Банку на 31 грудня 2017 року, та його фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ»).

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Банку згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів («Кодекс РМСЕБ») та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Ключові питання аудиту

Ключові питання аудиту – це питання, які на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядалися в контексті нашого аудиту фінансової звітності в цілому та враховувалися при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань. Щодо кожного питання, описаного нижче, наш опис того, як відповідне питання розглядалось під час нашого аудиту, наведено в цьому контексті.

Ми виконали обов'язки, що описані в розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності» нашого звіту, в тому числі щодо цих питань. Відповідно, наш аудит включав виконання процедур, розроблених у відповідь на нашу оцінку ризиків суттєвого викривлення фінансової звітності. Результати наших аудиторських процедур, в тому числі процедур, що були виконані під час розгляду зазначених нижче питань, служать основою для висловлення нашої аудиторської думки щодо фінансової звітності, що додається.

Ключове питання аудиту

Резерв під знецінення кредитів клієнтам

Оцінка резерву під знецінення кредитів клієнтам є ключовою областю для суджень керівництва Банку. У зв'язку з істотним залишками кредитів клієнтам, які складають 55% від загальної суми активів, і пов'язаної невизначеністю в оцінках, резерв під знецінення кредитів клієнтам вважався ключовим питанням аудиту.

Виявлення ознак знецінення та визначення суми очікуваного відшкодування є процесами, що включають різні припущення і фактори, в тому числі фінансовий стан позичальника, очікувані майбутні грошові потоки та справедливу вартість застави. Використання різних припущень може привести до різних результатів оцінок резерву під знецінення кредитів клієнтам. Підхід Банку до оцінки та управління кредитним ризиком описані в Примітці 10 та Примітці 28 до фінансової звітності.

Оцінка будівель та інвестиційної власності

Загальна вартість будівель та інвестиційної власності Банку станом на 31 грудня 2017 року становила 984 263 тис. грн. Банк використовує модель переоцінки в своїй обліковій політиці для оцінки будівель і модель справедливої вартості для оцінки інвестиційної власності. Оцінка цих активів передбачає застосування вхідних даних і припущень, що не є спостережуваними. Зміни у вхідних даних і припущеннях можуть мати істотний вплив на результати оцінки і, відповідно, на власний капітал і результати діяльності Банку. Істотність загальної вартості будівель і інвестиційної власності і суб'єктивність оцінок роблять їх ключовим питанням аудиту.

Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту

Ми перевірили ефективність внутрішніх контролів Банку, що стосуються оцінки ознак знецінення, включаючи якість вхідних даних і відповідних систем Банку.

Для резервів під знецінення кредитів клієнтам, розрахованих на індивідуальній основі, ми перевірили припущення, що лежать в основі виявлення ознак знецінення та кількісної оцінки, включаючи прогнози щодо майбутніх грошових потоків і оцінки справедливої вартості застави.

Для резервів під знецінення кредитів клієнтам розрахованих на колективній основі, ми протестували основні моделі Банку. Ми також перевірили доречність і коректність вхідних даних, що використовуються в цих моделях, таких як ймовірність дефолту і показники відновлення.

Ми проаналізували розкриття в Примітці 10 та Примітці 28 до фінансової звітності щодо резерву під знецінення кредитів клієнтам.

Наші процедури аудиту включали аналіз вибору методів і моделей оцінки, а також джерел значних припущень. Ми оцінили компетентність і об'єктивність фахівця з оцінки. Для аналізу методології та прийнятих припущень за вибіркою індивідуально значущих об'єктів нерухомості ми залучали наших фахівців з оцінки нерухомості. Ми також виконали процедури щодо розкриття у фінансовій звітності оцінки будівель та інвестиційної власності.

Інформація про оцінку будівель та інвестиційної власності розкрита в Примітці 11 та Примітці 29 до фінансової звітності.

Інформація, що не є фінансовою звітністю та звітом аудитора щодо неї

Інша інформація складається з Річного Звіту ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК», але не містить фінансової звітності та нашого звіту аудитора щодо неї. Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Очікується що Річний Звіт ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК» буде нам наданий після дати даного звіту незалежного аудитора.

Наша думка щодо фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією та фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація виглядає такою, що містить суттєве викривлення.

Відповідальність управлінського персоналу та Спостережної ради за фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до МСФЗ та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, окрім випадків, коли управлінський персонал або планує ліквідувати Банк чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Спостережна рада несе відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Банку.

Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що фінансова звітність в цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом всього завдання з аудиту. Окрім того, ми:

- ▶ ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо та виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, та отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки

- шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, невірні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- ▶ отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю Банку;
 - ▶ оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
 - ▶ доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, доходимо висновку, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Тим не менш, майбутні події або умови можуть примусити Банк припинити свою діяльність на безперервній основі;
 - ▶ оцінюємо загальне подання, структуру та зміст фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує фінансова звітність операції та події, що лежать в основі її складання, так, щоб досягти достовірного подання.

Ми повідомляємо Спостережну раду разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки системи внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо Спостережній раді твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась Спостережній раді ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання в нашому звіті аудитора окрім випадків, коли законодавчим чи регуляторним актом заборонено публічне розкриття такого питання, або коли за вкрай виняткових обставин ми визначаємо, що таке питання не слід висвітлювати в нашому звіті, оскільки негативні наслідки такого висвітлення можуть очікувано переважити його корисність для інтересів громадськості.

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є Юлія Студинська.


ТОВ «Ернст энд Янг Аудиторські Послуги»

м. Київ, Україна

29 березня 2018 року


Свістич О.М.
Генеральний директор




Мовсесян Л.С.
Сертифікат аудитора серії Б №0198
чинний до 24 грудня 2019 року

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про фінансовий стан на 31 грудня 2017 року

(у тисячах гривень)

	Прим.	2017 рік	2016 рік
Активи			
Грошові кошти в касі та дорозі	6	1 499 210	1 162 368
Кошти на рахунках в Національному банку України	7	1 178 795	1 213 522
Заборгованість інших банків	8	5 547 316	5 561 964
<i>Цінні папери:</i>	9		
- які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку		162 887	277 873
- наявні для продажу		10 233 489	9 132 655
Кредити клієнтам	10	25 495 599	24 755 755
Поточний актив з податку на прибуток		2 405	45 405
Інші активи	12	697 098	528 517
Основні засоби	11	1 253 795	1 213 395
Інвестиційна власність	11	149 347	185 857
Нематеріальні активи	11	300 003	287 578
Відстрочені податкові активи	27	12 385	187 719
Всього активів		46 532 329	44 552 608
Зобов'язання			
Заборгованість перед іншими банками	13	865 004	1 147 889
Кошти клієнтів	14	37 194 276	33 185 516
Випущені депозитні сертифікати	15	187 194	691 371
Випущені єврооблігації	16	1 915 014	4 290 540
Інші позикові кошти	17	11 193	18 995
Інші зобов'язання	18	996 732	679 252
Субординований борг	19	489 656	490 750
Всього зобов'язань		41 659 069	40 504 313
Власний капітал			
Акціонерний капітал	21	3 294 492	3 294 492
Емісійний дохід	21	101 660	101 660
Резерв переоцінки основних засобів	21	484 116	509 866
Резерв переоцінки цінних паперів, наявних для продажу	21	69 293	30 155
Резервний фонд	21	1 475 430	1 475 430
Непокритий збиток	21	(551 731)	(1 363 308)
Всього власного капіталу		4 873 260	4 048 295
Всього зобов'язань та власного капіталу		46 532 329	44 552 608

Підписано від імені Правління 29 березня 2018 року



С.П. Черненко (Голова Правління)



І.О. Кожевин (Фінансовий директор)



О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 6-60 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про фінансові результати за 2017 рік

(у тисячах гривень)

	Прим.	2017 рік	2016 рік
Процентні доходи	23	5 162 044	5 045 757
Процентні витрати	23	(2 153 448)	(2 913 481)
Чисті процентні доходи		3 008 596	2 132 276
Резерв під знецінення кредитів	8, 10	(1 156 679)	(1 342 526)
Чисті процентні прибутки після вирахування резерву під знецінення кредитів		1 851 917	789 750
Комісійні доходи	24	1 728 227	1 329 330
Комісійні витрати	24	(459 645)	(348 397)
Чисті комісійні доходи		1 268 582	980 933
<i>Чисті прибутки від операцій з іноземними валютами</i>			
- торгові операції		286 448	391 190
- курсові різниці		17 045	72 267
<i>Чисті прибутки/(збитки) від цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток</i>			
- торгові операції		(5)	727
- зміна справедливої вартості		(5 180)	(2 251)
<i>Чисті прибутки від цінних паперів, наявних для продажу</i>			
- торгові операції		3 258	1 959
Чистий прибуток від переоцінки інвестиційної власності	11	3 582	3 422
Чистий прибуток/(збиток) від похідних фінансових інструментів		82 303	(34 190)
Збиток від реструктуризації іпотечних кредитів наданих фізичним особам в іноземній валюті	10	(5 524)	(28 508)
Сторно резерву під зобов'язання, гарантії та акредитиви	30	3 475	2 513
Інші доходи	25	353 455	109 636
Операційний дохід		3 859 356	2 287 448
Операційні витрати	26	(2 906 786)	(1 839 874)
Прибуток до оподаткування		952 570	447 574
Витрати з податку на прибуток	27	(166 743)	(80 563)
Чистий прибуток за звітний період		785 827	367 011
Прибуток на акцію (виражений в гривнях на акцію)	32	54,86	25,62

Підписано від імені Правління 29 березня 2018 року



С.П. Черненко (Голова Правління)



І.О. Кожевин (Фінансовий директор)



О.О. Полецук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 6-60 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про сукупний дохід за 2017 рік

(у тисячах гривень)

	2017 рік	2016 рік
Чистий прибуток за звітний період	785 827	367 011
Інший сукупний дохід		
<i>Інший сукупний дохід, який буде рекласифіковано до звіту про фінансові результати у наступних періодах</i>		
Нереалізовані доходи за операціями з цінними паперами, наявними для продажу	50 987	41 359
Реалізовані витрати за операціями з цінними паперами, наявними для продажу, рекласифіковані до звіту про фінансові результати	(3 258)	(1 959)
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу	(8 591)	(7 092)
Чистий інший сукупний прибуток, що підлягає рекласифікації до складу прибутку або збитку у наступних періодах	39 138	32 308
<i>Інший сукупний збиток, який не буде рекласифіковано до звіту про фінансові результати у наступних періодах</i>		
Переоцінка приміщень	-	(16 055)
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу	-	(1 618)
Чистий інший сукупний збиток, що не підлягає перекласифікації до складу прибутку або збитку в наступних періодах	-	(17 673)
Інший сукупний дохід за рік, за вирахуванням податків	39 138	14 635
Всього сукупний прибуток за звітний період	824 965	381 646

Підписано від імені Правління 29 березня 2018 року



С.П. Черненко (Голова Правління)



І.О. Кожевін (Фінансовий директор)



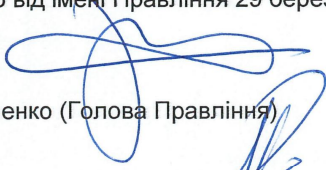
О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про рух грошових коштів за 2017 рік

(у тисячах гривень)

	2017 рік	2016 рік
Грошові потоки від операційної діяльності		
Процентні доходи отримані	4 933 691	4 767 416
Процентні витрати сплачені	(2 172 999)	(2 888 680)
Комісійні доходи отримані	1 699 220	1 379 155
Комісійні витрати сплачені	(437 588)	(351 218)
Дохід, отриманий від торгівлі іноземною валютою	286 448	391 129
Дохід від операцій з цінними паперами	(5)	2 686
Дохід/(Збиток) від операцій з фінансовими деривативами	64 100	(1 838)
Інші доходи отримані	350 696	105 187
Операційні витрати сплачені	(2 058 202)	(1 599 009)
Грошові потоки, отримані від операційної діяльності, до зміни операційних активів та зобов'язань	2 665 361	1 804 828
<i>Чисте (збільшення)/зменшення операційних активів</i>		
Обов'язковий резерв у Національному банку України	668 840	(668 840)
Заборгованість інших банків	491 735	(488 443)
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку	101 793	14 237
Кредити клієнтам	(1 811 548)	1 817 020
Інші активи	35 760	18 741
<i>Чисте збільшення/(зменшення) операційних зобов'язань</i>		
Заборгованість перед Національним банком України	-	(485 426)
Заборгованість перед іншими банками	(320 191)	876 265
Кошти клієнтів	3 172 495	3 933 993
Випущені депозитні сертифікати	(498 269)	655 845
Інші зобов'язання	229 487	156 996
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності	4 735 463	7 635 216
Грошові потоки від інвестиційної діяльності		
Придбання основних засобів та нематеріальних активів	(451 335)	(247 590)
Надходження від продажу основних засобів та нематеріальних активів	28 931	19 227
Придбання цінних паперів, наявних для продажу	(27 707 255)	(56 177 823)
Продаж цінних паперів, наявних для продажу	27 385 454	50 765 312
Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності	(744 205)	(5 640 874)
Грошові потоки від фінансової діяльності		
Погашення єврооблігацій, інших позикових коштів та субординованого боргу (Примітка 33)	(2 404 764)	(1 051 383)
Чисті грошові кошти, використані у фінансовій діяльності	(2 404 764)	(1 051 383)
Вплив зміни курсів обміну на грошові кошти та їх еквіваленти	195 394	327 186
Чисте збільшення грошових коштів та їх еквівалентів	1 781 888	1 270 145
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	7 020 013	5 749 868
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець звітного періоду (Примітка 6)	8 801 901	7 020 013

Підписано від імені Правління 29 березня 2018 року


С.П. Черненко (Голова Правління)


І.О. Кожевин (Фінансовий директор)


О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 6-60 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про зміни власного капіталу за 2017 рік

(у тисячах гривень)

	Акціонерний капітал	Емісійний дохід	Резерв переоцінки основних засобів	Резерв переоцінки цінних паперів, наявних для продажу	Резервний фонд	Непокритий збиток	Всього власного капіталу
Залишок на 31 грудня 2015 р.	3 294 492	101 660	538 213	(2 153)	1 475 430	(1 740 993)	3 666 649
Чистий прибуток за рік	-	-	-	-	-	367 011	367 011
Інший сукупний дохід за рік	-	-	(17 673)	32 308	-	-	14 635
Всього сукупний прибуток за рік	-	-	(17 673)	32 308	-	367 011	381 646
Амортизація резерву переоцінки основних засобів	-	-	(10 674)	-	-	10 674	-
Залишок на 31 грудня 2016 р.	3 294 492	101 660	509 866	30 155	1 475 430	(1 363 308)	4 048 295
Чистий прибуток за рік	-	-	-	-	-	785 827	785 827
Інший сукупний дохід за рік	-	-	-	39 138	-	-	39 138
Всього сукупний прибуток за рік	-	-	-	39 138	-	785 827	824 965
Амортизація резерву переоцінки основних засобів	-	-	(9 570)	-	-	9 570	-
Перенесення резерву переоцінки основних засобів в результаті вибуття активів	-	-	(16 180)	-	-	16 180	-
Залишок на 31 грудня 2017 р.	3 294 492	101 660	484 116	69 293	1 475 430	(551 731)	4 873 260

Підписано від імені Правління 29 березня 2018 року



С.П. Черненко (Голова Правління)



І.О. Кожевин (Фінансовий директор)



О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 6-60 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

(у тисячах гривень)

1. Основна діяльність

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК» (далі – «Банк») було засновано 20 листопада 1991 року. Банк розпочав свою діяльність у квітні 1992 року. Банк надає повний спектр банківських послуг, включаючи залучення депозитів та надання кредитів, інвестування в цінні папери, платіжне обслуговування в Україні та переказ коштів за кордон, операції з обміну валют, випуск та процесінг платіжних карток.

Банк є учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з 2 вересня 1999 року (реєстраційне свідоцтво № 102 від 6 листопада 2012 року), що діє відповідно до Закону України № 2740-III «Про фонд гарантування вкладів фізичних осіб». Фонд гарантування вкладів фізичних осіб забезпечує повернення вкладникам депозитів до 200 тисяч гривень на одну особу (у 2016 році – 200 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2017 та 2016 років акціонерами Банку є «СКМ ФІНАНС» (92,2% акціонерного капіталу), SCM HOLDINGS LIMITED (Кіпр) (7,7% акціонерного капіталу) та фізична особа (0,1% акціонерного капіталу). Фактичний контроль Банку здійснює громадянин України пан Р.Л. Ахметов.

Юридична адреса Банку: вул. Андріївська, 4, м. Київ, Україна. Станом на 31 грудня 2017 року Банк мав 6 регіональних центрів та 158 відділень в Україні (на 31 грудня 2016 року – 6 регіональних центрів та 156 відділення в Україні).

2. Економічне середовище, в якому Банк здійснює діяльність

Банк здійснює свою діяльність в Україні. Попри те, що економіка України вважається ринковою, вона продовжує демонструвати певні особливості, властиві економіці, що розвивається. Такі особливості характеризуються, але не обмежуються, низьким рівнем ліквідності на ринках капіталу, високою інфляцією та значним дефіцитом балансу державних фінансів та зовнішньої торгівлі.

Після значного погіршення в 2014 і 2015 роках, нинішня політична та економічна ситуація в Україні залишається нестабільною. У 2017 році український уряд продовжує здійснювати всеосяжну програму структурної реформи, спрямованої на усунення існуючих диспропорцій в економіці, державних фінансах та управлінні, боротьбі з корупцією, реформування судової системи з метою забезпечити умови для відновлення економіки в країні. Стабілізація економіки України у найближчому майбутньому залежить від успішності дій, яких вживає уряд, та забезпечення безперервної фінансової підтримки України з боку міжнародних донорів та міжнародних фінансових установ.

За 2017 рік офіційний обмінний курс гривні до долару США Національного банку України зріс на 3,22% з 27,190858 гривень за долар США на 1 січня 2017 року до 28,067223 гривень за долар США на 31 грудня 2017 року. Крім того, такі фактори, як зниження рівнів ліквідності та прибутковості корпоративного сектору негативно впливають на якість обслуговування кредитного портфелю Банку. Події, які відбуваються в економіці країни, призводять також до зменшення вартості застави по кредитах та інших активних операціях Банку. Керівництво Банку аналізує кредити на предмет знецінення з урахуванням вище зазначених факторів ризику.

Ліквідність банківського сектору поліпшувалася протягом року завдяки поверненню коштів клієнтів. Протягом першої половини 2017 року Національний банк України зменшував ключову ставку із 14% до 12,5%, але в зв'язку з прискоренням темпу інфляції ставка була переглянута і на кінець 2017 року складала 14,5%.

Стан банківського сектору нормалізувався протягом 2017 року: майже всі ключові показники роботи фінансових установ мали позитивну динаміку. Споживче кредитування почало стрімко зростати від початку року, корпоративне гривнєве кредитування почало відновлюватися у другому півріччі. База фондування залишалася стабільною, хоча відсоткові ставки за депозитами знижувалися. Зниження банками депозитних ставок уповільнилося лише наприкінці року через посилення інфляційних очікувань та спричинене цим підвищення облікової ставки Національного банку України.

При складанні цієї фінансової звітності враховувалися відомі та оцінювані результати вищезазначених подій на фінансовий стан і результати діяльності Банку у звітному періоді. Керівництво стежить за станом розвитку поточної ситуації і вживає заходів, за необхідності, для мінімізації будь-яких негативних наслідків наскільки це можливо. Подальший негативний розвиток подій у політичних, макроекономічних умовах та/або умовах зовнішньої торгівлі може і далі негативно впливати на фінансовий стан та результати діяльності Банку у такий спосіб, що наразі не може бути визначений.

3. Основа підготовки інформації

Загальна інформація

Ця фінансова звітність підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – «МСФЗ») на основі принципу первісної вартості, за винятком фінансових інструментів та інвестиційної власності, що визнаються за справедливою вартістю, будівель та предметів мистецтва, що визнаються за переоціненою вартістю. Зазначені основні принципи облікової політики застосовувалися Банком послідовно протягом всіх представлених звітних періодів, якщо не було зазначено інше.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики

У звітному році Банк застосовує нижченаведені переглянуті МСФЗ, які вступили в силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2017 року або після цієї дати.

Поправки до МСФЗ (IAS) 7 «Звіт про рух грошових коштів» – «Ініціатива в сфері розкриття інформації»

Поправки вимагають, щоб організація розкривала інформацію про зміни в зобов'язаннях, що відносяться до фінансової діяльності, включаючи як зміни, зумовлені грошовими потоками, так і зміни, не обумовлені ними (наприклад, прибутки або збитки від зміни валютних курсів). Банк надав інформацію за поточний період в Примітці 33.

Поправки до МСФЗ (IAS) 12 «Податки на прибуток» – «Визнання відстрочених податкових активів щодо нереалізованих збитків»

Поправки роз'яснюють, що організація повинна враховувати те, чи обмежує податкове законодавство джерела оподаткованого прибутку, проти якого вона може робити відрахування при відновленні такої тимчасової різниці, пов'язаної з нереалізованими збитками. Крім того, поправки містять вказівки щодо того, як організація повинна визначати майбутній оподаткований прибуток, і описують обставини, при яких оподатковуваний прибуток може передбачати відшкодування деяких активів в сумі, що перевищує їх балансову вартість. Застосування поправок не вплинуло на фінансовий стан і результати діяльності Банку, оскільки Банк не має тимчасових різниць або активів, які належать до сфери застосування даних поправок.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 12 «Розкриття інформації про участь в інших організаціях» – «Роз'яснення сфери застосування вимог до розкриття інформації в МСФЗ (IFRS) 1»

Поправки роз'яснюють, що вимоги до розкриття інформації в МСФЗ (IFRS) 12 застосовуються щодо частки участі організації в дочірній організації, спільному підприємстві або асоційованому підприємстві (або частини частки в спільному підприємстві або асоційованому підприємстві), яка класифікується (або включається до складу ліквідаційної групи) як призначена для продажу. Дані поправки не вплинули на фінансовий стан і результати діяльності Банку.

Визначення справедливої вартості

Банк оцінює такі фінансові інструменти, як торгові і наявні для продажу цінні папери, похідні фінансові інструменти, і такі нефінансові активи, як інвестиційна нерухомість, за справедливою вартістю на кожен звітний дату.

Справедлива вартість – це ціна, яка була б отримана за продаж активу або сплачена за передачу зобов'язання в рамках угоди, що укладається в звичайному порядку між учасниками ринку, на дату оцінки. Оцінка справедливої вартості передбачає, що операція з продажу активу або передачі зобов'язання відбувається:

- ▶ або на основному ринку для даного активу або зобов'язання;
- ▶ або, в умовах відсутності основного ринку, на найбільш сприятливому ринку для даного активу або зобов'язання.

У Банку повинен бути доступ до основного або найбільш сприятливого ринку. Справедлива вартість активу або зобов'язання оцінюється з використанням припущень, які використовувались би учасниками ринку при визначенні ціни активу або зобов'язання, при цьому передбачається, що учасники ринку діють в своїх кращих інтересах. Оцінка справедливої вартості нефінансового активу враховує можливість учасника ринку генерувати економічні вигоди від використання активу найвигіднішим та найкращим чином або його продажу іншому учаснику ринку, який буде використовувати даний актив найвигіднішим та найкращим чином.

Банк використовує такі методи оцінки, які є прийнятними в обставинах, що склалися, і для яких доступні дані, достатні для оцінки справедливої вартості, при цьому максимально використовуючи доцільні спостережувані вхідні дані і мінімально використовуючи вхідні дані, що не спостерігаються.

Всі активи та зобов'язання, справедлива вартість яких оцінюється або розкривається у фінансовій звітності, класифікується в рамках ієрархії джерел справедливої вартості, що подана нижче, на підставі вихідних даних найнижчого рівня, які є значущими для оцінки справедливої вартості в цілому:

- ▶ Рівень 1: ринкові котирування (без коригувань) ідентичних активів або зобов'язань на активних ринках;
- ▶ Рівень 2: моделі оцінки, для яких всі вхідні дані, які мають суттєвий вплив на визначену справедливу вартість відносяться до найбільш низького рівня ієрархії та базуються прямо або опосередковано на ринкових даних;
- ▶ Рівень 3: моделі оцінки, які використовують вхідні дані, які мають суттєвий вплив на визначення справедливої вартості, відносяться до найбільш низького рівня ієрархії та не є спостережуваними на ринку.

У випадку активів і зобов'язань, що визнаються у фінансовій звітності за справедливою вартістю на періодичній основі, Банк визначає факт переведення між рівнями ієрархії, джерел справедливої вартості, повторно аналізуючи класифікацію (на підставі вхідних даних найнижчого рівня, які є значущими для оцінки справедливої вартості в цілому) на кінець кожного звітного періоду.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Фінансові активи

Первісне визнання активів

Фінансові активи класифікуються як фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, кредити і дебіторська заборгованість, інвестиції, утримувані до погашення, або фінансові активи, наявні для продажу. При первісному визнанні фінансові активи оцінюються за справедливою вартістю плюс (у випадку, якщо інвестиції не класифікуються як фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку) витрати, безпосередньо пов'язані зі здійсненням операції. Під час первісного визнання фінансових активів Банк відносить їх до відповідної категорії.

Дата визнання

Всі стандартні операції з купівлі-продажу фінансових активів визнаються на дату розрахунку, тобто на дату, коли Банк отримує або передає актив. До стандартних операцій з купівлі-продажу відносяться операції з купівлі або продажу фінансових активів, в межах яких передбачається передача активів у строки, встановлені законодавством або прийнятні на ринку.

Фінансові активи, що переоцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток

Фінансові активи, що призначені для торгівлі, включаються до категорії «фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку». Фінансові активи класифікуються в якості призначених для торгівлі, якщо вони були придбані з метою продажу в найближчому майбутньому. Похідні інструменти також класифікуються як призначені для торгівлі, за виключенням випадків, коли вони являються собою ефективні інструменти хеджування. Доходи та витрати за фінансовими активами, призначеними для торгівлі, відображаються в складі прибутку або збитку.

Інвестиції, утримувані до погашення

Непохідні фінансові активи з фіксованими або обумовленими платежами та фіксованим строком погашення класифікуються як утримувані до погашення в разі, якщо Банк має намір і здатний утримувати їх до строку погашення. Інвестиції, які Банк має намір утримувати протягом невизначеного періоду часу, не включаються до цієї категорії. Інвестиції, утримувані до погашення, обліковуються за амортизованою вартістю. Доходи і витрати відображаються у звіті про фінансові результати при знеціненні інвестицій, а також в процесі амортизації.

Кредити та дебіторська заборгованість

Кредити та дебіторська заборгованість – це непохідні фінансові активи з фіксованими або визначеними платежами, що не котируються на активному ринку. Угоди за ними не укладаються з метою негайного або короткострокового перепродажу та не класифікуються як фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку або фінансові активи, наявні для продажу. Такі активи відображаються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки. Прибутки та збитки за такими активами відображаються у звіті про фінансові результати при списанні або зменшенні корисності кредитів та дебіторської заборгованості, доходи визнаються у процесі амортизації.

Фінансові активи, наявні для продажу

Фінансові активи, наявні для продажу, являють собою непохідні фінансові активи, класифіковані як наявні для продажу або ті, що не включені до однієї з трьох вищезазначених категорій. Після первісного визнання в обліку фінансові активи, наявні для продажу, оцінюються за справедливою вартістю, за винятком акцій, які обліковуються за собівартістю, при цьому прибутки та збитки відображаються у складі іншого сукупного доходу до моменту вибуття або знецінення інвестиції. У цьому випадку сукупний прибуток або збиток, раніше відображений у складі іншого сукупного доходу, включається до фінансового результату. При цьому проценти, що розраховуються за методом ефективної процентної ставки, відображаються у звіті про фінансові результати.

Перекласифікація фінансових активів

Якщо відносно непохідного фінансового активу, класифікованого як призначений для торгівлі, Банк більше не має наміру продати його в найближчому майбутньому, він може бути перекласифікований з категорії фінансових активів, що переоцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, в наступних випадках:

- ▶ фінансовий актив, що відповідає визначенню кредитів та дебіторської заборгованості, представленому вище, може бути перекласифікований в категорію кредитів та дебіторської заборгованості, якщо Банк має намір і можливість утримувати цей актив у найближчому майбутньому або до погашення;
- ▶ інші фінансові активи можуть бути перекласифіковані в категорію наявних для продажу або утримуваних до погашення тільки в рідкісних випадках.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Фінансові активи (продовження)

Фінансовий актив, класифікований як наявний для продажу, якщо він відповідає визначенню кредитів та дебіторської заборгованості, може бути перекласифікований в категорію кредитів та дебіторської заборгованості, якщо Банк має намір і можливість утримувати цей актив у найближчому майбутньому або до погашення.

Фінансові активи перекласифікуються за справедливою вартістю на дату перекласифікації. Доходи і витрати, визнані раніше у звіті про фінансові результати, не сторнуються. Справедлива вартість фінансового активу на дату перекласифікації стає його новою первісною або амортизованою вартістю.

Грошові кошти та їх еквіваленти

Еквіваленти грошових коштів утримуються з метою виконання короткострокових грошових зобов'язань, а не для інвестиційних або інших цілей. Для того, щоб інвестиція кваліфікувалась як еквівалент грошових коштів, вона повинна вільно конвертуватись у відому грошову суму і мати незначний ризик зміни вартості. Грошові кошти та їх еквіваленти включають залишки на кореспондентських рахунках та депозити «овернайт», розміщені в інших банках, депозитні сертифікати Національного банку України зі строком погашення до 1 робочого дня, грошові кошти в касі та в дорозі та кошти на рахунках в Національному банку України, за винятком обов'язкових резервів та нарахованих процентів. Залишки грошових коштів обов'язкового резерву в Національному банку України обліковуються за амортизованою вартістю і являють собою обов'язкові резервні депозити.

Банківські метали

У ході своєї діяльності Банк здійснює прийняття банківських металів та їх продаж протягом короткого періоду часу після прийняття з метою отримання прибутку від короткострокових коливань ціни чи маржі дилера. Банківські метали обліковуються у складі інших активів, а прибуток чи збитки визнаються у складі інших доходів.

Заставне майно, що перейшло у власність Банку

Заставне майно, що перейшло у власність Банку – це нефінансові активи, отримані Банком при врегулюванні прострочених кредитів. Ці активи спочатку визнаються за справедливою вартістю та включаються до будівель та обладнання, інших фінансових активів чи товарно-матеріальних запасів у складі інших активів в залежності від їх природи, а також намірів Банку щодо відшкодування вартості цих активів, а в подальшому переоцінюються і обліковуються відповідно до облікової політики для цих категорій активів.

Договори «репо» та зворотного «репо»

Договори продажу та зворотного викупу цінних паперів (договори «репо») відображаються у звітності як забезпечені операції фінансування. Цінні папери, продані за договорами «репо», продовжують відображатись у звіті про фінансовий стан. Цінні папери не рекласифікуються у звіті про фінансовий стан, якщо у продавця немає права на продаж або повторну заставу цих цінних паперів за умовами договору або загальноприйнятої практики. За наявності таких прав, вони рекласифікуються в цінні папери, передані у заставу за договорами «репо». Відповідні зобов'язання включаються до складу заборгованості перед іншими банками або інших позикових коштів.

Придбання цінних паперів за договорами зворотного продажу (зворотного «репо») відображається в складі заборгованості кредитних установ або кредитів клієнтам. Різниця між ціною продажу та ціною зворотної покупки розглядається як процентний дохід і нараховується протягом строку дії договорів «репо» за методом ефективної процентної ставки.

Похідні фінансові інструменти

У ході своєї звичайної діяльності Банк використовує різні похідні фінансові інструменти, включаючи форвардні контракти і угоди валютного свопу на валютних ринках і ринках капіталу. Ці фінансові інструменти утримуються для торгівлі та відображаються за справедливою вартістю. Справедлива вартість визначається на основі ринкових котирувань або моделей оцінки, що ґрунтуються на поточній ринковій і договірній вартості відповідних інструментів та інших факторах. Похідні фінансові інструменти з позитивною справедливою вартістю відображаються в складі активів, а з від'ємною справедливою вартістю – у складі зобов'язань. Доходи та витрати від операцій із зазначеними інструментами відображаються у звіті про фінансові результати як чистий прибуток/(збиток) від похідних фінансових інструментів.

Похідні інструменти, вбудовані до складу інших фінансових інструментів, обліковуються окремо і відображаються за справедливою вартістю, якщо їх ризики і характеристики не є тісно пов'язаними з ризиками і характеристиками основних договорів, а самі основні договори не призначені для продажу і не переоцінюються за справедливою вартістю через прибуток і збиток. Вбудовані похідні інструменти, виділені з основного договору, обліковуються за справедливою вартістю в складі торгового портфеля, при цьому всі зміни справедливої вартості відображаються у складі прибутку або збитку.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Позикові кошти

Випущені фінансові інструменти або їх компоненти класифікуються як зобов'язання, якщо суть договірних домовленостей полягає в тому, що Банк має зобов'язання передати кошти або інші фінансові активи контрагенту або виконати зобов'язання в інший спосіб, ніж обмін фіксованої суми грошових коштів або інших фінансових активів на фіксовану кількість власних дольових інструментів. Такі інструменти включають заборгованість перед Національним банком України, заборгованість перед іншими банками, кошти клієнтів, субординований борг, випущені єврооблігації та інші позикові кошти. Після первісного визнання позикові кошти обліковуються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки. Прибутки та збитки, пов'язані з вказаними зобов'язаннями, відображаються у звіті про фінансові результати при припиненні визнання позикових коштів, витрати визнаються у процесі амортизації.

Операційна оренда

Оренда майна, за якої орендодавець фактично зберігає за собою ризики й вигоди, пов'язані з правом власності на об'єкт оренди, класифікується як операційна оренда. Якщо Банк є орендарем, то платежі за договором операційної оренди рівномірно списуються на витрати протягом строку оренди й обліковуються в складі операційних витрат.

Якщо Банк є орендодавцем, то активи, що є предметом операційної оренди, відображаються у звіті про фінансовий стан відповідно до виду активу. Орендний дохід за договорами операційної оренди рівномірно відображається у звіті про фінансові результати протягом строку оренди в складі операційних доходів. Прямі витрати, понесені у зв'язку з модернізацією, збільшують балансову вартість активу, який орендується.

Оцінка фінансових інструментів при первісному визнанні

При первісному визнанні фінансові інструменти оцінюються за справедливою вартістю, яка коригується з урахуванням безпосередньо пов'язаних з ними комісій та витрат у разі інструментів, які не переоцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Найкращим доказом справедливої вартості фінансового інструменту при первісному визнанні зазвичай є ціна угоди. Якщо Банк приходить до висновку, що справедлива вартість при первісному визнанні відрізняється від ціни угоди, то:

- ▶ якщо справедлива вартість підтверджується котируваннями на активному ринку для ідентичного активу або зобов'язання (тобто вихідні дані рівня 1) або заснована на методиці оцінки, яка використовує виключно дані з спостережуваних ринків, Банк визнає різницю між справедливою вартістю при первісному визнанні і ціною угоди як дохід або витрати;
- ▶ у всіх інших випадках первісна оцінка фінансового інструменту коригується для віднесення на майбутні періоди різниці між справедливою вартістю при первісному визнанні та ціною угоди. Після первісного визнання Банк визнає відкладену різницю в якості доходів або витрат виключно в тому випадку, якщо вихідні дані стають спостережуваними або якщо визнання інструменту припиняється.

Взаємозалік

Взаємозалік фінансових активів та зобов'язань з відображенням чистого підсумку у звіті про фінансовий стан здійснюється тільки за наявності юридично закріпленого права здійснювати взаємозалік і наміру реалізувати актив одночасно з погашенням зобов'язання.

Право на проведення заліку не повинно бути обумовлено подією в майбутньому і повинно мати юридичну силу в усіх наступних обставинах:

- ▶ в ході звичайної діяльності;
- ▶ в разі невиконання зобов'язання; і
- ▶ в разі неспроможності або банкрутства організації або кого-небудь з контрагентів.

Це, як правило, не виконується щодо генеральних угод про взаємозалік, і відповідні активи і зобов'язання відображаються в звіті про фінансовий стан в повній сумі.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Знецінення фінансових активів

У кінці кожного звітного періоду Банк визначає, чи існують об'єктивні ознаки знецінення фінансового активу або групи фінансових активів. Вважається, що фінансовий актив або група фінансових активів зазнали знецінення тільки в разі наявності об'єктивних ознак знецінення в результаті однієї або більше подій, що відбулись після первісного визнання фінансового активу («збиткова подія»), і така подія (чи події) впливає на суму або час очікуваних майбутніх грошових потоків від фінансового активу або групи фінансових активів, які можна достовірно визначити. Об'єктивна ознака знецінення може включати свідчення, що позичальник або Банк позичальників зазнає суттєвих фінансових труднощів, несплату або прострочення сплати процентів чи основної суми, ймовірність визнання їх банкрутами або призначення іншої фінансової реорганізації, і коли наявна інформація свідчить про вимірне зменшення очікуваних майбутніх грошових потоків, наприклад, зміни у простроченій заборгованості чи економічній ситуації, що пов'язують з неспроможністю погасити зобов'язання (дефолт).

Заборгованість інших банків та кредити клієнтам

Що стосується заборгованості інших банків та кредитів клієнтам, які відображаються за амортизованою вартістю, Банк спочатку визначає на індивідуальній основі наявність об'єктивних ознак знецінення для індивідуально значимих фінансових активів, а також сукупні ознаки знецінення фінансових активів, кожен з яких окремо не є суттєвим. Якщо Банк вирішує, що по фінансовому активу, що оцінений на індивідуальній основі, не існує об'єктивних ознак знецінення, незалежно від того, чи є він значущим, Банк включає цей актив до групи фінансових активів з аналогічними характеристиками кредитного ризику та оцінює їх на предмет знецінення на сукупній основі. Активи, які оцінюються на предмет знецінення на індивідуальній основі, щодо яких визнаються збитки від знецінення, не повинні оцінюватися на предмет знецінення на сукупній основі.

За наявності об'єктивних ознак понесення збитку в результаті знецінення фінансових активів, сума збитку визначається як різниця між балансовою вартістю активів та поточною вартістю очікуваних майбутніх грошових потоків за винятком майбутніх очікуваних збитків за кредитом, які ще не були понесені. Балансова вартість активу зменшується на суму резерву. Сума збитку визнається у звіті про фінансові результати. Нарахування процентного доходу продовжується на зменшену балансову вартість за первісною ефективною процентною ставкою активу. Якщо в наступному році сума збитку від знецінення збільшується або зменшується у зв'язку з подією, що відбулася після визнання збитку від знецінення, то раніше визнаний збиток від знецінення збільшується або зменшується шляхом коригування резерву під знецінення. Кредити і відповідний резерв списуються, коли немає реальних перспектив майбутнього повернення активу, а вся застава була реалізована або передана Банку.

Поточна вартість очікуваних майбутніх грошових потоків дисконтується за первісною ефективною процентною ставкою фінансового активу. Якщо кредит має змінну процентну ставку, ставкою дисконтування для оцінки будь-якого збитку від знецінення є поточна ефективна процентна ставка.

Розрахунок поточної вартості очікуваних майбутніх грошових потоків забезпеченого заставою фінансового активу відображає грошові потоки, що можуть виникнути в результаті звернення стягнення на предмет застави за вирахуванням витрат на отримання та продаж забезпечення, незалежно від вірогідності звернення стягнення на предмет застави.

Для цілей колективної оцінки знецінення фінансові активи групуються на підставі внутрішньої системи класифікації кредитів Банку, яка враховує характеристики кредитного ризику, наприклад, вид активу, галузь, категорія забезпечення, строк прострочення та інші відповідні чинники.

Майбутні грошові потоки від групи фінансових активів, які колективно оцінюються на предмет знецінення, визначають на підставі минулого досвіду збитків за активами з характеристиками кредитного ризику, який схожий з ризиком, притаманним групі. Минулий досвід збитків коригується на підставі поточної наявної інформації для відображення впливу поточних умов, які не вплинули на минулі періоди, на яких ґрунтується минулий досвід збитків, та для усунення впливу умов, які в даний час не існують.

Оцінки змін майбутніх грошових потоків відображають і безпосередньо пов'язані зі змінами у відповідній наявній інформації кожного року (наприклад, зміни у рівні безробіття, цінах на нерухомість, товарних цінах, платіжному статусі та інших чинниках, що свідчать про понесені збитки в групі активів та їх розмір). Методологія та припущення, які використовуються для оцінки майбутніх грошових потоків, регулярно переглядаються з метою зменшення будь-яких різниць між оцінкою збитків та фактично понесеними збитками.

Інвестиції утримувані до погашення

Банк оцінює на індивідуальній основі наявність об'єктивних ознак зменшення корисності інвестицій, утримуваних до погашення. У разі наявності об'єктивних ознак понесення збитків від знецінення, сума цих збитків визначається як різниця між балансовою вартістю та теперішньою вартістю очікуваних майбутніх грошових потоків. Балансова вартість активу зменшується, і сума збитків визнається у прибутку чи збитку.

Якщо в наступному році сума очікуваних збитків від знецінення зменшується внаслідок події, що відбулася після того, як були визнані збитки від знецінення, то раніше визнані суми відображаються в звіті фінансові результати.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Знецінення фінансових активів (продовження)

Фінансові інвестиції, наявні для продажу

На кожну дату звіту про фінансовий стан Банк визначає наявність об'єктивних ознак знецінення інвестиції або групи інвестицій наявних для продажу.

Значне або тривале зменшення справедливої вартості дольової інвестиції, наявної для продажу, до рівня нижче первісної вартості, свідчить про те, що ця інвестиція знецінена. В разі наявності ознак знецінення, кумулятивний збиток, що визначається як різниця між вартістю придбання та поточною справедливою вартістю, за вирахуванням будь-якого збитку від знецінення цієї інвестиції, визнаного раніше у звіті про фінансові результати, виключається з іншого сукупного доходу і визнається у звіті про фінансові результати. Збитки від знецінення дольових інвестицій не сторнуються у звіті про фінансові результати. Збільшення їх справедливої вартості після знецінення визнається у складі іншого сукупного доходу.

Що стосується інвестицій в боргові зобов'язання, класифікованих як наявні для продажу, знецінення оцінюється на підставі аналогічних критеріїв, що і для фінансових активів, відображених за амортизованою вартістю. Майбутній процентний дохід ґрунтується на зменшеній балансовій вартості і нараховується за процентною ставкою, що використовувалась для дисконтування майбутніх грошових потоків з метою оцінки збитку від знецінення. Якщо у наступному році справедлива вартість інвестиції в боргові зобов'язання збільшується і таке збільшення може бути об'єктивно пов'язане з подією, що відбулася після визнання збитку від знецінення у звіті про фінансові результати, збиток від знецінення сторнується у звіті про фінансові результати.

Реструктуризація кредитів

В усіх можливих випадках, Банк намагається реструктуризувати кредити, а не вступати в права володіння заставою, задля чого продовжуються строки погашення та погоджуються нові умови надання кредиту. Як тільки умови надання кредиту переглянуті, кредит більше не вважається простроченим. Керівництво постійно переглядає реструктуризовані кредити для отримання впевненості в тому, що всі критерії задовольняються і майбутнє погашення ймовірно відбудеться. Результат реструктуризацій за рік відображається Банком у звіті про фінансові результати.

Припинення визнання фінансових активів та зобов'язань

Фінансові активи

Банк припиняє визнання фінансового активу (або, якщо застосовно, частини фінансового активу або частини групи аналогічних фінансових активів) у разі:

- ▶ закінчення дії прав на отримання грошових надходжень від такого активу;
- ▶ Банк передав належні йому права на отримання грошових надходжень від фінансового активу або зберіг права на отримання грошових надходжень від фінансового активу з одночасним прийняттям на себе зобов'язання виплатити їх у повному обсязі третій особі без суттєвих затримок;
- ▶ Банк або (а) передав практично всі ризики й вигоди, пов'язані з таким активом, або (б) ані передав, ані зберіг за собою практично всі ризики та вигоди, пов'язані з ним, але при цьому не зберіг контроль над активом.

Контроль зберігається, коли контрагент не має практичної можливості повністю продати актив непов'язаній стороні, не встановлюючи при цьому обмежень на продаж.

Фінансові зобов'язання

Визнання фінансового зобов'язання припиняється в разі погашення, анулювання або закінчення строку дії відповідного зобов'язання.

При заміні одного існуючого фінансового зобов'язання іншим зобов'язанням перед тим самим кредитором на суттєво відмінних умовах або у випадку внесення суттєвих змін до умов існуючого зобов'язання, визнання первісного зобов'язання припиняється, а нове зобов'язання відображається в обліку з визнанням різниці в балансовій вартості зобов'язань у звіті про фінансові результати.

Договори фінансової гарантії

Фінансові гарантії – це безвідкличні гарантії здійснення платежу у випадку, якщо клієнт виявиться неспроможним виконати свої зобов'язання перед третіми особами. Їм притаманний однаковий з кредитами ризик. Фінансові гарантії спочатку визнаються за справедливою вартістю, яка зазвичай ґрунтується на сумі отриманої комісії. Ця сума амортизується лінійним методом протягом строку існування зобов'язання. На кожну звітну дату фінансові гарантії оцінюються за більшою з двох сум: (i) неамортизованим залишком відповідної суми при первісному визнанні або (ii) найкращим чином розрахованих витрат, необхідних для погашення зобов'язання на звітну дату. Будь-яке збільшення зобов'язання за фінансовими гарантіями відображається у звіті про фінансові результати.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Припинення визнання фінансових активів та зобов'язань (продовження)

Інші зобов'язання, пов'язані з кредитуванням

В ході звичайної діяльності Банк бере на себе інші зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, включаючи зобов'язання з надання кредитів та акредитиви. У разі якщо збиток вважається ймовірним, нараховується резерв під інші зобов'язання, пов'язані з кредитуванням.

Податок на прибуток

Податок на прибуток відображений у фінансовій звітності згідно з українським законодавством, яке набуло чинності або повинне набути чинності станом на кінець звітного періоду. Витрати з податку на прибуток включають поточний податок та відстрочений податок і визнаються у звіті про фінансові результати за винятком випадку, коли вони визнаються безпосередньо у складі іншого сукупного доходу, оскільки стосуються операцій, які також визнаються в тому ж самому або іншому періоді, безпосередньо у складі іншого сукупного доходу.

Поточний податок – це сума, що, як очікується, має бути сплачена податковим органам або відшкодована ними стосовно оподаткованого прибутку чи збитку в поточний та попередні періоди. Інші податки, крім податку на прибуток, відображаються у складі операційних витрат.

Відстрочений податок на прибуток розраховується за методом балансових зобов'язань стосовно податкових збитків, перенесених на наступні періоди, та тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їх балансовою вартістю для цілей фінансової звітності. Згідно з виключенням при первісному визнанні, відстрочений податок не розраховується стосовно тимчасових різниць при первісному визнанні активу чи зобов'язання щодо іншої, ніж об'єднання компаній, операції, якщо операція, при її первісному визнанні, не впливає ані на фінансовий, ані на оподатковуваний прибуток. Сума відстроченого податку на прибуток визначається за податковими ставками, прийнятими на звітну дату, що, як очікується, будуть застосовуватись у періоді, в якому тимчасові різниці будуть сторновані або буде зарахований податковий збиток, перенесений на наступні періоди. Відстрочені податкові активи стосовно тимчасових різниць, що зменшують базу оподаткування, та податкових збитків, перенесених на наступні періоди, відображаються, лише якщо існує ймовірність отримання майбутнього оподаткованого доходу, відносно якого можна буде реалізувати тимчасові різниці.

Основні засоби

Основні засоби, крім будівель та предметів мистецтва, придбані після 31 грудня 2000 року, обліковуються за первісною вартістю, за вирахуванням накопиченої амортизації та будь-якого резерву під знецінення, у разі необхідності.

Після первісного визнання за первісною вартістю будівлі та предмети мистецтва Банку відображаються за переоціненою вартістю, яка є справедливою вартістю на дату переоцінки, за вирахуванням будь-якої накопиченої амортизації та будь-якого накопиченого резерву під знецінення. Переоцінка проводиться достатньо регулярно для того, щоб балансова вартість суттєво не відрізнялася від тієї, що була б визначена із застосуванням справедливої вартості.

Збільшення балансової вартості від переоцінки визнається у складі іншого сукупного доходу, за винятком сум сторнування попереднього зменшення вартості даного активу, визнаного у звіті про фінансові результати. В цьому разі сума збільшення вартості активу відноситься на фінансовий результат. Зменшення балансової вартості активу в результаті переоцінки визнається у звіті про фінансові результати, за винятком безпосереднього заліку такого зменшення проти попереднього приросту вартості за тим самим активом, визнаним у складі резерву переоцінки будівель і відображеним в інших сукупних доходах.

Коли об'єкт будівель переоцінюється, накопичена до дати переоцінки амортизація перераховується пропорційно зміні загальної балансової вартості активу таким чином, щоб балансова вартість активу після переоцінки дорівнювала переоціненій вартості.

Резерв переоцінки відноситься безпосередньо до нерозподіленого прибутку в тому випадку, якщо сума переоцінки реалізована, тобто коли актив реалізується або списується чи в процесі використання цього активу Банком. В останньому випадку реалізована переоцінка являє собою різницю між амортизацією на основі переоціненої балансової вартості активу та амортизацією на основі його первісної вартості.

Незавершене будівництво обліковується за первісною вартістю за вирахуванням резерву під знецінення. Після завершення активи, готові до використання, переводяться до категорії будівель або удосконалень орендованого майна за їх балансовою вартістю. Амортизація на незавершене будівництво не нараховується до введення активу в експлуатацію.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Основні засоби (продовження)

На кожну звітну дату балансова вартість основних засобів переглядається на предмет знецінення у разі виникнення події чи обставин, які вказують на ймовірність того, що балансову вартість цього активу буде неможливо відшкодувати. Якщо ознаки знецінення існують, керівництво Банку розраховує вартість відшкодування, яка дорівнює справедливій вартості активу мінус витрати на продаж або вартості використання, залежно від того, яка з цих сум більша. Балансова вартість активу зменшується до суми відшкодування, а збиток від знецінення визнається у прибутку чи збитку за рік. Збиток від знецінення, відображений щодо будь-якого активу у минулих періодах, сторнується, якщо мали місце зміни в розрахунках, що використовувались для визначення вартості використання активу або його справедливої вартості за мінусом витрат на продаж.

Прибуток або збитки від вибуття активів, визначені шляхом порівняння суми надходжень від вибуття та балансової вартості активу, визнаються у прибутку чи збитку за рік (у складі операційних доходів чи витрат).

Витрати на ремонтно-відновлювальні роботи відображаються по мірі їх здійснення у складі операційних витрат, крім випадків, коли такі витрати можна капіталізувати.

Нарахування амортизації активу починаються з дати його введення в експлуатацію. Амортизація нараховується лінійним методом протягом таких очікуваних строків корисної служби активів:

Будівлі	2-5%	Або протягом строку оренди, якщо він менший за 5 років
Удосконалення орендованого майна	20%	
Комп'ютери та інше обладнання	20-33%	

Предмети мистецтва не амортизуються. Ліквідаційна вартість, строки корисної експлуатації активів та метод нарахування амортизації переглядаються і, за необхідності, коригуються на кінець кожного звітного року.

Нематеріальні активи

Всі нематеріальні активи Банку мають кінцевий строк корисної служби і включають капіталізоване програмне забезпечення та ліцензії.

Придбані ліцензії на комп'ютерне програмне забезпечення капіталізуються виходячи з витрат на придбання програмного забезпечення та введення його в експлуатацію. Витрати, безпосередньо пов'язані з розробкою унікальних програмних продуктів, які можуть бути ідентифіковані та контролюються Банком, відображаються у складі нематеріальних активів, якщо ймовірне надходження економічних вигід, що перевищують витрати.

Капіталізовані витрати включають витрати на персонал, який займається розробкою програмного забезпечення, та відповідну частину накладних витрат. Всі інші витрати, пов'язані з програмним забезпеченням, наприклад, його обслуговуванням, відносяться на витрати по мірі їх здійснення. Капіталізоване програмне забезпечення та ліцензії амортизуються лінійним методом протягом очікуваного строку їх використання, який становить від 3 до 10 років.

Інвестиційна власність

Інвестиційна власність – це нерухоме майно, яким володіє Банк для отримання прибутку від надання його в оренду або від збільшення його вартості і яке сам Банк не займає.

Інвестиційна власність спочатку визнається за первісною вартістю і в подальшому визнається за справедливою вартістю, яка відображає кон'юнктуру ринку на звітну дату.

Прибуток та збитки в результаті зміни справедливої вартості інвестиційної власності відображаються у звіті про фінансові результати як прибутки за вирахуванням збитків від переоцінки інвестиційної власності в тому році, в якому вони виникли.

Якщо інвестиційна нерухомість стає власністю, яку займає власник, вона перекласифіковується до основних засобів за поточною балансовою вартістю на дату рекласифікації, яка далі підлягає амортизації.

Активи, що класифікуються як призначені для продажу

Банк класифікує необоротні активи (або групи вибуття) в якості призначених для продажу, якщо відшкодування їх балансової вартості планується переважно в результаті угоди реалізації, а не в ході використання. Для цього необоротні активи (або група вибуття) повинні бути доступні для негайного продажу в їх теперішньому стані на тих умовах, які є звичайними, типовими умовами продажу таких активів (групи вибуття), при цьому їх продаж має характеризуватися високим ступенем ймовірності.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Активи, що класифікуються як призначені для продажу (продовження)

Висока ймовірність продажу передбачає твердий намір керівництва Банку слідувати плану реалізації необоротних активів (або групи вибуття). При цьому необхідно, щоб була розпочата програма активних дій з пошуку покупця і виконання такого плану. Крім цього, необоротні активи (або група вибуття) повинні активно пропонуватися до реалізації за ціною, яка є обґрунтованою з урахуванням його поточної справедливої вартості. Крім того, відображення продажу як завершеної операції має очікуватися протягом одного року з дати класифікації необоротних активів (або групи вибуття) в якості призначених для продажу.

Банк оцінює активи (або групи вибуття), що класифікуються як призначені для продажу, за найменшим із значень балансової вартості та справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж. У разі настання подій або зміни обставин, що вказують на можливе знецінення балансової вартості активів (або групи вибуття), Банк відображає збиток від зменшення корисності.

Резерви

Резерви визнаються, коли Банк має теперішнє юридичне або добровільно взяте на себе зобов'язання у результаті минулих подій і коли існує ймовірність того, що погашення такого зобов'язання причинить відтік ресурсів, які забезпечують економічні вигоди, а суму цього зобов'язання можна розрахувати з достатнім рівнем точності.

Зобов'язання з пенсійних та інших виплат працівникам

Банк сплачує єдиний соціальний внесок та внески до фондів соціального страхування у державний бюджет відносно своїх робітників. Суми внесків відносяться на витрати по мірі їх здійснення. Банк не має будь-яких додаткових зобов'язань з пенсійних виплат.

Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість

Кредиторська заборгованість за основною діяльністю визнається, якщо контрагент виконав свої зобов'язання за угодою, і обліковується за амортизованою вартістю.

Акціонерний капітал

Прості акції класифікуються як капітал. Емісійний дохід являє собою перевищення внесків у капітал над номінальною вартістю випущених акцій. Прибуток або збитки від продажу викуплених власних акцій відображаються як коригування емісійного доходу.

Звітність за сегментами

Звітність за сегментами Банку складається з наступних операційних сегментів: Корпоративний бізнес, Роздрібний бізнес, Управління проблемними активами, Інвестиційний бізнес, Нерозподілені статті.

Умовні активи і зобов'язання

Умовні зобов'язання не визнаються в звіті про фінансовий стан, при цьому інформація про них розкривається у фінансовій звітності, за винятком випадків, коли вибуття ресурсів в зв'язку з їх погашенням є малоімовірним. Умовні активи не відображаються в звіті про фінансовий стан, при цьому інформація про них розкривається у фінансовій звітності в тих випадках, коли отримання пов'язаних з ними економічних вигод є ймовірним.

Визнання доходів та витрат

Процентні та аналогічні доходи та витрати

Процентні доходи та витрати визнаються у звіті про фінансові результати стосовно всіх фінансових інструментів, які відображаються за амортизованою вартістю, та процентних цінних паперів, із застосуванням методу ефективної процентної ставки. При визначенні ефективної процентної ставки Банк розраховує грошові потоки з урахуванням усіх договірних умов фінансового інструменту (наприклад, можливість дострокового погашення), але не враховує майбутні кредитні збитки. Розрахунок включає всі комісійні, отримані чи сплачені учасниками договору, які є невід'ємною частиною ефективної процентної ставки, витрати на здійснення операції та всі інші премії або дисконти.

Коли відображена вартість фінансового активу чи групи аналогічних фінансових активів зменшується внаслідок знецінення, визнання процентного доходу продовжується з використанням первісної ефективної процентної ставки на основі нової балансової вартості.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Визнання доходів та витрат (продовження)

Комісійні доходи

Виплати, комісійні та інші статті доходів та витрат, включаючи плату за надання гарантій, як правило, обліковуються за методом нарахування залежно від ступеня завершеності конкретної операції, що визначається як частка фактично наданої послуги в загальному обсязі послуг, що мають бути надані.

Винагорода за кредитні зобов'язання або за позиковими коштами, які, ймовірно, будуть використані, відноситься на майбутні періоди (разом із відповідними прямими витратами) і відображаються як коригування ефективної процентної ставки за кредитом чи позиковими коштами. Винагороди та комісійні, що виникають в результаті переговорів або участі у переговорах про здійснення операції для третьої сторони (наприклад, придбання кредитів, акцій або інших цінних паперів, та придбання або продаж компаній), відображаються після завершення відповідної операції.

Перерахунок іноземної валюти

Українська гривня є функціональною валютою Банку, оскільки це валюта основного економічного середовища, в якому Банк здійснює свою діяльність. Операції в інших валютах розглядаються як операції в іноземній валюті. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземних валютах, перераховуються у функціональну валюту за офіційним обмінним курсом Національного банку України на звітну дату. Прибуток або збитки від перерахунку операцій в іноземній валюті визнаються у звіті про фінансові результати як результат від переоцінки іноземної валюти. Немонетарні статті, які оцінюються за історичною вартістю в іноземній валюті, перераховуються за обмінним курсом, що діяв на дату відповідної операції.

Зміни у фінансовій звітності після її випуску

Акціонери Банку мають право вносити зміни у фінансову звітність після її випуску.

Нові положення бухгалтерського обліку

Нижче представлені стандарти та інтерпретації, які були випущені, але ще не набрали чинності на дату публікації фінансової звітності Банку. Банк планує застосовувати ці стандарти після набрання їх чинності.

МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти»

У липні 2014 року Рада з МСФЗ опублікувала МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти», який замінює МСФЗ (IAS) 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка». Стандарт вводить нові вимоги щодо класифікації та оцінки, а також обліку знецінення та хеджування. МСФЗ (IFRS) 9 набуває чинності для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати. Крім обліку хеджування, ретроспективне застосування є обов'язковим, але перерахунок порівняльної інформації не є потрібним.

Банк планує застосувати новий стандарт, визнавши сукупний ефект переходу в складі нерозподіленого прибутку на 1 січня 2018 року і не перераховуватиме порівняльну інформацію. Банк знаходиться в процесі оцінки наслідків застосування МСФЗ (IFRS) 9, проте об'єднана оцінка ефекту на даний момент не доступна.

Класифікація і оцінка

Згідно МСФЗ (IFRS) 9, всі боргові фінансові активи, які не відповідають критерію «*тільки платежі в рахунок основного боргу і відсотків на непогашену суму основного боргу*» (SPPI), класифікуються при первісному визнанні як фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток (СВПЗ). Згідно з даним критерієм, боргові інструменти, які не відповідають визначенню «*базової кредитної угоди*», як інструменти, що містять вбудовану можливість конвертації, або кредити без права регресу, оцінюються за СВПЗ. Для боргових фінансових інструментів, які відповідають критерію SPPI, класифікація при первісному визнанні визначається на основі бізнес-моделі, згідно з якою управляються дані інструменти:

- ▶ інструменти, які утримуються з метою отримання передбачених договором грошових потоків, оцінюються за амортизованою вартістю;
- ▶ інструменти, які утримуються з метою отримання передбачених договором грошових потоків і продажу, класифікуються як такі що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (СВСД);
- ▶ інструменти, які утримуються для інших цілей, класифікуються як оцінювані за СВПЗ.

Дольові фінансові активи при первісному визнанні потрібно класифікувати як оцінювані за СВПЗ, крім випадків, коли на власний розсуд прийнято рішення, без права наступного скасування, класифікувати дольовий фінансовий актив як оцінюваний за СВСД. Для пайових фінансових інструментів, класифікованих як оцінювані за СВСД, всі реалізовані і нереалізовані доходи і витрати, крім дивідендних доходів, визнаються в складі іншого сукупного доходу, без права подальшої рекласифікації в чистий прибуток або збиток.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

Класифікація та оцінка фінансових зобов'язань залишаються в основному незмінними в порівнянні з існуючими вимогами МСФЗ (IAS) 39. Похідні фінансові інструменти будуть надалі оцінюватися за СВПЗ.

Банк очікує, що буде продовжувати оцінювати за справедливою вартістю всі фінансові активи, які на даний момент оцінюються за справедливою вартістю.

Торгові цінні папери будуть як і раніше класифікуватися як оцінювані за СВПЗ. Очікується, що цінні папери, що класифікуються як наявні для продажу, будуть оцінюватися за СВСД відповідно до МСФЗ (IFRS) 9, оскільки Банк розраховує утримувати ці активи не тільки з метою отримання передбачених договором грошових потоків, а й продажу значних сум на відносно постійній основі. Дольові фінансові активи, які не відносяться до торгового портфелю, будуть оцінюватися за СВСД відповідно до МСФЗ 9. Кредити, як очікується, будуть відповідати критерію SPPI і будуть як і раніше оцінюватися за амортизованою вартістю.

Знецінення

МСФЗ (IFRS) 9 вимагає, щоб Банк визнавав резерв під очікувані кредитні збитки (ОКЗ) за всіма своїми борговими фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, а також зобов'язаннями з надання позик і договорами фінансових гарантій. Резерв розраховується на основі очікуваних кредитних збитків, пов'язаних з ймовірністю дефолту протягом наступних дванадцяти місяців, якщо не відбулося істотного збільшення кредитного ризику з моменту визнання фінансового інструменту; в останньому випадку резерв розраховується на основі очікуваних кредитних збитків за весь термін життя активу. Якщо фінансовий актив відповідає визначенню придбаного або створеного кредитно-знеціненого фінансового активу, резерв розраховується на основі зміни очікуваних кредитних збитків за весь термін життя активу.

Для цілей формування резерву під очікувані кредитні збитки кредитна заборгованість клієнтів Банку, в залежності від зміни кредитного ризику, розділяється на 3 Етапи:

- ▶ Етап 1 – кредити та кредитна заборгованість клієнтів без ознак знецінення та значного збільшення кредитного ризику;
- ▶ Етап 2 – кредити та кредитна заборгованість клієнтів з ознаками значного збільшення кредитного ризику з моменту їх первісного визнання, але без ознак знецінення;
- ▶ Етап 3 – кредити та кредитна заборгованість клієнтів з ознаками знецінення, а також придбані або створені кредити, за якими були ознаки знецінення на момент первісного визнання.

Не рідше одного разу на місяць всі кредитні операції і кредитна заборгованість клієнтів Банку підлягають перевірці на:

- ▶ наявність ознак значного збільшення кредитного ризику (Етап 2);
- ▶ наявність ознак знецінення (Етап 3);
- ▶ виконання критеріїв щодо припинення ознак значного збільшення кредитного ризику (для кредитів і кредитної заборгованості, які раніше були віднесені на Етап 2);
- ▶ відсутність ознак знецінення (для кредитів і кредитної заборгованості, які раніше були віднесені на Етап 3).

Основними критеріями істотного збільшення кредитного ризику для Банку може бути порушення платіжних зобов'язань більш ніж на 30 днів, очікувана або проведена реструктуризація (погіршення позицій кредитора пов'язано з відстрочкою сплати відсотків або основної суми, але не несе прямих фінансових втрат), погіршення фінансового стану клієнта (зниження рейтингу клієнта більш ніж на 3 пункти, в порівнянні з рейтингом на дату первісного визнання кредиту) та інше.

Основними ознаками знецінення для Банку може бути порушення платіжних зобов'язань більш ніж на 90 днів, реструктуризація, яка здійснюється з погіршенням позицій кредитора і несе прямі фінансові втрати, порушення справи про банкрутство або ліквідацію клієнта та інше.

МСФЗ (IFRS) 15 «Виручка за договорами з клієнтами»

МСФЗ (IFRS) 15 був випущений в травні 2014 року, а в квітні 2016 року було внесено поправки. Новий стандарт замінить всі існуючі вимоги МСФЗ до визнання виручки. Вимагатиметься повне ретроспективне застосування або модифіковане ретроспективне застосування для річних періодів, що починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

МСФЗ (IFRS) 15 передбачає модель, що включає п'ять етапів, яка буде застосовуватися щодо виручки за договорами з клієнтами. Згідно МСФЗ (IFRS) 15 виручка визнається в сумі, що відображає винагороду, право на яку організація очікує отримати в обмін на передачу товарів або послуг клієнту. Однак, процентний і комісійний дохід, який є невід'ємною частиною фінансових інструментів і договорів оренди, виходить за рамки вимог МСФЗ (IFRS) 15 та буде регулюватися іншими застосовними стандартами (МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» і МСФЗ (IFRS) 16 «Оренда»). В результаті, застосування даного стандарту не вплине на значну частину доходу Банку.

Банк не очікує істотного ефекту в результаті застосування МСФЗ (IFRS) 15.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 10 та МСФЗ (IAS) 28 «Продаж або внесок активів в угодах між інвестором і його асоційованою організацією або спільним підприємством»

Поправки розглядають протиріччя між МСФЗ (IFRS) 10 та МСФЗ (IAS) 28, в частині обліку втрати контролю над дочірньою організацією, яка продається асоційованому підприємству або спільному підприємству або вноситься в них. Поправки роз'яснюють, що прибуток або збиток, які виникають в результаті продажу або внеску активів, що являють собою бізнес згідно з визначенням в МСФЗ (IFRS) 3, в угоді між інвестором і його асоційованою організацією або спільним підприємством, визнаються в повному обсязі. Однак прибуток або збиток, який виникає в результаті продажу або внеску активів, які не становлять собою бізнес, визнаються тільки в межах часток участі, наявних у інших інвесторів в асоційованому підприємстві або спільному підприємстві. Рада з МСФЗ перенесла дату вступу даних поправок в силу на невизначений термін, проте організація, яка застосовує дані поправки достроково, повинна застосовувати їх перспективно. Банк не очікує істотного ефекту в результаті застосування даних поправок.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 2 «Класифікація і оцінка операцій з виплат на основі акцій»

Рада з МСФЗ випустила поправки до МСФЗ (IFRS) 2 «Виплати на основі акцій», в яких розглядаються три основних аспекти: вплив умов переходу прав на оцінку операцій з виплат на основі акцій з розрахунками грошовими коштами; класифікація операцій по виплатах на основі акцій з умовою розрахунків на нетто-основі для зобов'язань з податку, утримуваного у джерела; облік зміни умов операції з виплат на основі акцій, в результаті якого операція перестає класифікуватися як операція з розрахунками грошовими коштами і починає класифікуватися як операція з розрахунками пайовими інструментами. При прийнятті поправок організації не зобов'язані перераховувати інформацію за попередні періоди, проте дозволяється ретроспективне застосування за умови застосування поправок щодо всіх трьох аспектів і дотримання інших критеріїв. Поправки набувають чинності для річних періодів, що починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати. Дозволяється застосування до цієї дати. Банк не очікує істотного ефекту в результаті застосування даних поправок.

МСФЗ (IFRS) 16 «Оренда»

МСФЗ (IFRS) 16 був випущений в січні 2016 року і замінює собою МСФЗ (IAS) 17 «Оренда», Роз'яснення КТМФЗ (IFRIC) 4 «Визначення наявності в угоді ознак оренди», Роз'яснення ПКТ (SIC) 15 «Операційна оренда – стимули» і Роз'яснення ПКТ (SIC) 27 «Визначення сутності операцій, які мають юридичну форму оренди». МСФЗ (IFRS) 16 встановлює принципи визнання, оцінки, подання та розкриття інформації про оренду і вимагає, щоб орендарі відображали всі договори оренди з використанням єдиної моделі обліку в балансі, аналогічно порядку обліку, передбаченому в МСФЗ (IAS) 17 для фінансової оренди. Стандарт передбачає два звільнення від визнання для орендарів – щодо оренди активів з низькою вартістю і короткострокової оренди (тобто оренди з терміном не більше 12 місяців). На дату початку оренди орендар буде визнавати зобов'язання щодо орендних платежів (тобто зобов'язання по оренді), а також актив, який представляє право користування базовим активом протягом терміну оренди (тобто актив у формі права користування). Орендарі будуть зобов'язані визнавати витрати на відсотки за зобов'язанням по оренді окремо від витрат по амортизації активу в формі права користування.

Орендарі також повинні будуть переоцінювати зобов'язання по оренді при настанні певної події (наприклад, зміну термінів оренди, зміни майбутніх орендних платежів в результаті зміни індексу або ставки, що використовуються для визначення таких платежів). У більшості випадків орендар буде враховувати суми переоцінки зобов'язання по оренді в якості коригування активу в формі права користування.

Порядок обліку для орендодавця відповідно до МСФЗ (IFRS) 16 практично не змінюється в порівнянні з діючими в даний момент вимог МСФЗ (IAS) 17. Орендодавці будуть продовжувати класифікувати оренду, використовуючи ті ж принципи класифікації, що і в МСФЗ (IAS) 17, виділяючи при цьому два види оренди: операційну і фінансову.

Крім цього, МСФЗ (IFRS) 16 вимагає від орендодавців і орендарів розкриття більшого обсягу інформації в порівнянні з МСФЗ (IAS) 17.

МСФЗ (IFRS) 16 набуває чинності для річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати. Дозволяється застосування до цієї дати, але не раніше дати застосування організацією МСФЗ (IFRS) 15. Орендар має право застосовувати даний стандарт з використанням ретроспективного підходу або модифікованого ретроспективного підходу. Перехідні положення стандарту передбачають певні звільнення. У 2018 році Банк продовжить оцінювати можливий вплив МСФЗ (IFRS) 16 на свою фінансову звітність.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

МСФЗ (IFRS) 17 «Страхові контракти»

В травні 2017 року Рада з МСФЗ опублікувала МСФЗ (IFRS) 17 «*Страхові контракти*», новий всеосяжний стандарт фінансової звітності для договорів страхування, який розглядає питання визнання і оцінки, подання та розкриття інформації. Коли МСФЗ (IFRS) 17 вступить в силу, він замінить собою МСФЗ (IFRS) 4 «*Страхові контракти*», який був випущений в 2005 році. МСФЗ (IFRS) 17 застосовується до всіх видів договорів страхування (тобто страхування життя і страхування, відмінне від страхування життя, пряме страхування і перестраховування) незалежно від виду організації, яка випускає їх, а також до певних гарантій та фінансових інструментів з умовами дискреційної участі.

Є кілька винятків зі сфери застосування. Основна мета МСФЗ (IFRS) 17 полягає в наданні моделі обліку договорів страхування, яка є більш ефективною і послідовною для страховиків. На відміну від вимог МСФЗ (IFRS) 4, які в основному базуються на попередніх місцевих облікових політиках, МСФЗ (IFRS) 17 надає всебічну модель обліку договорів страхування, охоплюючи всі доречні аспекти обліку.

МСФЗ (IFRS) 17 набуває чинності починаючи з 1 січня 2021 року або після цієї дати, при цьому вимагається розкриття порівняльної інформації. Дозволяється застосування до цієї дати за умови, що організація також застосовує МСФЗ (IFRS) 9 і МСФЗ (IFRS) 15 на дату першого застосування. Банк оцінить ефект від застосування МСФЗ (IFRS) 17 на його фінансову звітність, а також на договори нефінансової гарантії, які були випущені Банком.

Поправки до МСФЗ (IAS) 40 «Переведення інвестиційної нерухомості з категорії в категорію»

Поправки роз'яснюють, коли організація повинна переводити об'єкти нерухомості, включаючи нерухомість, що знаходиться в процесі будівництва або розвитку, в категорію або з категорії інвестиційної нерухомості. У поправках зазначено, що зміна характеру використання відбувається, коли об'єкт нерухомості починає або перестає відповідати визначенню інвестиційної нерухомості і існують свідчення зміни характеру його використання. Зміна намірів керівництва щодо використання об'єкта нерухомості саме по собі не свідчить про зміну характеру його використання. Організації повинні застосовувати дані поправки перспективно щодо змін характеру використання, які відбуваються на дату початку річного звітного періоду, в якому організація вперше застосовує поправки, або після цієї дати. Організація повинна повторно проаналізувати класифікацію нерухомості, утримуваної на цю дату, і, у разі необхідності, здійснити переведення нерухомості для відображення умов, які існують на цю дату. Допускається ретроспективне застосування відповідно до МСФЗ (IAS) 8, але тільки якщо це можливо без використання більш пізньої інформації. Поправки набувають чинності для річних періодів, що починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати. Банк не очікує істотного ефекту в результаті застосування даних поправок.

Щорічні удосконалення МСФЗ, період 2014-2016 років

Данні вдосконалення включають наступні:

МСФЗ (IFRS) 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності» – видалення короткострокових звільнень для організацій, що вперше застосовують МСФЗ

Короткострокові звільнення, передбачені пунктами E3-E7 МСФЗ (IFRS) 1, були видалені, оскільки вони виконали свою функцію. Дані поправки вступають в силу з 1 січня 2018 року. Дані поправки не застосовуються до Банку.

МСФЗ (IAS) 28 «Інвестиції в асоційовані організації та спільні підприємства» – роз'яснення того, що рішення оцінювати об'єкти інвестиції за справедливою вартістю через прибуток або збиток має прийматися окремо для кожної інвестиції

Поправки роз'яснюють наступне:

- ▶ Організація, яка спеціалізується на венчурних інвестиціях, або інший продавець може прийняти рішення оцінювати інвестиції в асоційовані організації та спільні підприємства за справедливою вартістю через прибуток або збиток. Таке рішення приймається окремо для кожної інвестиції при первісному визнанні.
- ▶ Якщо організація, яка сама не є інвестиційною організацією, має частку участі в асоційованому підприємстві або спільному підприємстві, які є інвестиційними організаціями, то при застосуванні методу участі в капіталі така організація може вирішити залишити оцінку за справедливою вартістю, що застосована її асоційованою організацією або спільним підприємством, які є інвестиційними організаціями, до своїх власних часток участі в дочірніх організаціях. Таке рішення приймається окремо для кожної асоційованої організації або спільного підприємства, що є інвестиційними організаціями, на більш пізню з таких дат: (а) дату первісного визнання асоційованого підприємства або спільного підприємства, що є інвестиційними організаціями; (б) дату, на яку асоційована організація або спільне підприємство стають інвестиційними організаціями; і (в) дату, на яку асоційована організація або спільне підприємство, що є інвестиційними організаціями, вперше стають материнськими організаціями.

Дані поправки застосовуються ретроспективно і вступають в силу 1 січня 2018 року. Банк не очікує істотного ефекту в результаті застосування даних поправок.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

Поправки до МСФЗ (IFRS) 4 «Застосування МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» разом з МСФЗ (IFRS) 4 «Страхові контракти»

Дані поправки усувають проблеми, що виникають у зв'язку із застосуванням нового стандарту щодо фінансових інструментів, МСФЗ (IFRS) 9, до впровадження МСФЗ (IFRS) 17 «Страхові контракти», який замінює собою МСФЗ (IFRS) 4. Поправки передбачають дві можливості для організацій, що випускають договори страхування: тимчасове звільнення від застосування МСФЗ (IFRS) 9 і метод накладення. Тимчасове звільнення вперше застосовується до звітних періодів, починаючи з 1 січня 2018 року або після цієї дати. Організація може прийняти рішення про застосування методу накладення, коли вона вперше застосовує МСФЗ (IFRS) 9, і застосовувати даний метод ретроспективно щодо фінансових активів, класифікованих за рішенням організації при переході на МСФЗ (IFRS) 9. При цьому організація перераховує порівняльну інформацію, щоб відобразити метод накладення, в тому і тільки в тому випадку, якщо вона перераховує порівняльну інформацію при застосуванні МСФЗ (IFRS) 9. Дані поправки не застосовні до Банку.

Роз'яснення КТМФЗ (IFRIC) 22 «Операції в іноземній валюті та попередня оплата»

У роз'ясненні пояснюється, що датою операції для цілей визначення обмінного курсу, який повинен використовуватися при первісному визнанні активу, витрати або доходи (або його частини) у разі припинення визнання немонетарного активу або немонетарного зобов'язання, що виникають в результаті надання або отримання попередньої оплати, є дата, на яку організація спочатку визнає немонетарний актив або немонетарний зобов'язання, що виникають в результаті надання або отримання попередньої оплати. Роз'яснення вступає в силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2018 року або після цієї дати. Однак оскільки поточна діяльність Банку відповідає вимогам роз'яснення, Банк не очікує, що воно вплине на фінансову звітність.

Роз'яснення КТМФЗ (IFRIC) 23 «Невизначеність щодо правил обчислення податку на прибуток»

Роз'яснення розглядає порядок обліку податку на прибуток, коли існує невизначеність податкових трактувань, що впливає на застосування МСФЗ (IAS) 12. Роз'яснення не застосовується до податків або зборів, які не належать до сфери застосування МСФЗ (IAS) 12, а також не містить особливих вимог, що стосуються відсотків і штрафів, пов'язаних з невизначеними податковими трактуваннями.

Організація повинна вирішити, чи розглядати кожне невизначене податкове трактування окремо або разом з однією або декількома іншими невизначеними податковими трактуваннями. Необхідно використовувати підхід, який дозволить з більшою точністю передбачити результат розв'язання невизначеності. Роз'яснення також зачіпає припущення, які організація робить для розгляду трактувань податковими органами, а також як вона розглядає зміни в фактах і обставинах.

Роз'яснення вступає в силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати. Банк буде застосовувати роз'яснення з дати його вступу в силу. Оскільки Банк здійснює свою діяльність в складному податковому середовищі, застосування роз'яснення може вплинути на фінансову звітність Банку і необхідне розкриття інформації. Крім того, Банк може бути змушений встановити процедури та методи отримання інформації, необхідної для своєчасного застосування роз'яснення.

Щорічні удосконалення МСФЗ, період 2015-2017 років

Дані поліпшення вступають в силу для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати. Вони включають, зокрема, такі зміни:

МСФЗ (IFRS) 3 «Об'єднання бізнесу» і МСФЗ (IFRS) 11 «Спільне підприємництво» – раніше були частки участі в спільних операціях

Дані поправки містять роз'яснення щодо того, чи слід переоцінювати частки участі в спільних операціях (що складають бізнес, як цей термін визначено в МСФЗ (IFRS) 3) до справедливої вартості, якщо:

- ▶ сторона угоди про спільне підприємництво отримує контроль над спільною операцією (МСФЗ (IFRS) 3);
- ▶ сторона, яка є учасником спільних операцій (але не має спільного контролю), отримує спільний контроль над спільними операціями (МСФЗ (IFRS) 11).

Очікується, що дані поправки не матимуть впливу на фінансову звітність Банку.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

МСФЗ (IAS) 12 «Податки на прибуток» – податкові наслідки щодо виплат за фінансовими інструментами, класифікованих як інструменти капіталу

В даних поправках пояснюється, що організація повинна визнавати всі податкові наслідки щодо дивідендів в прибутку чи збитку, іншого сукупного доходу або власного капіталу в залежності від того, де організація визнала первісну операцію або подію, які генерували прибуток, що розподіляється, що є джерелом дивідендів. Допускається застосування до цієї дати, при цьому організація повинна розкрити цей факт. Дані поправки повинні спочатку застосовуватися до податкових наслідків щодо дивідендів, визнаних на дату початку самого раннього порівняльного періоду або після цієї дати. Оскільки поточна практика Банку відповідає вимогам поправок, Банк не очікує, що вони не матимуть будь-якого впливу на його фінансову звітність.

МСФЗ (IAS) 23 «Витрати на позики» – витрати на позики, які підлягають капіталізації

В даних поправках пояснюється, що коли кваліфікований актив готовий до використання за призначенням або продажу і деякі позики, отримані спеціально для придбання кваліфікованого активу, залишаються непогашеними на цю дату, суму таких позик необхідно включити в суму коштів, які організація запозичує на спільні цілі. Допускається застосування до цієї дати, при цьому організація повинна розкрити цей факт. Очікується, що дані поправки не матимуть впливу на фінансову звітність Банку.

5. Суттєві облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики

Банк використовує оцінки та судження, які впливають на суми, що відображені у фінансовій звітності, та на балансову вартість активів та зобов'язань в наступному фінансовому році. Розрахунки та судження регулярно переглядаються й ґрунтуються на досвіді керівництва та інших факторах, включаючи очікування майбутніх подій, що за наявних умов вважаються обґрунтованими. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, керівництво Банку також використовує професійні судження при застосуванні облікової політики. Професійні судження, які найсуттєвіше впливають на суми, що відображаються у фінансовій звітності, та оцінки, результатом яких можуть бути значні коригування балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року, включають:

Знецінення кредитів та дебіторської заборгованості

Банк регулярно перевіряє свої кредитні портфелі та дебіторську заборгованість на предмет знецінення. При визначенні того, чи потрібно визнати збиток від знецінення у складі прибутку чи збитку за рік, Банк робить судження стосовно того, чи є наявна інформація, яка свідчила б про зменшення очікуваних майбутніх грошових потоків від погашення зобов'язань боржником, яке можна визначити, до того, як таке зменшення можна порівняти з конкретним активом у цьому кредитному портфелі та дебіторській заборгованості. При розрахунку майбутніх грошових потоків керівництво використовує оцінки на основі минулого досвіду збитків за активами з подібними характеристиками кредитного ризику та об'єктивними ознаками знецінення по групам кредитів та дебіторської заборгованості. Методика та припущення, що застосовуються для розрахунку як сум, так і строків майбутніх грошових потоків, регулярно переглядаються, з тим щоб зменшити різницю між розрахунковими та фактично понесеними збитками.

Банк регулярно оцінює активи, які знаходяться у забезпеченні по індивідуально знецінених позиках, з метою оцінки суми ймовірних збитків по кожній операції. При цьому на величину майбутнього грошового потоку від реалізації активів впливає як вартість самого активу, так і строки можливої експозиції (реалізації). Одночасне зменшення вартості активів, отриманих Банком у заставу, на 10% та збільшення строку експозиції цих активів на 50% призвело б до збільшення величини очікуваних збитків від індивідуально знецінених кредитів на 191 669 тисяч гривень (у 2016 році – на 113 204 тисячі гривень).

Збільшення вартості забезпечення по знецінених кредитах на 10% без зміни строку експозиції призвело б до зменшення величини очікуваних збитків від індивідуально знецінених кредитів на 113 741 тисячу гривень (у 2016 році – 61 298 тисяч гривень).

Щодо портфелю кредитів юридичним особам, резерв під які розраховується на колективній основі, на величину очікуваних збитків можуть впливати показники ймовірності дефолту позичальника (PD) та рівень втрат при настанні дефолту позичальника (LGD). У разі одночасного збільшення PD на 10% та LGD на 10% сума збитків від знецінення збільшилася би на 40 453 тисячі гривень (у 2016 році – на 50 064 тисяч гривень). Одночасне зменшення показника PD на 10% та LGD на 10% призвело б до зменшення суми збитків від знецінення на 36 600 тисяч гривень (у 2016 році – на 45 724 тисяч гривень).

Щодо масового портфелю кредитів роздрібного бізнесу, на величину очікуваних збитків можуть впливати показники ймовірності дефолту позичальника (PD) та коефіцієнт відновлення (повернення з дефолту – Recovery Rate, RR). У разі одночасного збільшення розміру PD на 10% та зменшення RR на 10% сума збитків від знецінення збільшилася би на 17 793 тисячі гривень (у 2016 році – на 23 464 тисячі гривень). Одночасне зменшення показника PD на 10% та збільшення RR на 10% призвело б до зменшення суми збитків від знецінення на 18 881 тисячу гривень (у 2016 році – на 25 582 тисячі гривень).

(у тисячах гривень)

5. Суттєві облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики (продовження)

Справедлива вартість власних будівель, які використовує Банк, предметів мистецтва та інвестиційної власності

Як зазначено у Примітці 4, Банк проводить регулярну переоцінку будівель, предметів мистецтва та інвестиційної власності. Переоцінка проводиться на основі результатів оцінки, яку виконують незалежні оцінювачі. Основою оцінки є метод ринкових аналогів, результати застосування методу ринкових аналогів підтверджуються доходним методом. У ході переоцінки незалежні оцінювачі використовують професійні судження та оцінки для визначення аналогів будівель, що використовуються при застосуванні методу ринкових аналогів, строків експлуатації активів, які переоцінюються, та норм капіталізації, що використовуються при застосуванні доходного методу. У 2017 році Банк провів оцінку справедливої вартості власних будівель із залученням незалежних експертів. Якби ціна за квадратний метр коливалась у діапазоні 5%, справедлива вартість власних будівель, які використовує Банк, була б більше або менше на 41 746 тисяч гривень, відповідно (в 2016 році – на 45 721 тисяча гривень), і справедлива вартість інвестиційної власності була б більше або менше на 7 467 тисячі гривень, відповідно (в 2016 році – на 9 293 тисячі гривень).

Операції зі зв'язаними сторонами

У ході звичайної діяльності Банк здійснює операції зі зв'язаними сторонами. МСФЗ (IAS) 39 вимагає обліковувати фінансові інструменти при первісному визнанні за справедливою вартістю. За відсутності активного ринку таких операцій, для того щоб визначити, чи здійснювались такі операції за ринковими або неринковими процентними ставками, використовуються професійні судження. Підставою для таких суджень є ціноутворення щодо подібних операцій з незв'язаними сторонами та аналіз ефективної процентної ставки. Умови операцій зі зв'язаними сторонами розкрито у Примітці 31.

Оцінка справедливої вартості

Якщо справедлива вартість фінансових активів і фінансових зобов'язань, відображених у звіті про фінансовий стан, не може бути визначена на підставі цін на активному ринку, вона визначається з використанням різних моделей оцінок, що включають математичні моделі. Вхідні дані для таких моделей визначаються на підставі спостережуваного ринку, якщо таке можливо; в інакшому випадку, для визначення справедливої вартості слід застосовуються судження. Додаткову інформацію розкрито у Примітці 29.

6. Грошові кошти та їх еквіваленти

Для цілей складання звіту про рух грошових коштів грошові кошти та їх еквіваленти включають такі статті:

	2017 рік	2016 рік
Грошові кошти в касі та в дорозі	1 499 210	1 162 368
Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках (Примітка 8)	4 124 389	3 713 137
Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках – нарахований процентний дохід (Примітка 8)	(493)	(174)
Поточний рахунок у Національному банку України (Примітка 7)	1 178 795	1 213 522
Поточний рахунок у Національному банку України – обов'язковий резерв (Примітка 7)	–	(668 840)
Депозитні сертифікати (Примітка 9)	2 002 054	1 601 050
Депозитні сертифікати – нарахований процентний дохід	(2 054)	(1 050)
Всього грошових коштів та їх еквівалентів	8 801 901	7 020 013

7. Кошти на рахунках в Національному банку України

	2017 рік	2016 рік
Кореспондентський рахунок у Національному банку України, у тому числі	1 178 795	1 213 522
- частина обов'язкового резерву	–	668 840
Всього коштів на рахунках у Національному банку України	1 178 795	1 213 522

Відповідно до вимог Національного банку України сума обов'язкового резерву Банку розраховується як відсоток від певних зобов'язань Банку за попередній місяць резервування.

З січня 2015 року по грудень 2017 року Банк був зобов'язаний щодня забезпечувати наявність залишку на початок дня на кореспондентському рахунку в Національному банку України у розмірі 40% від суми обов'язкового резерву за попередній місяць (станом на 31 грудня 2016 року розрахункова сума резерву – 668 840 тисяч гривень).

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2017 рік

(у тисячах гривень)

8. Кошти в інших банках

	2017 рік	2016 рік
<i>Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках</i>		
- у банках країн ОЕСР	3 462 633	3 291 134
- в українських банках	70 044	84 302
- в інших країнах	591 712	337 701
Всього поточних рахунків та депозитів «овернайт» в інших банках	4 124 389	3 713 137
у т.ч. нарахований процентний дохід	493	174
<i>Строкові депозити в інших банках, у тому числі:</i>		
- у банках країн ОЕСР	1 106 530	1 585 146
- в українських банках	258 528	249 685
- в інших країнах	43 787	43 327
- договори «зворотного репо»	276 788	225 531
Всього строкових депозитів в інших банках	1 685 633	2 103 689
<i>Резерв під знецінення коштів в інших банках</i>	<i>(262 706)</i>	<i>(254 862)</i>
Всього коштів в інших банках	5 547 316	5 561 964

Кошти розміщені в українських та іноземних банках. Нижче наведений аналіз строкових депозитів в інших банках за кредитною якістю станом на 31 грудня 2017 року:

	Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках	Строкові депозити в інших банках	Всього
<i>Не прострочені і не знецінені</i>			
- з рейтингом від AA- до AA+	1 202 415	4 392	1 206 807
- з рейтингом від A- до A+	310 445	1 044 607	1 355 052
- з рейтингом від BBB- до BBB+	2 059 689	100 632	2 160 321
- з рейтингом від BB- до BB+	243 515	686	244 201
- з рейтингом від B- до B+	59 655	-	59 655
- без рейтингу	248 670	278 478	527 148
Всього не прострочених та не знецінених	4 124 389	1 428 795	5 553 184
<i>Індивідуально знецінені</i>			
- Із затримкою платежу більш ніж 360 днів	-	256 838	256 838
Всього індивідуально знецінених	-	256 838	256 838
За винятком резерву під знецінення	-	(262 706)	(262 706)
Всього коштів в інших банках	4 124 389	1 422 927	5 547 316

Кредитний рейтинг базується на рейтингу агентств Fitch. Контрагенти, які вказані вище у таблиці у рядку «без рейтингу» – це переважно банки, які вважаються середніми або малими з точки зору суми загальних активів.

Нижче наведений аналіз строкових депозитів в інших банках за кредитною якістю станом на 31 грудня 2016 року:

	Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках	Строкові депозити в інших банках	Всього
<i>Не прострочені і не знецінені</i>			
- з рейтингом від AA- до AA+	1 637 794	-	1 637 794
- з рейтингом від A- до A+	1 416 155	540 627	1 956 782
- з рейтингом від BBB- до BBB+	411 357	477 294	888 651
- з рейтингом від B- до B+	61 668	-	61 668
- без рейтингу	186 163	836 949	1 023 112
Всього не прострочених та не знецінених	3 713 137	1 854 870	5 568 007
<i>Індивідуально знецінені</i>			
- Із затримкою платежу більш ніж 360 днів	-	248 819	248 819
Всього індивідуально знецінених	-	248 819	248 819
За винятком резерву під знецінення	-	(254 862)	(254 862)
Всього коштів в інших банках	3 713 137	1 848 827	5 561 964

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2017 рік

(у тисячах гривень)

8. Кошти в інших банках (продовження)

Нижче наведений аналіз змін резерву під знецінення коштів в інших банках протягом року:

	Всього коштів в інших банках	
	2017 рік	2016 рік
Резерв під знецінення на початок періоду	254 862	153 738
Відрахування у резерв під знецінення протягом звітного періоду	(473)	76 459
Курсові різниці	8 317	24 665
Резерв під знецінення на кінець періоду	262 706	254 862

Станом на 31 грудня 2017 року строкові депозити, розміщені в банках країн ОЕСР та інших країн, які не є членами ОЕСР, загальною сумою 588 907 тисяч гривень (на 31 грудня 2016 року – 1 628 473 тисячі гривень) являють собою гарантійні депозити для забезпечення імпорتنих акредитивів та гарантій, які Банк надав на користь своїх клієнтів.

Станом на 31 грудня 2017 року кошти на поточних рахунках та депозитах «овернайт» в інших банках всумі 1 122 825 тисяч гривень, що становить 19% від загальної суми коштів в інших банках були розміщені в банку зареєстрованому в країні, що є членом ОЕСР, який має рейтинг BBB+, підтверджений міжнародними рейтинговими агентствами (на 31 грудня 2016 року – 1 337 406 тисяч гривень, що становить 23% від загальної суми коштів в інших банках були розміщені в банку зареєстрованому в країні, що є членом ОЕСР, який має рейтинг AA-, підтверджений міжнародними рейтинговими агентствами).

9. Цінні папери

Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку

	2017 рік	2016 рік
Державні боргові цінні папери	162 887	277 873
Всього цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку	162 887	277 873

Цінні папери, наявні для продажу

	2017 рік	2016 рік
Державні боргові цінні папери	8 224 378	6 523 113
Депозитні сертифікати Національного банку України	2 002 054	2 602 485
Всього боргових цінних паперів	10 226 432	9 125 598
у т.ч. нарахований процентний дохід	319 256	227 239
Акції	7 057	7 057
Всього цінних паперів, наявних для продажу	10 233 489	9 132 655

Нижче наведений аналіз боргових цінних паперів, наявних для продажу, за кредитною якістю станом на 31 грудня 2017 року:

	Державні боргові цінні папери	Депозитні сертифікати Національного банку України	Всього
<i>Не прострочені і не знецінені - з рейтингом B-</i>	8 224 378	2 002 054	10 226 432
Всього не прострочених та не знецінених	8 224 378	2 002 054	10 226 432
Всього боргових цінних паперів	8 224 378	2 002 054	10 226 432

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2017 рік

(у тисячах гривень)

9. Цінні папери (продовження)

Цінні папери, наявні для продажу (продовження)

Нижче наведений аналіз боргових цінних паперів, наявних для продажу, за кредитною якістю станом на 31 грудня 2016 року:

	Державні боргові цінні папери	Депозитні сертифікати Національного банку України	Всього
<i>Не прострочені і не знецінені</i> - з рейтингом В-	6 523 113	2 602 485	9 125 598
Всього не прострочених та не знецінених	6 523 113	2 602 485	9 125 598
Всього боргових цінних паперів	6 523 113	2 602 485	9 125 598

Кредитні рейтинги емітентів державних боргових цінних паперів та депозитних сертифікатів Національного банку України засновані на суверенному рейтингу України.

Основним фактором, який Банк враховує при розгляді питання про знецінення боргових цінних паперів, є їх прострочений статус.

Станом на 31 грудня 2017 року депозитні сертифікати номінальною вартістю 2 000 000 тисяч гривень (на 31 грудня 2016 року – 1 600 000 тисяч гривень) зі строком погашення до 1 робочого дня класифікуються Банком як грошові кошти та їх еквіваленти (Примітка 6).

Станом на 31 грудня 2017 року державні боргові цінні папери включають облігації внутрішньої державної позики з кінцевими строками погашення з 10 січня 2018 року по 23 грудня 2019 року та ефективною процентною ставкою від 4% до 23% річних (на 31 грудня 2016 року – з кінцевими строками погашення з 19 квітня 2017 року по 23 грудня 2019 року та ефективною процентною ставкою від 4% до 23% річних), а також депозитні сертифікати Національного банку України з кінцевим строком погашення з 3 січня 2018 року та ефективною процентною ставкою 13% річних (на 31 грудня 2016 року – з кінцевим строком погашення 4 січня 2017 року по 12 січня 2017 року та ефективною процентною ставкою від 13% до 15% річних).

10. Кредити клієнтам

	2017 рік	2016 рік
Кредити корпоративним клієнтам	25 324 687	27 881 470
За вирахуванням резерву під знецінення кредитів	(5 501 375)	(6 557 846)
Всього кредитів корпоративним клієнтам за вирахуванням резерву під знецінення кредитів	19 823 312	21 323 624
Кредити фізичним особам		
Споживчі кредити	4 872 979	3 010 688
Іпотечне кредитування	1 163 980	2 827 481
Автокредитування	129 546	317 533
Інші кредити фізичним особам	1 750 951	1 168 831
За вирахуванням резерву під знецінення кредитів	(2 245 169)	(3 892 402)
Всього кредитів фізичним особам за вирахуванням резерву під знецінення кредитів	5 672 287	3 432 131
Всього кредитів клієнтам	25 495 599	24 755 755

Сума кредитів клієнтам до вирахування резерву під знецінення станом на 31 грудня 2017 року включає кредити з фіксованою процентною ставкою в сумі 33 179 728 тисяч гривень (на 31 грудня 2016 року – 34 432 811 тисяч гривень) та кредити з плаваючою процентною ставкою в сумі 62 415 тисяч гривень (на 31 грудня 2016 року – 773 192 тисячі гривень).

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2017 рік

(у тисячах гривень)

10. Кредити клієнтам (продовження)

Зміни резерву під знецінення

Нижче наведений аналіз змін резерву під знецінення кредитного портфелю протягом 2017 року:

	Кредити корпора- тивним клієнтам	Споживчі кредити	Іпотечне кредиту- вання	Авто- кредиту- вання	Інші кредити фізичним особам	Всього
Резерв під знецінення кредитів клієнтам на початок періоду	6 557 846	830 758	2 524 323	291 507	245 814	10 450 248
Відрахування у резерв під знецінення кредитів протягом звітного періоду	1 165 727	32 615	(86 526)	265	70 882	1 182 963
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	(20 848)	(1 615)	(1 850)	(340)	(1 158)	(25 811)
Використання резерву	(2 305 174)	(40 669)	(1 447 162)	(166 926)	(1 038)	(3 960 969)
Курсові різниці	103 824	(98)	(4 072)	383	76	100 113
Резерв під знецінення кредитів клієнтам на 31 грудня 2017 р.	5 501 375	820 991	984 713	124 889	314 576	7 746 544

За рік що закінчився 31 грудня 2017 року Банком проведено рефінансування іпотечних кредитів фізичним особам в іноземній валюті у споживчі кредити в гривні. Балансова вартість рефінансованих кредитів станом на 31 грудня 2017 року склала 50 988 тисяч гривень (на 31 грудня 2016 року – 61 152 тисячі гривень). За 12 місяців 2017 року чистий збиток від рефінансування іпотечних кредитів наданих фізичним особам в іноземній валюті склав 5 524 тисячі гривень (за 12 місяців 2016 року – 28 508 тисяч гривень).

Нижче поданий аналіз резерву під знецінення кредитного портфелю у розрізі його видів та процента резервування станом на 31 грудня 2017 року:

	Кредити корпора- тивним клієнтам	Споживчі кредити	Іпотечне кредиту- вання	Авто- кредиту- вання	Інші кредити фізичним особам	Всього
Резерв під знецінення кредитів, розрахований на індивідуальній основі	5 117 216	–	196 288	–	–	5 313 504
Резерв під знецінення кредитів, розрахований на колективній основі	199 169	752 585	778 496	123 580	287 653	2 141 483
Резерв під знецінення, розрахований на колективній основі, щодо кредитів без індивідуальних ознак знецінення	184 990	68 406	9 929	1 309	26 923	291 557
Всього визнано резерву під знецінення	5 501 375	820 991	984 713	124 889	314 576	7 746 544
Загальна сума індивідуально знецінених кредитів до вирахування суми резерву під їх знецінення	9 453 087	–	223 165	–	–	9 676 252
Загальна сума колективно знецінених кредитів до вирахування суми резерву під їх знецінення	207 452	770 959	831 210	123 638	303 029	2 236 288
Загальна сума кредитів без індивідуальних ознак знецінення до вирахування суми резерву під їх знецінення	15 664 148	4 102 020	109 605	5 908	1 447 922	21 329 603
Загальна сума кредитів до вирахування суми резерву на їх знецінення	25 324 687	4 872 979	1 163 980	129 546	1 750 951	33 242 143
Процент резервування індивідуально знецінених кредитів	54%	0%	88%	0%	0%	55%
Процент резервування колективно знецінених кредитів	96%	98%	94%	100%	95%	96%
Процент резервування кредитів без індивідуальних ознак знецінення	1%	2%	9%	22%	2%	1%

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2017 рік

(у тисячах гривень)

10. Кредити клієнтам (продовження)

Зміни резерву під знецінення (продовження)

Нижче наведений аналіз змін резерву під знецінення кредитного портфелю протягом 2016 року:

	Кредити корпора- тивним клієнтам	Споживчі кредити	Іпотечне кредиту- вання	Авто- кредиту- вання	Інші кредити фізичним особам	Всього
Резерв під знецінення кредитів клієнтам на початок періоду	5 985 411	1 342 086	2 655 724	258 050	289 943	10 531 214
Відрахування у резерв під знецінення кредитів протягом звітного періоду	928 195	56 473	210 495	8 325	70 987	1 274 475
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	(758)	(3 291)	(142)	(32)	(4 185)	(8 408)
Використання резерву	(792 838)	(565 193)	(641 304)	(1 872)	(111 149)	(2 112 356)
Курсові різниці	437 836	683	299 550	27 036	218	765 323
Резерв під знецінення кредитів клієнтам на 31 грудня 2016 р.	6 557 846	830 758	2 524 323	291 507	245 814	10 450 248

Нижче поданий аналіз резерву під знецінення кредитного портфелю у розрізі його видів та процента резервування станом на 31 грудня 2016 року:

	Кредити корпора- тивним клієнтам	Споживчі кредити	Іпотечне кредиту- вання	Авто- кредиту- вання	Інші кредити фізичним особам	Всього
Резерв під знецінення кредитів, розрахований на індивідуальній основі	6 016 470	19 546	470 317	4 679	-	6 511 012
Резерв під знецінення кредитів, розрахований на колективній основі	321 782	758 899	2 042 208	283 254	212 094	3 618 237
Резерв під знецінення, розрахований на колективній основі, щодо кредитів без індивідуальних ознак знецінення	219 594	52 313	11 798	3 574	33 720	320 999
Всього визнано резерву під знецінення	6 557 846	830 758	2 524 323	291 507	245 814	10 450 248
Загальна сума індивідуально знецінених кредитів до вирахування суми резерву під їх знецінення	10 041 277	21 063	519 027	4 679	-	10 586 046
Загальна сума колективно знецінених кредитів до вирахування суми резерву під їх знецінення	383 517	780 160	2 160 319	293 776	222 408	3 840 180
Загальна сума кредитів без індивідуальних ознак знецінення до вирахування суми резерву під їх знецінення	17 456 676	2 209 465	148 135	19 078	946 423	20 779 777
Загальна сума кредитів до вирахування суми резерву на їх знецінення	27 881 470	3 010 688	2 827 481	317 533	1 168 831	35 206 003
Процент резервування індивідуально знецінених кредитів	60%	93%	91%	100%	0%	62%
Процент резервування колективно знецінених кредитів	84%	97%	95%	96%	95%	94%
Процент резервування кредитів без індивідуальних ознак знецінення	1%	2%	8%	19%	4%	2%

Забезпечення та інші засоби підвищення кредитного рейтингу

Сума та види забезпечення, що вимагається Банком, залежать від оцінки кредитного ризику контрагента. Запроваджені процедури щодо прийнятності різних видів застави та параметрів оцінки.

(у тисячах гривень)

10. Кредити клієнтам (продовження)

Забезпечення та інші засоби підвищення кредитного рейтингу (продовження)

Нижче зазначені основні види отриманого забезпечення:

- ▶ за операціями кредитування цінними паперами та договорами «зворотного репо» – цінні папери;
- ▶ за операціями кредитування корпоративних клієнтів – об'єкти нерухомого майна, товарно-матеріальні запаси, дебіторська заборгованість за основною діяльністю та майнові права на депозити;
- ▶ за операціями кредитування фізичних осіб – майнові права на рухоме і нерухоме майно, майнові права на депозити.

Банк також отримує гарантії від материнських компаній за кредитами, що надаються їх дочірнім підприємствам.

Керівництво здійснює моніторинг ринкової вартості забезпечення, вимагає додаткового забезпечення згідно з базовими угодами, а також здійснює моніторинг ринкової вартості забезпечення при перевірці достатності резерву під знецінення кредитів.

Станом на 31 грудня 2017 року кредити були забезпечені розміщеними у Банку депозитами клієнтів балансовою вартістю 381 960 тисяч гривень (на 31 грудня 2016 року – 148 416 тисяч гривень) (Примітка 14).

Кредитна якість портфелю

Управління якістю кредитного портфелю здійснюється шляхом використання Банком системи внутрішніх кредитних рейтингів позичальників. Політика Банку передбачає ведення точних та уніфікованих кредитних рейтингів щодо всього кредитного портфелю. Це забезпечує цілеспрямоване управління відповідними ризиками та порівняння кредитних ризиків за всіма напрямками діяльності, географічними регіонами та продуктами. Система рейтингів ґрунтується на різних видах фінансового аналізу, та в поєднанні з обробленою ринковою інформацією вони являють собою основу для оцінки ризику контрагента. Всі внутрішні рейтинги ризиків формуються спеціально для різних категорій і створюються згідно з рейтинговою політикою Банку. Відповідні рейтинги ризиків регулярно аналізуються та оновлюються.

При визначенні рейтингу позичальника – юридичної особи Банк використовує наступну інформацію:

- ▶ наявність у забезпеченні кредитів позичальника першокласного покриття;
- ▶ рейтинг, який розраховується за допомогою внутрішньої рейтингової моделі.

Високий рейтинг (кредити з першокласним грошовим покриттям) характеризується наступним: обсяги операційної діяльності позичальника, що зростають, високостійка фінансова модель (значна частка власного капіталу, низька залежність від банківського фінансування), висока ефективність бізнесу. Компанії, що мають такий рейтинг, займають міцне положення на ринку, часто є лідерами ринку, мають високоефективний менеджмент і організаційну структуру бізнесу. Ризик погіршення кредитоспроможності позичальника з високим рейтингом – незначний, кредитна історія – відмінна.

Стандартний рейтинг надається позичальникам, які мають стабільні обсяги операційної діяльності, ефективність на середньогалузевому рівні. Є залежність від зовнішнього фінансування. Ризик неповернення кредиту – невисокий. Компанії зі стандартним рейтингом мають стабільні ринкові позиції на регіональному або національному рівні, характеризуються налагодженою побудовою бізнесу і достатнім рівнем менеджменту. Відсутня негативна кредитна історія або мали місце технічні затримки платежів в незначних обсягах.

Рейтинг нижче стандартного надається позичальникам, обсяги операційної діяльності яких нестабільні або мають тенденцію до зниження, ефективність бізнесу низька, високий рівень залежності від зовнішнього фінансування, погашення зобов'язань за рахунок грошового потоку може бути проблематичним, у зв'язку з чим ризик неповернення коштів є високим. Кредитна історія може характеризуватись наявністю суттєвих затримок платежів. Позиції компанії на ринку – нестійкі, можливе зменшення або втрата частки ринку.

Нижче наведений опис внутрішніх кредитних рейтингів, які використовує Банк для фізичних осіб.

Високий рейтинг присвоюється позичальникам із досить стійким фінансовим станом. Показники кредитоспроможності та платоспроможності значною мірою перевищують рівень, достатній для обслуговування кредиту. Ризик погіршення кредитоспроможності позичальника з високим рейтингом – мінімальний.

Стандартний рейтинг присвоюється позичальникам зі стабільним фінансовим станом. Показники кредитоспроможності та платоспроможності відповідають рівню, достатньому для обслуговування кредиту. Ризик погіршення кредитоспроможності позичальника незначний.

Рейтинг нижче стандартного присвоюється позичальникам із нестабільним фінансовим станом чи таким, що погіршується. Показники кредитоспроможності та платоспроможності досягли граничного рівня. Ризик дефолту зростає у зв'язку з негативним впливом зовнішніх факторів на грошові потоки, наявні для погашення кредиту.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2017 рік

(у тисячах гривень)

10. Кредити клієнтам (продовження)

Кредитна якість портфелю (продовження)

Нижче наведений аналіз кредитів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2017 року:

	Кредити корпора- тивним клієнтам	Споживчі кредити	Іпотечне кредиту- вання	Авто- кредиту- вання	Інші кредити фізичним особам	Всього
Без індивідуальних ознак знецінення						
<i>Не прострочені і не знецінені</i>						
високий рейтинг	7 590 808	3 974 575	1 532	26	110 408	11 677 349
стандартний рейтинг	6 596 438	–	–	–	–	6 596 438
рейтинг нижче стандартного	1 127 960	1 836	101 789	5 245	1 090 840	2 327 670
Всього не прострочених та не знецінених	15 315 206	3 976 411	103 321	5 271	1 201 248	20 601 457
<i>Прострочені, але не знецінені</i>						
- із затримкою платежу менше 30 днів	348 942	93 310	5 090	483	216 636	664 461
- із затримкою платежу від 31 до 90 днів	–	32 300	1 194	154	24 557	58 205
- із затримкою платежу від 91 до 180 днів	–	–	–	–	5 430	5 430
- із затримкою платежу від 181 до 360 днів	–	–	–	–	20	20
- із затримкою платежу понад 360 днів	–	–	–	–	30	30
Всього прострочених, але не знецінених на індивідуальній основі	348 942	125 610	6 284	637	246 673	728 146
З індивідуальними ознаками знецінення						
<i>Знецінені на індивідуальній чи колективній основі</i>						
- із затримкою платежу менше 30 днів	5 040 129	5 617	32 334	51	8 317	5 086 448
- із затримкою платежу від 31 до 90 днів	2 480 784	2 199	1 314	37	1 749	2 486 083
- із затримкою платежу від 91 до 180 днів	1 940	27 729	613	84	15 049	45 415
- із затримкою платежу від 181 до 360 днів	823 551	46 927	8 040	352	38 776	917 646
- із затримкою платежу понад 360 днів	1 314 135	688 486	1 012 074	123 114	239 139	3 376 948
Знецінені на індивідуальній чи колективній основі	9 660 539	770 958	1 054 375	123 638	303 030	11 912 540
За вирахуванням резерву під знецінення	(5 501 375)	(820 991)	(984 713)	(124 889)	(314 576)	(7 746 544)
Всього кредитів клієнтам	19 823 312	4 051 988	179 267	4 657	1 436 375	25 495 599

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2017 рік

(у тисячах гривень)

10. Кредити клієнтам (продовження)

Кредитна якість портфелю (продовження)

Нижче наведений аналіз кредитів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2016 року:

	Кредити корпора- тивним клієнтам	Споживчі кредити	Іпотечне кредиту- вання	Авто- кредиту- вання	Інші кредити фізичним особам	Всього
Без індивідуальних ознак знецінення						
<i>Не прострочені і не знецінені</i>						
високий рейтинг	4 697 005	6 636	30 795	10 884	48 602	4 793 922
стандартний рейтинг	1 088 821	345 064	28 128	2 787	4 073	1 468 873
рейтинг нижче стандартного	11 636 633	1 760 410	78 853	3 113	687 196	14 166 205
Всього не прострочених та не знецінених	17 422 459	2 112 110	137 776	16 784	739 871	20 429 000
<i>Прострочені, але не знецінені</i>						
- із затримкою платежу менше 30 днів	32 384	68 963	6 029	1 999	162 315	271 690
- із затримкою платежу від 31 до 90 днів	1 832	28 392	4 328	294	38 790	73 636
- із затримкою платежу від 91 до 180 днів	-	-	-	-	5 427	5 427
- із затримкою платежу від 181 до 360 днів	-	-	-	-	10	10
- із затримкою платежу понад 360 днів	-	-	-	-	14	14
Всього прострочених, але не знецінених на індивідуальній основі	34 216	97 355	10 357	2 293	206 556	350 777
3 індивідуальними ознаками знецінення						
<i>Знецінені на індивідуальній чи колективній основі</i>						
- із затримкою платежу менше 30 днів	5 375 868	8 286	32 628	169	5 630	5 422 581
- із затримкою платежу від 31 до 90 днів	13 234	3 653	2 298	195	5 764	25 144
- із затримкою платежу від 91 до 180 днів	19 856	26 777	4 970	512	15 661	67 776
- із затримкою платежу від 181 до 360 днів	566 512	74 433	30 249	877	31 532	703 603
- із затримкою платежу понад 360 днів	4 449 325	688 073	2 609 201	296 702	163 821	8 207 122
Знецінені на індивідуальній чи колективній основі	10 424 795	801 222	2 679 346	298 455	222 408	14 426 226
За вирахуванням резерву під знецінення	(6 557 846)	(830 759)	(2 524 324)	(291 506)	(245 813)	(10 450 248)
Всього кредитів клієнтам	21 323 624	2 179 928	303 155	26 026	923 022	24 755 755

Концентрація кредитів клієнтам

Станом на 31 грудня 2017 року сукупна сума кредитів у розмірі 12 833 634 тисячі гривень, виданих 20 найбільшим позичальникам Банку, становила 39% кредитного портфелю до вирахування резервів (на 31 грудня 2016 року – сукупна сума кредитів у розмірі 14 782 232 тисячі гривень, виданих 20 найбільшим позичальникам Банку, становила 42% кредитного портфелю до вирахування резервів).

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2017 рік

(у тисячах гривень)

10. Кредити клієнтам (продовження)

Концентрація кредитів клієнтам (продовження)

Нижче представлений кредитний портфель Банку в розрізі галузей економіки, кредитний ризик яких впливає на якість кредитів:

	2017 рік	2016 рік
Фізичні особи	7 917 456	7 324 533
Торгівля та агентські послуги	6 682 255	6 418 500
Будівництво та нерухомість	4 914 504	4 943 195
Харчова промисловість та сільське господарство	3 877 260	4 940 478
Машинобудування	2 413 628	3 103 737
Металургія	1 919 896	2 019 136
Гірничо-видобувна галузь та енергетика	1 663 142	2 535 763
Небанківські фінансові установи	1 394 675	1 288 264
Переробка деревини	767 816	788 011
Хімічна галузь	233 378	244 776
Транспорт, послуги зв'язку та інфраструктура	208 707	109 128
Інше	1 249 426	1 490 482

Всього кредитів клієнтам (до вирахування резерву під знецінення) 33 242 143 35 206 003

Банк проводить операції кредитування в Україні. Здатність позичальників погасити заборгованість за кредитами залежить від ряду факторів, у тому числі від загального фінансового стану позичальника та стану української економіки.

Фінансовий ефект забезпечення представлений шляхом розкриття вартості забезпечення окремо для:

- ▶ фінансових активів, заставне забезпечення та інші інструменти підвищення кредитної якості яких дорівнюють балансовій вартості активу чи перевищують її («активи з надлишковим заставним забезпеченням»);
- ▶ фінансових активів, заставне забезпечення та інші інструменти підвищення кредитної якості яких менше балансової вартості активу («активи з недостатнім заставним забезпеченням»).

Ефект забезпечення станом на 31 грудня 2017 року:

	Активи з надлишковим заставним забезпеченням		Активи з недостатнім заставним забезпеченням	
	Балансова вартість активів за вирахуванням резерву	Справедлива вартість застави	Балансова вартість активів за вирахуванням резерву	Справедлива вартість застави
Кредити корпоративним клієнтам	10 549 258	19 884 740	9 274 054	3 899 456
Споживчі кредити	2 138	8 595	4 049 850	–
Іпотечне кредитування	98 205	666 932	81 062	42 850
Автокредитування	4 657	111 034	–	–
Інші кредити фізичним особам	1 491	5 686	1 434 884	–
Всього	10 655 749	20 676 987	14 839 850	3 942 306

Ефект забезпечення станом на 31 грудня 2016 року:

	Активи з надлишковим заставним забезпеченням		Активи з недостатнім заставним забезпеченням	
	Балансова вартість активів за вирахуванням резерву	Справедлива вартість застави	Балансова вартість активів за вирахуванням резерву	Справедлива вартість застави
Кредити корпоративним клієнтам	6 849 057	13 467 911	14 474 567	5 021 239
Споживчі кредити	2 374	24 091	2 177 556	–
Іпотечне кредитування	201 024	1 377 143	102 132	50 019
Автокредитування	25 860	293 335	167	73
Інші кредити фізичним особам	2 164	7 364	920 854	–
Всього	7 080 479	15 169 844	17 675 276	5 071 331

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2017 рік

(у тисячах гривень)

10. Кредити клієнтам (продовження)

Концентрація кредитів клієнтам (продовження)

Зменшення частки кредитів із недостатнім заставним забезпеченням у 2017 році у порівнянні з 2016 роком зумовлено додатковим оформленням застави та погашенням кредитів, які в минулому періоді були віднесені до категорії з недостатнім забезпеченням.

11. Основні засоби, інвестиційна власність та нематеріальні активи

	Будівлі	Удосконалення орендованого майна	Предмети мистецтва	Комп'ютери та інше обладнання	Капіталовкладення в основні засоби	Всього основних засобів	Нематеріальні активи	Всього
Первісна або переоцінена вартість на 1 січня 2016 р.	1 264 999	59 138	17 014	638 240	24 880	2 004 271	436 026	2 440 297
Накопичений знос/амортизація	(281 964)	(38 892)	-	(474 392)	-	(795 248)	(192 727)	(987 975)
Балансова вартість на 1 січня 2016 р.	983 035	20 246	17 014	163 848	24 880	1 209 023	243 299	1 452 322
Надходження	-	-	-	32 156	129 398	161 554	117 693	279 247
Вибуття/списання	(9)	(349)	-	(2 065)	-	(2 423)	(52)	(2 475)
Переведення в іншу категорію	4 890	15 065	(9)	125 709	(145 655)	-	-	-
Переведення до інвестиційно власності	(14 491)	-	-	-	-	(14 491)	-	(14 491)
Переоцінка	(28 056)	-	-	-	-	(28 056)	-	(28 056)
Знецінення ОЗ в зоні АТО	(6 722)	-	-	-	-	(6 722)	-	(6 722)
Знос/амортизація	(24 222)	(13 910)	-	(67 358)	-	(105 490)	(73 362)	(178 852)
Балансова вартість на 31 грудня 2016 р.	914 425	21 052	17 005	252 290	8 623	1 213 395	287 578	1 500 973
Первісна або переоцінена вартість на 31 грудня 2016 р.	1 209 150	70 192	17 005	758 056	8 623	2 063 026	550 636	2 613 662
Накопичений знос/амортизація	(294 725)	(49 140)	-	(505 766)	-	(849 631)	(263 058)	(1 112 689)
Балансова вартість на 31 грудня 2016 р.	914 425	21 052	17 005	252 290	8 623	1 213 395	287 578	1 500 973
Надходження	-	-	-	114 052	117 559	231 611	138 091	369 702
Вибуття/списання	-	(265)	-	(42)	-	(307)	(8)	(315)
Переведення в іншу категорію	5 349	15 192	-	102 189	(122 730)	-	-	-
Переведення до інвестиційно власності	(12 029)	-	-	-	-	(12 029)	-	(12 029)
Знецінення ОЗ в зоні АТО	(50 017)	-	-	-	-	(50 017)	-	(50 017)
Знос/амортизація	(22 812)	(8 100)	-	(97 946)	-	(128 858)	(125 658)	(254 516)
Балансова вартість на 31 грудня 2017 р.	834 916	27 879	17 005	370 543	3 452	1 253 795	300 003	1 553 798
Первісна або переоцінена вартість на 31 грудня 2017 р.	1 206 020	83 138	17 005	908 380	3 452	2 217 995	612 534	2 830 529
Накопичений знос/амортизація	(371 104)	(55 259)	-	(537 837)	-	(964 200)	(312 531)	(1 276 731)
Балансова вартість на 31 грудня 2017 р.	834 916	27 879	17 005	370 543	3 452	1 253 795	300 003	1 553 798

Станом на 31 грудня 2017 року, власні будівлі, меблі, обладнання, удосконалення орендованого майна та банкомати Банку залишковою вартістю 1 328 173 тисячі гривень (на 31 грудня 2016 року – 1 300 760 тисяч гривень) були застраховані від ризиків стихійних лих, пограбування, пожежі та незаконних дій третіх осіб.

Станом на 31 грудня 2017 року, основні засоби та нематеріальні активи включали активи з історичною або переоціненою вартістю у розмірі 534 225 тисяч гривень (31 грудня 2016 – 471 305 тисяч гривень), які були повністю замортовані. Банк продовжує використовувати ці активи.

Станом на 1 грудня 2017 року, була проведена незалежна оцінка власних будівель, за результатами якої, керівництво Банку прийшло до висновку, що справедлива вартість суттєво не відрізняється від їх балансової вартості.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2017 рік

(у тисячах гривень)

11. Основні засоби, інвестиційна власність та нематеріальні активи (продовження)

Станом на 31 грудня 2017 року, балансова вартість будівель та предметів мистецтва становила б 317 327 тисяч гривень (на 31 грудня 2016 року – 368 896 тисяч гривень), якби ці активи оцінювались за первісною вартістю. Далі наведено вивірення цієї суми з балансовою вартістю будівель:

	2017 рік	2016 рік
Будівлі за переоціненою вартістю в звіті про фінансовий стан	834 916	914 425
Резерв переоцінки будівель, поданий у власному капіталі, без врахування податку	(520 400)	(548 340)
Будівлі за первісною вартістю за вирахуванням накопиченого зносу та знецінення	314 516	366 085
Предмети мистецтва за переоціненою вартістю в звіті про фінансовий стан	17 005	17 005
Резерв переоцінки предметів мистецтва, поданий у власному капіталі, без врахування податку	(14 194)	(14 194)
Предмети мистецтва за первісною вартістю за вирахуванням накопиченого зносу та знецінення	2 811	2 811
Всього будівлі та предмети мистецтва	317 327	368 896

Зміни у балансовій вартості інвестиційної власності були наступними:

	2017 рік	2016 рік
Справедлива вартість інвестиційної власності на початок періоду	185 857	188 554
Продаж	(24 396)	(15 594)
Переведення з категорії будівель, які займає власник	12 029	14 491
Переведення до майна прийнятого в заставу	(27 725)	(5 016)
Прибутки від переоцінки за справедливою вартістю	12 401	19 145
Збитки від переоцінки за справедливою вартістю	(8 819)	(15 723)
Справедлива вартість інвестиційної власності на кінець періоду	149 347	185 857

Орендний дохід, отриманий від інвестиційної власності за 2017 фінансовий рік, становив 11 715 тисяч гривень (за 2016 рік – 7 936 тисяч гривень) (Примітка 25). Операційні витрати та витрати на утримання інвестиційної власності за 2017 фінансовий рік становили 2 154 тисячі гривень (за 2016 рік – 2 180 тисяч гривень).

12. Інші активи

	2017 рік	2016 рік
Фінансові активи		
Кошти у розрахунках банківськими картками	121 050	99 052
Нараховані доходи та кошти в розрахунках	67 142	53 294
Розрахунки за договорами співпраці	62 109	53 103
Заборгованість по переказах та платежах	35 055	43 866
Придбання іноземної валюти	3 629	1 793
Похідні фінансові активи (Примітка 20)	3 336	27 853
Інші фінансові активи	4 741	11 070
Резерв під знецінення	(35 236)	(38 523)
Всього фінансових активів	261 826	251 508
Нефінансові активи		
Нерухоме майно, прийняте у погашення кредитів	263 804	212 290
Передоплата за основні засоби та нематеріальні активи	96 611	10 175
Витрати майбутніх періодів, у тому числі зі страхування активів	38 273	26 081
Передоплата за іншими податками	22 884	23 235
Передоплата за послуги	9 093	2 949
Банківські метали	166	784
Інші нефінансові активи	7 281	4 279
Резерв під знецінення	(2 840)	(2 784)
Всього нефінансових активів	435 272	277 009
Всього інших активів	697 098	528 517

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2017 рік

(у тисячах гривень)

12. Інші активи (продовження)

У сумі резерву під знецінення інших фінансових активів за рік відбулися такі зміни:

	2017 рік	2016 рік
Резерв під знецінення на початок періоду	38 523	48 906
Відрахування у резерв від знецінення	10 218	7 610
Активи, списані протягом року як безнадійні	(14 214)	(19 309)
Вплив зміни курсів обміну	709	1 316
Резерв під знецінення на кінець періоду	35 236	38 523

У сумі резерву під знецінення інших нефінансових активів за рік відбулися такі зміни:

	2017 рік	2016 рік
Резерв під знецінення на початок періоду	2 784	487
Відрахування у резерв під знецінення протягом періоду	25	2 607
Активи, списані протягом року як безнадійні	-	(310)
Відновлення резерву	31	-
Резерв під знецінення на кінець періоду	2 840	2 784

13. Заборгованість перед іншими банками

	2017 рік	2016 рік
<i>Поточні рахунки інших банків</i>		
- Україна	392 293	861 606
- Країни, що входять до ОЕСР	60	542
Всього поточних рахунків інших банків	392 353	862 148
<i>Строкові депозити інших банків</i>		
- Україна	292 410	225 380
Всього строкових депозитів інших банків	292 410	225 380
<i>Кредити, отримані від інших банків</i>		
- Україна	180 241	60 361
Всього кредитів, отриманих від інших банків	180 241	60 361
Всього заборгованості перед іншими банками	865 004	1 147 889

Станом на 31 грудня 2017 року кошти розміщені 10 найбільшими банками в сумі 653 513 тисяч гривень становили 76% загальної заборгованості інших банків (на 31 грудня 2016 року – 952 594 тисячі гривень, 83% заборгованості інших банків).

14. Кошти клієнтів

	2017 рік	2016 рік
Юридичні особи		
- Поточні рахунки	13 279 220	12 966 859
- Строкові депозити	8 408 626	5 505 474
Фізичні особи		
- Поточні рахунки	4 377 968	3 454 739
- Строкові депозити	11 128 462	11 258 444
Всього коштів клієнтів	37 194 276	33 185 516

Станом на 31 грудня 2017 року розміщені в Банку депозити 10 найбільших клієнтів у сумі 5 545 493 тисячі гривень становили 15% коштів клієнтів (на 31 грудня 2016 року – 2 736 066 тисяч гривень становили 8%).

Станом на 31 грудня 2017 року до складу коштів клієнтів входять депозити у сумі 381 960 тисяч гривень (на 31 грудня 2016 року – 148 416 тисяч гривень), які являють собою забезпечення кредитів клієнтам (Примітка 10) та зобов'язань з надання кредитів у сумі 59 292 тисячі гривень (на 31 грудня 2016 року – 70 199 тисяч гривень). Крім того, 579 240 тисяч гривень (на 31 грудня 2016 року – 1 582 123 тисячі гривень) утримуються в якості забезпечення зобов'язань за імпорними акредитивами, гарантіями та авалуванням векселів (Примітка 30).

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2017 рік

(у тисячах гривень)

14. Кошти клієнтів (продовження)

Розподіл коштів клієнтів за галузями економіки наведено далі:

	2017 рік	2016 рік
Фізичні особи	15 506 430	14 713 183
Металургія	4 415 315	2 475 878
Торгівля та агентські послуги	3 935 843	3 251 384
Транспорт, послуги зв'язку та інфраструктура	2 891 580	2 369 707
Машинобудування	2 706 123	2 784 093
Гірничо-видобувна галузь та енергетика	2 520 664	2 766 934
Будівництво та нерухомість	1 187 893	856 441
Небанківські фінансові установи	649 385	762 283
Харчова промисловість та сільське господарство	463 541	332 127
Хімічна галузь	170 224	241 124
Переробка деревини	68 775	77 351
Інше	2 678 503	2 555 011
Всього коштів клієнтів	37 194 276	33 185 516

15. Випущені депозитні сертифікати

У лютому 2016 року Банк випустив депозитні сертифікати з процентною ставкою від 2,8% до 5,2% річних. Станом на 31 грудня 2017 року в обігу знаходились наступні депозитні сертифікати:

	2017 рік	2016 рік
Депозитні сертифікати, випущені в USD	187 194	583 573
Депозитні сертифікати, випущені в EUR	–	107 798
Всього випущених депозитних сертифікатів	187 194	691 371

16. Випущені єврооблігації

Згідно з графіком, у вересні та грудні 2016 року Банк погасив частину єврооблігацій в сумі 39 512 тисяч доларів США, що на дату погашення становило 1 041 588 тисяч гривень.

У червні 2017 року Банк успішно завершив публічний викуп єврооблігацій у формі модифікованого голландського аукціону на загальну номінальну суму 15 981 тисячу доларів США або 13,48% від загального обсягу по ціні 103,0% від номінальної вартості.

Загалом у 2017 році Банк погасив частину єврооблігацій в сумі 89 678 тисяч доларів США, що на дату погашення становило 2 394 876 тисяч гривень. Станом на 31 грудня 2017 року, балансова вартість єврооблігацій становить 68 230 тисяч доларів США, що в еквіваленті складає 1 915 014 тисяч гривень (на 31 грудня 2016 року – 157 793 тисячі доларів США, що в еквіваленті становить 4 290 540 тисяч гривень).

17. Інші позикові кошти

Станом на 31 грудня 2017 та 2016 років, інші позикові кошти представлені кредитом, отриманим від Landesbank Berlin AG. Кредит від Landesbank Berlin AG деномінований в євро та виданий під середньозважену ставку відсотка EURIBOR + 0,25% річних з кінцевим строком погашення 6 вересня 2018 року. Проценти нараховуються на непогашену суму кредиту. Кредит був отриманий з метою фінансування придбання імпортного обладнання клієнтами Банку. Балансова вартість кредиту на 31 грудня 2017 року становить 11 193 тисячі гривень (31 грудня 2017 року - 18 995 тисяч гривень). У 2017 році кредит було частково погашено на суму 332 тисячі євро, що в еквіваленті становить 9 888 тисяч гривень на дату погашення.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2017 рік

(у тисячах гривень)

18. Інші зобов'язання

	2017 рік	2016 рік
Фінансові зобов'язання		
Кошти в розрахунках	503 762	271 174
Кредиторська заборгованість за операціями з пластиковими картками	79 647	73 085
Доходи майбутніх періодів по кредитним лініям	33 612	35 551
Похідні фінансові зобов'язання (Примітка 20)	10 355	53 070
Резерв під зобов'язання, гарантії та акредитиви (Примітка 30)	7 645	11 516
Інші фінансові зобов'язання	2 556	1 632
Всього фінансових зобов'язань	637 577	446 028
Нефінансові зобов'язання		
Суми до виплати працівникам	236 505	147 768
Кредиторська заборгованість за послуги	70 360	31 626
Зобов'язання по внескам в Фонд гарантування вкладів фізичних осіб	27 506	26 922
Інші податки до сплати	16 379	19 464
Резерв під покриття інших збитків	2 987	2 083
Інші нефінансові зобов'язання	5 418	5 361
Всього нефінансових зобов'язань	359 155	233 224
Всього інших зобов'язань	996 732	679 252

19. Субординований борг

Станом на 31 грудня 2017 року Банк мав три депозити, залучені на умовах субординованого боргу.

Перший субординований борг у гривні був залучений Банком від української компанії у 2009 році у сумі 127 300 тисяч гривень з процентною ставкою 12,75% та строком погашення у листопаді 2014 року. У вересні 2014 року була підписана додаткова угода про подовження строку дії договору до 1 вересня 2021 року. Станом на 31 грудня 2017 року балансова вартість залучення становить 128 616 тисяч гривень (на 31 грудня 2016 року – 128 652 тисячі гривень).

Другий субординований борг у гривні був залучений Банком від української компанії у 2009 році у сумі 135 000 тисяч гривень з процентною ставкою 12,75% та строком погашення у листопаді 2014 року. У вересні 2014 року була підписана додаткова угода про подовження строку дії договору до 1 вересня 2021 року. Станом на 31 грудня 2017 року балансова вартість залучення становить 136 394 тисячі гривень (на 31 грудня 2016 року – 136 432 тисячі гривень).

Третій субординований борг у гривні був залучений Банком від української компанії у 2009 році у сумі 220 000 тисяч гривень з процентною ставкою 9,5% та строком погашення у жовтні 2015 року. У вересні 2014 року була підписана додаткова угода про подовження строку дії договору до 1 вересня 2021 року. Станом на 31 грудня 2017 року балансова вартість залучення становить 224 646 тисяч гривень (на 31 грудня 2016 року – 225 666 тисяч гривень).

20. Похідні фінансові інструменти

Нижче у таблиці наведена справедлива вартість похідних фінансових інструментів, облікованих у складі активів або зобов'язань.

Станом на 31 грудня 2017 року Банк мав такі контракти:

	Основна або погоджена сума за справедливою вартістю активів до отримання	Основна або погоджена сума за справедливою вартістю активів до відправлення	Позитивна справедлива вартість активів	Від'ємна справедлива вартість зобов'язань
Форвардні валютні контракти				
Розміщення UAH / Залучення USD	126 308	(127 650)	192	(1 534)
Розміщення UAH / Залучення EUR	357 991	(361 685)	-	(3 694)
Розміщення USD / Залучення EUR	4 161	(4 146)	15	-
Усього по форвардним контрактам	488 460	(493 481)	207	(5 228)
Форвардні контракти з цінними паперами				
На продаж цінних паперів	555 631	(557 629)	3 129	(5 127)
Усього по форвардним контрактам з цінними паперами	555 631	(557 629)	3 129	(5 127)

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2017 рік

(у тисячах гривень)

20. Похідні фінансові інструменти (продовження)

Станом на 31 грудня 2016 року Банк мав такі контракти:

	Основна або погоджена сума за справедливою вартістю активів до отримання	Основна або погоджена сума за справедливою вартістю активів до відправлення	Позитивна справедлива вартість активів	Від'ємна справедлива вартість зобов'язань
Форвардні валютні контракти				
Розміщення UAH / Залучення EUR	141 505	(139 263)	2 242	-
Розміщення UAH / Залучення USD	1 650 453	(1 627 081)	24 778	(1 406)
Залучення UAH/Розміщення EUR	19 313	(19 622)	-	(309)
Залучення UAH/Розміщення USD	1 256 832	(1 277 712)	-	(20 880)
Усього по форвардним контрактам	3 068 103	(3 063 678)	27 020	(22 595)
Форвардні контракти з цінними паперами				
На продаж цінних паперів	759 686	(789 912)	-	(30 226)
На купівлю цінних паперів	408 032	(407 448)	833	(249)
Усього по форвардним контрактам з цінними паперами	1 167 718	(1 197 360)	833	(30 475)

21. Акціонерний капітал та резерви

Станом на 31 грудня 2017 року затверджений та зареєстрований акціонерний капітал Банку складається з 14 323 880 простих акцій номінальною вартістю 230 гривень за акцію. Усі акції мають рівні права при голосуванні. Станом на 31 грудня 2017 року всі акції були повністю оплачені та зареєстровані.

Характер та призначення резервів

Резерв переоцінки основних засобів

Резерв переоцінки основних засобів використовується для відображення справедливої вартості будівель та предметів мистецтва, а також її зменшення, але тією мірою, в якій таке зменшення стосується збільшення вартості того ж самого активу, раніше відображеного у складі капіталу.

Нереалізовані прибутки від цінних паперів, наявних для продажу

Цей резерв відображає зміни справедливої вартості цінних паперів, наявних для продажу.

Резервний фонд Банку

Резервний фонд Банку створюється відповідно до Статуту та вимог законодавства України до досягнення 25 відсотків розміру регулятивного капіталу станом на початок кожного року. Розмір відрахувань до резервного фонду становить не менш як 5 відсотків суми щорічного прибутку Банку. Резервний фонд формується на покриття загальних банківських ризиків, включаючи майбутні збитки та інші непередбачені збитки за всіма статтями активів та позабалансових зобов'язань.

22. Сегментний аналіз

Інформація за основними сегментами банківської діяльності Банку станом на 31 грудня 2017 року представлена нижче:

2017 рік	Корпоративний бізнес	Роздрібний бізнес	Управління проблемними активами	Інвестиційний бізнес	Нерозподілені статті	Всього
Активи сегментів	19 739 242	6 197 500	604 269	16 586 171	3 405 147	46 532 329
у т.ч.						
Кредити клієнтам, нетто	19 553 435	5 620 745	321 419	-	-	25 495 599
- кредити клієнтам, брутто	23 597 797	6 921 899	2 722 447	-	-	33 242 143
- резерв	(4 044 362)	(1 301 154)	(2 401 028)	-	-	(7 746 544)
Інші статті фінансової звітності	185 807	576 755	282 850	16 586 171	3 405 147	21 036 730
Зобов'язання сегментів	21 773 062	15 718 083	-	2 500 965	1 666 959	41 659 069
у т.ч.						
Кошти клієнтів	21 687 846	15 506 430	-	-	-	37 194 276
Інші статті фінансової звітності	85 216	211 653	-	2 500 965	1 666 959	4 464 793

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2017 рік

(у тисячах гривень)

22. Сегментний аналіз (продовження)

Інформацію про прибуток та збитки звітних сегментів Банку за 2017 фінансовий рік подано далі:

2017 рік	Корпора- тивний бізнес	Роздрібний бізнес	Управління проблем- ними активами	Інвести- ційний бізнес	Нерозподі- лені статті	Всього
Процентні доходи	2 508 075	1 349 109	58 564	1 160 203	86 093	5 162 044
Процентні витрати	(873 823)	(860 960)	–	(363 296)	(55 369)	(2 153 448)
Трансферт	(377 910)	665 187	(114 360)	(784 827)	611 910	–
Чистий процентний дохід	1 256 342	1 153 336	(55 796)	12 080	642 634	3 008 596
Чистий комісійний дохід	138 236	526 218	230 246	102 961	270 921	1 268 582
Торгівельний дохід (Операційні витрати) та інші доходи/(витрати)	164 211	41 684	371	177 603	–	383 869
Резерви	(615 472)	(1 243 456)	(322 631)	(35 498)	(334 741)	(2 551 798)
Резерви	(1 235 264)	(73 324)	149 388	473	2 048	(1 156 679)
Результат сегменту	(291 947)	404 458	1 578	257 619	580 862	952 570
Витрати з податку на прибуток	51 104	(70 798)	(276)	(45 095)	(101 678)	(166 743)
Чистий прибуток/(збиток) за період	(240 843)	333 660	1 302	212 524	479 184	785 827

Інформація за основними сегментами банківської діяльності Банку станом на 31 грудня 2016 року представлена нижче:

2016 рік	Корпора- тивний бізнес	Роздрібний бізнес	Управління проблем- ними активами	Інвести- ційний бізнес	Нерозподі- лені статті	Всього
Активи сегментів у т.ч.	22 238 742	3 737 957	717 573	15 065 121	2 793 215	44 552 608
Кредити клієнтам, нетто	21 046 624	3 300 891	408 240	–	–	24 755 755
- кредити клієнтам, брутто	25 461 144	5 017 888	4 726 971	–	–	35 206 003
- резерв	(4 414 520)	(1 716 997)	(4 318 731)	–	–	(10 450 248)
Інші статті фінансової звітності	1 192 118	437 066	309 333	15 065 121	2 793 215	19 796 853
Зобов'язання сегментів у т.ч.	19 039 193	15 127 622	–	5 266 971	1 070 527	40 504 313
Кошти клієнтів	18 472 342	14 713 174	–	–	–	33 185 516
Інші статті фінансової звітності	566 851	414 448	–	5 266 971	1 070 527	7 318 797

Сегментну інформацію про прибуток та збитки звітних сегментів Банку за 2016 фінансовий рік подано далі:

2016 рік	Корпора- тивний бізнес	Роздрібний бізнес	Управління проблем- ними активами	Інвести- ційний бізнес	Нерозподі- лені статті	Всього
Процентні доходи	3 042 755	1 045 278	141 657	737 007	79 060	5 045 757
Процентні витрати	(990 370)	(1 297 973)	–	(570 117)	(55 021)	(2 913 481)
Трансферт	(1 276 376)	1 273 824	(218 224)	(307 960)	528 736	–
Чистий процентний дохід	776 009	1 021 129	(76 567)	(141 070)	552 775	2 132 276
Чистий комісійний дохід	154 483	372 614	173 067	91 861	188 908	980 933
Торгівельний дохід (Операційні витрати) та інші доходи/(витрати)	90 172	24 596	–	314 934	–	429 702
Резерви	(318 615)	(844 179)	(292 514)	(25 894)	(271 609)	(1 752 811)
Резерви	(943 859)	(159 075)	(140 409)	(6 095)	(93 088)	(1 342 526)
Результат сегменту	(241 810)	415 085	(336 423)	233 736	376 986	447 574
Витрати з податку на прибуток	43 526	(74 715)	60 556	(42 072)	(67 858)	(80 563)
Чистий прибуток/(збиток) за період	(198 284)	340 370	(275 867)	191 664	309 128	367 011

Відповідні операційні сегменти були сформовані згідно затвердженої стратегії Банку щодо розвитку та управління бізнесом.

Інформація стосується послуг, які надаються в межах сегментів, та подається керівництву Банку, яке відповідає за прийняття рішень з операційної діяльності з метою розподілу ресурсів та оцінки діяльності сегментів.

(у тисячах гривень)

22. Сегментний аналіз (продовження)

Для цілей складання внутрішньої звітності для керівництва операції Банку поділяються на такі сегменти:

Корпоративний бізнес: цей бізнес-сегмент включає обслуговування поточних рахунків юридичних осіб, залучення депозитів, надання кредитних ліній у формі «овердрафт», обслуговування карткових рахунків, надання кредитів та інших видів фінансування, а також операції з іноземною валютою та операції торгового фінансування.

В сегменті корпоративного бізнесу Банк розглядає наступні під-сегменти: ВКК (великі корпоративні клієнти, з річним оборотом не менш ніж 400 000 тисяч гривень або інсайдери Банку за вимогами Національного банку України), СКК (середні корпоративні клієнти, з річним оборотом від 80 000 до 400 000 тисяч гривень або лімітом активних операцій клієнта не менш ніж 16 000 тисяч гривень), МКК (малі та мікро корпоративні клієнти, з річним оборотом до 80 000 тисяч гривень або лімітом активних операцій клієнта не більше 16 000 тисяч гривень), ДК (державні компанії з часткою державної або комунальної власності не менш ніж 10% статутного капіталу).

Роздрібний бізнес: надання банківських послуг приватним фізичним особам. Цей сегмент включає ті самі види банківських продуктів, що й сегмент корпоративного банківського обслуговування, а також послуги з відкриття та ведення рахунків приватних підприємців та фізичних осіб, у тому числі рахунків для особистого використання, поточних та ощадних рахунків, залучення депозитів, обслуговування кредитних дебетових карток за зарплатними проектами та на відкритому ринку, іпотечне та авто кредитування споживче кредитування та цільове кредитування в торговельних мережах.

Управління проблемними активами: цей бізнес сегмент включає роботу за кредитами корпоративних, роздрібних та цінними паперами, що мають наступні ознаки знецінення:

- ▶ індивідуальні оцінки знецінення;
- ▶ затримка платежу (від 180 днів за основною заборгованістю для роздрібних та 30 днів для корпоративних клієнтів);
- ▶ інші ознаки знецінення за внутрішніми оцінками менеджменту.

Цей бізнес сегмент надає послуги з реструктуризації та збору простроченої заборгованості.

Інвестиційний бізнес: інвестиційна банківська діяльність. Цей бізнес-сегмент включає торгівлю фінансовими інструментами, операції на міжбанківському ринку, операції на ринках капіталу, операції з цінними паперами, іноземною валютою і банкнотами з метою отримання доходу.

Нерозподілені статті: цей сегмент охоплює центр управління активами/пасивами (є головним регулятором трансфертного ціноутворення в Банку та включає операції з метою забезпечення ліквідної діяльності Банку), головний офіс (цей сегмент включає основні засоби, корпоративні права, відстрочені податкові активи, передоплату та дебіторську заборгованість, пов'язані з адміністративно-господарською діяльністю Банку) та процесінговий центр (цей сегмент включає інформаційне та технічне забезпечення розрахунків по платіжних картах).

Капітальні інвестиції не включаються до інформації за сегментами, яку аналізує Правління. Капітальні інвестиції являють собою надходження необоротних активів, за винятком фінансових інструментів, відстрочених податкових активів, активів пенсійних планів та прав, що виникають за договорами страхування.

Доходи по кожній окремій країні не включаються до звітності, яка подається особі, відповідальній за прийняття операційних рішень, оскільки вони, в основному, представлені доходами, отриманими в Україні, включаючи доходи від офшорних компаній українських клієнтів, на основі резидентності клієнта. Доходи з інших країн, крім України, не перевищують 10% сукупних доходів. Доходи включають процентні та комісійні доходи.

Банк не має клієнтів, доходи від обслуговування яких перевищують 10% сукупних доходів Банку.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2017 рік

(у тисячах гривень)

23. Процентні доходи та витрати

	2017 рік	2016 рік
Процентні доходи		
<i>Кредити клієнтам</i>		
- юридичні особи	2 647 297	3 251 971
- фізичні особи	1 367 016	1 099 209
Цінні папери, наявні для продажу	1 045 948	550 435
Кошти в інших банках	69 701	85 602
	5 129 962	4 987 217
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку	32 082	58 540
Всього процентних доходів	5 162 044	5 045 757
Процентні витрати		
<i>Фізичні особи</i>		
- строкові депозити	(850 308)	(1 285 214)
- поточні рахунки	(3 832)	(3 378)
<i>Юридичні особи</i>		
- строкові депозити	(450 635)	(417 654)
- поточні рахунки	(418 035)	(530 157)
Випущені єврооблігації	(359 666)	(556 757)
Субординований борг	(53 242)	(52 985)
Випущені депозитні сертифікати	(10 812)	(10 459)
Заборгованість перед іншими банками	(6 675)	(17 415)
Заборгованість перед Національним банком України	-	(39 065)
Інші позикові кошти	(243)	(397)
Всього процентних витрат	(2 153 448)	(2 913 481)
Чисті процентні доходи	3 008 596	2 132 276

Інформацію про процентні доходи та витрати за операціями зі зв'язаними сторонами подано у Примітці 31.

24. Комісійні доходи та витрати

	2017 рік	2016 рік
Платіжні картки	512 333	420 380
Розрахункове обслуговування клієнтів	455 215	353 679
Обслуговування кредитів, в тому числі за договорами співпраці	359 912	222 477
Конверсійні операції	214 070	188 690
Касові операції	102 629	68 203
Документарні операції	64 671	61 979
Фідучіарна діяльність	4 526	3 197
Інше	14 871	10 725
Комісійні доходи	1 728 227	1 329 330
Платіжні картки	(321 601)	(246 088)
Договори посередництва	(61 954)	(52 654)
Обслуговування кредитів	(30 702)	(13 846)
Розрахункове обслуговування	(25 605)	(20 881)
Купівля та інкасація готівкових коштів	(12 315)	(8 019)
Документарні операції	(5 152)	(5 089)
Фідучіарна діяльність	(1 323)	(585)
Інше	(993)	(1 235)
Комісійні витрати	(459 645)	(348 397)
Чистий комісійний дохід	1 268 582	980 933

Інформацію про комісійні доходи та витрати за операціями зі зв'язаними сторонами подано у Примітці 31.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2017 рік

(у тисячах гривень)

25. Інші доходи

	2017 рік	2016 рік
Штрафи отримані	266 849	43 477
Дохід від отриманої компенсації застрахованих збитків	26 854	517
Дохід від реалізації основних засобів	20 441	27 297
Інший орендний дохід	12 878	15 269
Орендний дохід від інвестиційної власності (Примітка 11)	11 715	7 936
Дивіденди отримані	5 355	4 307
Повернення процентів, виплачених в минулі роки в зв'язку з достроковим розірванням депозитних договорів	598	105
Дохід від дооцінки основних засобів	-	4 365
Інші доходи	8 765	6 363
Всього інших доходів	353 455	109 636

26. Операційні витрати

	2017 рік	2016 рік
Заробітна плата, виплати працівникам та обов'язкові внески до державних фондів	1 298 113	869 813
Уцінка майна банку	398 570	49 570
Знос та амортизація (Примітка 11)	254 516	178 852
Витрати, пов'язані з проведенням робіт по погашенню кредитів	175 351	174 088
Оренда приміщень	142 869	113 006
Витрати на утримання будівель та обладнання	127 346	83 658
Внески в Фонд гарантування вкладів фізичних осіб	107 414	117 771
Реклама, представницькі витрати	68 662	50 130
Послуги зв'язку	57 568	50 840
Знецінення активів в зоні АТО (Примітка 11)	50 017	6 722
Аудиторські, юридичні та консультаційні послуги	41 328	34 576
Державні мита та податки, крім податку на прибуток	29 398	10 602
Послуги охорони	28 422	14 343
Навчання персоналу	11 949	7 897
Витрати на формування резерву під знецінення інших активів (Примітка 12)	10 243	10 217
Інше	105 020	67 789
Всього операційних витрат	2 906 786	1 839 874

До складу заробітної плати, виплат працівникам та обов'язкових внесків до державних фондів включено єдиний соціальний внесок у сумі 178 032 тисячі гривень (2016 рік – 115 244 тисячі гривень).

27. Податок на прибуток

Витрати з податку на прибуток включають такі компоненти:

	2017 рік	2016 рік
Витрати з відстроченого податку	166 743	80 563
Витрати з податку на прибуток за звітний період	166 743	80 563

Доходи Банку, отримані у 2017 році, оподатковуються податком на прибуток за ставкою 18% (2016 рік – 18%). Вивірення очікуваних та фактичних податкових витрат наведено нижче:

	2017 рік	2016 рік
Прибуток до оподаткування	952 570	447 574
Теоретична сума податкових витрат за встановленою законом ставкою податку	171 463	80 563
Податковий ефект статей, які не вираховуються для цілей оподаткування або не включаються до оподаткованої суми:		
- Дохід, звільнений від оподаткування	(1 324)	(1 297)
- Витрати, що не включаються до валових витрат	11 463	3 572
- Витрати, що вираховуються тільки для цілей оподаткування	(3 586)	(2 275)
- Коригування поточного податку на прибуток за попередні періоди	(11 273)	-
Витрати з податку на прибуток за рік	166 743	80 563

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2017 рік

(у тисячах гривень)

27. Податок на прибуток (продовження)

Відмінності між українськими правилами оподаткування та МСФЗ призводять до виникнення певних тимчасових різниць між балансовою вартістю деяких активів та зобов'язань для цілей фінансового звітування та їхньою податковою базою. Податковий вплив зміни таких тимчасових різниць обліковується за ставками податку на прибуток, які планується застосувати у періоді реалізації даних різниць.

Станом на 31 грудня 2017 та 2016 років відстрочені податкові активи і зобов'язання та їх зміна за відповідні роки включають:

	31 грудня 2016 р.	Кредитовано/ (віднесено) на інший сукупний дохід	Кредитовано/ (віднесено) на фінансовий результат	31 грудня 2017 р.
Податковий ефект тимчасових різниць, які збільшують або зменшують об'єкт оподаткування				
Резерви під знецінення кредитів та зобов'язань з кредитування	(40 975)	-	43 400	2 425
Цінні папери, наявні для продажу	(6 619)	(8 591)	-	(15 210)
Основні засоби та інвестиційна нерухомість	6 978	-	6 227	13 205
Інше	4 294	-	(4 294)	-
Розрахункова сума чистого відстроченого податкового зобов'язання	(36 322)	(8 591)	45 333	420
Податкові збитки до переносу	224 041	-	(212 076)	11 965
Чистий відстрочений податковий актив	187 719	(8 591)	(166 743)	12 385
	31 грудня 2015 р.	Кредитовано/ (віднесено) на інший сукупний дохід	Кредитовано/ (віднесено) на фінансовий результат	31 грудня 2016 р.
Податковий ефект тимчасових різниць, які збільшують або зменшують об'єкт оподаткування				
Резерви під знецінення кредитів та зобов'язань з кредитування	(113 929)	-	72 954	(40 975)
Цінні папери, наявні для продажу	473	(7 092)	-	(6 619)
Основні засоби та інвестиційна нерухомість	9 633	(1 618)	(1 037)	6 978
Інше	4 294	-	-	4 294
Розрахункова сума чистого відстроченого податкового зобов'язання	(99 529)	(8 710)	71 917	(36 322)
Податкові збитки до переносу	376 521	-	(152 480)	224 041
Чистий відстрочений податковий актив	276 992	(8 710)	(80 563)	187 719

(у тисячах гривень)

28. Управління ризиками

Вступ

Банківській діяльності притаманний ризик, яким управляють за допомогою постійного процесу виявлення, оцінки та контролю ризиків, з урахуванням лімітів ризику та інших засобів контролю. Цей процес управління ризиками є вирішальним для постійної прибутковості Банку, а кожний співробітник Банку несе відповідальність за вплив ризиків, що мають відношення до його обов'язків. Банку властиві кредитний ризик, ризик ліквідності та ринковий ризик, а останній включає торгові та неторгові ризики. Банку також властиві операційні ризики.

Незалежний процес контролю ризиків не включає бізнес-ризиками, як, наприклад, зміни в операційному середовищі, технологіях та галузі. Ці ризики контролюються за допомогою процесу стратегічного планування Банку.

Процес управління ризиками

В межах Банку політику управління ризиками та контроль здійснює ряд спеціалізованих органів та департаментів. Найбільш активну участь в управлінні ризиками бере Ризик-менеджмент Банку, що підпорядкований Заступнику Голови Правління Банку з ризиків та звітує Спостережній Раді Банку, Правлінню Банку, Кредитній раді Банку, Комітету з управління активами та пасивами Банку та Комітету з управління операційним ризиком Банку.

Спостережна рада Банку

Спостережна рада Банку має найбільші повноваження стосовно управління ризиками Банку та Статутом Банку уповноважена затверджувати будь-які операції від імені Банку в сумі понад 3 000 млн. гривень.

Правління Банку

Правління Банку в цілому несе відповідальність за діяльність Банку, включаючи діяльність, пов'язану з управлінням ризиками. Правління Банку делегує свої повноваження стосовно загального управління активами та пасивами Комітету з управління активами та пасивами Банку, повноваження стосовно управління операційним ризиком – Комітету з управління операційним ризиком Банку, а також затверджує склад цих Комітетів. Крім цього, Правління Банку несе відповідальність за розробку та попереднє затвердження кредитної політики Банку. Остаточне затвердження кредитної політики входить до сфери компетенції Спостережної ради Банку. Правління Банку акцептує рішення Кредитної ради стосовно проектів кредитування пов'язаних з Банком осіб з лімітом кредитного ризику понад 3% від регулятивного капіталу Банку, розрахованого на найближчу до прийняття рішення дату.

Кредитна рада Банку

Кредитна рада Банку затверджує видачу кредитів або зміну умов за кредитами сумою до 3 000 млн. гривень та встановлює ліміти за міжбанківськими операціями. До складу Кредитної ради Банку входить представник акціонерів. Рішення Кредитної ради Банку стосовно проектів з лімітом кредитного ризику понад 200 млн. гривень мають силу у разі отримання чотирьох позитивних голосів, один з яких повинен належати члену Кредитної Ради Банку від Спостережної Ради Банку; рішення стосовно проектів з лімітом кредитного ризику менш ніж 200 млн. гривень мають силу у разі отримання чотирьох позитивних голосів, один з яких повинен належати члену Кредитної ради Банку від Спостережної ради Банку або зовнішньому експерту (представнику акціонерів). Засідання Кредитної ради Банку проводяться двічі на тиждень.

Кредитний комітет Банку

Кредитний комітет Банку відповідає за прийняття рішень про реструктуризацію та видачу кредитів сумою до 30 млн. гривень, в т.ч. затверджує надання неризикових кредитів з повним грошовим забезпеченням. Засідання Комітету проводяться декілька разів на тиждень за потребою.

Комітет з управління активами та пасивами Банку

Комітет з управління активами та пасивами Банку несе відповідальність за управління активами та пасивами Банку, а також за загальну фінансову структуру. Цей Комітет також в першу чергу відповідальний за моніторинг процентного, валютного ризиків та ризику ліквідності Банку.

Комітет з управління операційним ризиком Банку

Комітет з управління операційним ризиком несе відповідальність за управління операційним ризиком з метою зменшення операційних збитків, удосконалення банківських процесів, систем і технологій, розробки, затвердження та запровадження заходів, що забезпечують безперервність роботи Банку.

(у тисячах гривень)

28. Управління ризиками (продовження)

Вступ (продовження)

Для оперативного управління і реагування на зафіксовані операційні ризики на основі Комітету з управління операційним ризиком Банку створені 5 підкомітетів:

Підкомітет «Персонал»

Підкомітет «Персонал» розглядає питання умисних та ненавмисних дій/помилки персоналу, оцінки його кваліфікації та достатності та т.п.

Підкомітет «Процеси»

Підкомітет «Процеси» розглядає питання організації процесів, якості комунікацій, ефективності існуючих процесів та необхідності оптимізації.

Підкомітет «Зовнішні фактори»

Підкомітет «Зовнішні фактори» розглядає питання навмисних дій третіх осіб, ліквідації наслідків форс-мажорів та умисного нанесення шкоди репутації Банку.

Підкомітет «Системи»

Підкомітет «Системи» розглядає питання якості роботи інформаційних систем, формування єдиного розуміння ІТ-ризиків та розробки збалансованих рішень щодо ІТ-ризиків з урахуванням специфіки та інтересів бізнес-підрозділів Банку.

Підкомітет «Інформаційна безпека»

Підкомітет «Інформаційна безпека» розглядає питання розвитку Системи управління інформаційною безпекою, розвитку культури керування інформаційними ризиками, управління інцидентами інформаційної безпеки.

Ризик-менеджмент Банку

Вертикаль ризик-менеджменту Банку здійснює розробку методів управління ризиками, процедур та звітності, що дає можливість Банку здійснювати кількісну оцінку кредитного, процентного, валютного, операційного ризиків та ризику ліквідності. Структурні підрозділи, що входять до вертикалі ризик менеджменту, несуть відповідальність за впровадження та дотримання процедур, пов'язаних з управлінням ризиками, ведуть поточний контроль вищезазначених ризиків на постійній основі і контролюють виконання рішень Кредитних органів Банку, Комітету з управління активами та пасивами Банку, Комітету з управління операційним ризиком Банку.

Система оцінки ризиків та звітності

Оцінка ризиків Банку здійснюється за допомогою методів, що відображають як передбачувані збитки, що, ймовірно, виникнуть за звичайних обставин, так і непередбачувані збитки, що є попередньою оцінкою максимальних фактичних збитків на основі статистичних та експертних моделей. У моделях використовуються ймовірності, отримані з історичного досвіду, скориговані для відображення поточного економічного середовища. Банк також відпрацьовує сценарії найгірших випадків, що настануть у разі надзвичайних подій, ймовірність яких дуже низька.

Моніторинг та контроль ризиків переважно здійснюється на основі лімітів, встановлених Банком. Ці ліміти відображають бізнес-стратегію та ринкове середовище Банку, а також рівень ризику, який Банк готовий прийняти, із додатковою увагою певним галузям. Крім цього, Банк контролює та оцінює загальну здатність протистояти ризикам стосовно сукупного впливу ризиків усіх типів та в усіх видах діяльності. Інформація, отримана за всіма видами діяльності, вивчається та обробляється з метою аналізу, контролю та виявлення ризиків на ранніх етапах. Ця інформація подається на розгляд Правлінню Банку, Комітету з управління активами та пасивами Банку, Комітету з управління операційним ризиком Банку, Кредитній раді Банку та керівнику кожного підрозділу. Такий звіт включає сукупний кредитний ризик, прогнози кредитного ризику, винятки стосовно лімітів ризику, ризику ліквідності та процентного ризику і зміни у профілі ризику, інформацію з операційного ризику. Щомісяця складаються детальні звіти стосовно ризику ліквідності, валютного, процентного і операційного ризиків, а також ризиків, пов'язаних з певними галузями економіки, клієнтами, та географічних ризиків. Керівництво оцінює достатність резерву під знецінення кредитних операцій на щомісячній основі.

(у тисячах гривень)

28. Управління ризиками (продовження)

Вступ (продовження)

Зниження ризику

В рамках загального процесу менеджменту фінансових ризиків Банк для управління процентним, валютним, кредитним ризиками і ризиком ліквідності використовує систему лімітів і обмежень, які забезпечують контроль фактичних значень ризиків на рівнях, що не перевищують толерантність Банку до таких ризиків.

Банк активно використовує заставу для зниження своїх кредитних ризиків (більш детальна інформація наведена нижче).

В цілях зниження ринкових ризиків Банк може застосовувати похідні фінансові інструменти в обмеженому обсязі.

Кредитний ризик

Банку властивий кредитний ризик, який являє собою ризик невиконання контрагентами своїх зобов'язань своєчасно та у повному обсязі. Банк структурує рівні кредитного ризику шляхом затвердження кредитних лімітів стосовно суми ризику, прийнятого з огляду на одного позичальника або групу позичальників. Такі ризики знаходяться під постійним контролем і аналізуються згідно з встановленим порядком. Ліміти стосовно рівня кредитного ризику на одного позичальника регулярно затверджуються Кредитною радою Банку та Кредитним комітетом Банку.

Управління кредитним ризиком здійснюється шляхом регулярного аналізу здатності позичальників та потенційних позичальників погашати проценти та основну суму заборгованості за кредитами, а також шляхом зміни відповідних лімітів кредитування в разі необхідності. Крім цього, управління кредитним ризиком передбачає отримання застави та гарантії юридичних осіб.

Похідні фінансові інструменти

Кредитний ризик, пов'язаний з похідними фінансовими інструментами, завжди обмежується сумою інструментів, що мають позитивну справедливу вартість, відображену у звіті про фінансовий стан.

Ризики, пов'язані з кредитними зобов'язаннями

Банк надає своїм клієнтам гарантії та акредитиви, за якими він має здійснювати платежі від імені відповідних клієнтів. Зазначені гарантії та акредитиви наражають Банк на ризики, подібні до кредитних ризиків, які знижуються шляхом застосування аналогічних процедур і політик.

Максимальні показники кредитного ризику для статей звіту про фінансовий стан, включаючи похідні фінансові інструменти до ефекту зниження ризику через згортання чи договори застави, максимально точно відображені у їх балансовій вартості.

Відображення фінансових інструментів відбувається за справедливою вартістю, їх балансова вартість являє собою поточний кредитний ризик, але не максимальний ризик, що може виникнути у майбутньому в результаті змін у вартості.

Більш детальна інформація стосовно максимального кредитного ризику за кожною категорією фінансових інструментів наведена у відповідних примітках. Ефект зниження ризику в результаті отримання застави та застосування інших технік підвищення якості кредитів наведений нижче.

Кредитна якість фінансових активів

Кредитна якість фінансових активів контролюється Банком шляхом встановлення зовнішніх та внутрішніх кредитних рейтингів позичальників. Кредитну якість за класом активів, що стосуються статей звіту про фінансовий стан, пов'язаних з кредитуванням, на основі зовнішніх рейтингів та прийнятої в Банку системи кредитних рейтингів, розкрито у Примітках 8, 9 та 10.

Аналіз знецінення

Основні міркування в ході аналізу знецінення кредитів включають визначення того, чи прострочені виплати основної суми заборгованості або процентів за кредитом більш ніж на 30 днів (для юридичних осіб та індивідуально значимих кредитів фізичних осіб) та 90 днів (для фізичних осіб, що не входять до сегменту індивідуально значимих), чи відомо про будь-які труднощі з огляду на грошові потоки контрагентів, зниження кредитного рейтингу або порушення первісних умов відповідного договору. Банк здійснює аналіз знецінення у двох напрямках: створення резерву під знецінення окремих кредитів і резерву під знецінення кредитів на колективній основі.

(у тисячах гривень)

28. Управління ризиками (продовження)

Вступ (продовження)

Резерв під знецінення на індивідуальній основі

Банк визначає суму резерву під знецінення окремо за кожним суттєвим кредитом в індивідуальному порядку. Питання, що розглядаються при визначенні суми резерву, включають здійсненість бізнес-плану контрагента, його здатність підвищити платоспроможність в разі виникнення фінансових труднощів, прогнозовані грошові надходження та очікувані виплати дивідендів у разі банкрутства, наявність іншої фінансової підтримки та можливу вартість продажу застави, а також часові рамки очікуваних грошових потоків. Збитки від знецінення оцінюються на кожну звітну дату, якщо будь-які непередбачені обставини не вимагають більш пильної уваги.

Резерв під знецінення кредитів на колективній основі

На колективній основі Банк визначає суму резерву під знецінення кредитів, наданих клієнтам, кожен з яких окремо не є суттєвим (включаючи кредитні картки, житлову іпотеку та незабезпечені споживчі кредити), а також окремо суттєвих кредитів, стосовно яких ще немає об'єктивних ознак знецінення. Банк аналізує резерви під знецінення на кожну звітну дату, при цьому кожний сегмент кредитного портфелю перевіряється окремо. Під час аналізу резерву під знецінення кредитів на колективній основі Банк враховує знецінення, що може мати місце у портфелі, навіть якщо немає об'єктивних ознак знецінення окремих кредитів. Збитки від знецінення визначаються, беручи до уваги таку інформацію: збитки у портфелі в попередніх періодах, поточні економічні умови, відповідний проміжок часу між моментом можливого понесення збитку від знецінення та моментом визначення знецінення як такого, що потребує створення резерву під час аналізу окремих активів, а також очікувані надходження та відшкодування в разі знецінення. Потім резерв під знецінення аналізується органами управління кредитними ризиками для забезпечення дотримання загальної політики Банку.

Аналіз фінансових гарантій та акредитивів здійснюється з урахуванням методів, що використовуються для кредитів; коли збиток вважається вірогідним, створюються резерви під інші зобов'язання, пов'язані з кредитуванням.

Ризик ліквідності та управління фінансуванням

Ризик ліквідності – це ризик неспроможності Банку виконати свої платіжні зобов'язання на дату їх погашення в процесі звичайної господарської діяльності та в кризових умовах. Для обмеження цього ризику керівництво забезпечило диверсифіковані джерела фінансування додатково до основної депозитної бази, управляє активами з дотриманням принципів ліквідності та здійснює моніторинг майбутніх грошових потоків і ліквідності на щоденній основі.

З метою забезпечення виконання власних зобов'язань та зобов'язань клієнтів, Банк впровадив політику, спрямовану на утримання ліквідних активів на рівні, достатньому для покриття будь-якого незапланованого відтоку частини клієнтських депозитів як профілактичну міру для запобігання погіршення у економічній ситуації, зокрема шляхом формування, так званої «подушки ліквідності». Для оцінки ризиків ліквідності Банк використовує геп-аналіз та прогноз очікуваних грошових потоків строком до 1 року. Крім цього, прогноз грошових потоків піддається стрес-тестуванню на предмет різних кризових сценаріїв, розроблених на основі статистичних даних стосовно роботи українських банків в умовах кризи.

Крім того, Банк оцінює ліквідність та управляє нею на основі певних нормативів ліквідності, встановлених Національним банком України. Станом на 31 грудня зазначені нормативи були такими:

Норматив	2017 рік, %	2016 рік, %
H4 «Норматив миттєвої ліквідності» (грошові кошти та залишки на кореспондентських рахунках до зобов'язань, що погашаються на вимогу) (мінімальний рівень, який вимагається Національним банком України – 20%)	43,15	36,17
H5 «Норматив поточної ліквідності» (активи, які можуть бути отримані чи реалізовані протягом 31 дня до зобов'язань з кінцевим строком погашення протягом 31 дня) (мінімальний рівень, який вимагається Національним банком України – 40%)	77,41	68,41
H6 «Норматив короткострокової ліквідності» (певні активи з кінцевим строком погашення до 1 року до зобов'язань з кінцевим строком погашення до 1 року, включаючи позабалансові зобов'язання) (мінімальний рівень, який вимагається Національним банком України – 60%)	95,75	101,55

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2017 рік

(у тисячах гривень)

28. Управління ризиками (продовження)

Ризик ліквідності та управління фінансуванням (продовження)

Аналіз фінансових зобов'язань, згрупованих на основі строків, що залишились до дати погашення згідно з відповідним договором

Далі у таблиці поданий зведений аналіз строків погашення фінансових зобов'язань Банку станом на 31 грудня 2017 року. У таблиці показано недисконтовані зобов'язання, що підлягають погашенню згідно з договором. Виняток становлять торгові похідні інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу, які представлені в розрізі сум до отримання та до сплати за строками, що залишились до погашення. Виплати, що здійснюються по отриманні повідомлення, вважаються такими, що підлягають виплаті негайно. Однак Банк розраховує на те, що багато клієнтів не вимагатимуть виплат одразу ж після настання дати, коли Банк мав би здійснити виплату, і таблиця не відображає очікувані грошові потоки, визначені на основі сум депозитів, утримуваних у минулі періоди.

На 31 грудня 2017 р.	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
Заборгованість перед іншими банками	865 182	-	-	-	-	865 182
Кошти клієнтів	25 785 004	3 632 800	4 733 775	3 316 709	48 853	37 517 141
Випущені депозитні сертифікати	18 605	85 447	48 481	36 678	-	189 211
Випущені єврооблігації	-	532 508	519 315	999 052	-	2 050 875
Інші позикові кошти	-	109	-	11 213	-	11 322
<i>Похідні фінансові інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу:</i>						
- суми до сплати за договорами	766 910	-	-	-	-	766 910
- суми до отримання за договорами	(756 555)	-	-	-	-	(756 555)
Інші фінансові зобов'язання	627 222	-	-	-	-	627 222
Субординований борг	9 231	8 784	13 549	27 395	627 463	686 422
Всього недисконтованих фінансових зобов'язань	27 315 599	4 259 648	5 315 120	4 391 047	676 316	41 957 730
На 31 грудня 2016 р.	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
Заборгованість перед іншими банками	1 132 568	5 346	10 629	-	-	1 148 543
Кошти клієнтів	22 723 260	3 923 024	4 087 320	2 333 658	528 598	33 595 860
Випущені депозитні сертифікати	5 551	225 437	464 479	-	-	695 467
Випущені єврооблігації	-	655 363	640 590	1 236 863	2 296 456	4 829 272
Інші позикові кошти	132	52	80	162	19 109	19 535
<i>Похідні фінансові інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу:</i>						
- суми до сплати за договорами	2 507 092	-	-	-	-	2 507 092
- суми до отримання за договорами	(2 454 022)	-	-	-	-	(2 454 022)
Інші фінансові зобов'язання	392 958	-	-	-	-	392 958
Субординований борг	9 223	8 784	13 549	27 395	681 807	740 758
Всього недисконтованих фінансових зобов'язань	24 316 762	4 818 006	5 216 647	3 598 078	3 525 970	41 475 463

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2017 рік

(у тисячах гривень)

28. Управління ризиками (продовження)

Ризик ліквідності та управління фінансуванням (продовження)

У наведеній нижче таблиці відображено строки погашення фактичних та потенційних фінансових зобов'язань Банку, як передбачено відповідними договорами.

	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
2017 рік	378 158	769 642	464 957	207 959	111 789	1 932 505
2016 рік	329 594	1 374 667	460 430	463 371	161 105	2 789 167

Фінансові умовні та інші зобов'язання включають гарантії, акредитиви та кредитні ліміти за овердрафтами, відтік коштів за якими можливий у будь-який момент після звітної дати та до передбаченої договором дати закінчення строку інструменту. Банк очікує, що не всі умовні та інші зобов'язання будуть пред'явлені до оплати до закінчення строку дії відповідних договорів.

Далі у таблиці поданий аналіз активів та зобов'язань за строками їх очікуваного відшкодування або погашення станом на 31 грудня 2017 року (суми показані за балансовою вартістю):

	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
Активи						
Грошові кошти в касі та в дорозі	1 499 210	–	–	–	–	1 499 210
Кошти на рахунках в Національному банку України	1 178 795	–	–	–	–	1 178 795
Заборгованість інших банків	4 962 419	30 891	485 565	62 861	5 580	5 547 316
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку	3 867	–	771	–	158 249	162 887
Цінні папери наявні для продажу	2 515 938	175 502	655 425	3 307 455	3 579 169	10 233 489
Кредити клієнтам	3 733 726	6 217 346	2 357 275	8 179 793	5 007 459	25 495 599
Інші фінансові активи	261 826	–	–	–	–	261 826
Всього фінансових активів	14 155 781	6 423 739	3 499 036	11 550 109	8 750 457	44 379 122
Зобов'язання						
Заборгованість перед іншими банками	865 004	–	–	–	–	865 004
Кошти клієнтів	25 734 713	3 558 019	4 620 868	3 234 952	45 724	37 194 276
Випущені депозитні сертифікати	18 559	84 918	48 005	35 712	–	187 194
Випущені єврооблігації	–	479 737	479 737	955 540	–	1 915 014
Інші позикові кошти	62	–	–	11 131	–	11 193
Інші фінансові зобов'язання	637 577	–	–	–	–	637 577
Субординований борг	4 615	–	–	–	485 041	489 656
Всього фінансових зобов'язань	27 260 530	4 122 674	5 148 610	4 237 335	530 765	41 299 914
Розрив ліквідності по фінансових інструментах	(13 104 749)	2 301 065	(1 649 574)	7 312 774	8 219 692	3 079 208

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2017 рік

(у тисячах гривень)

28. Управління ризиками (продовження)

Ризик ліквідності та управління фінансуванням (продовження)

Далі у таблиці поданий аналіз активів та зобов'язань за строками їх очікуваного відшкодування або погашення станом на 31 грудня 2016 року (суми показані за балансовою вартістю):

	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
Активи						
Грошові кошти в касі та в дорозі	1 162 368	-	-	-	-	1 162 368
Кошти на рахунках в Національному банку України	1 213 522	-	-	-	-	1 213 522
Заборгованість інших банків	4 048 580	964 500	523 524	25 232	128	5 561 964
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку	13 837	-	1 197	-	262 839	277 873
Цінні папери наявні для продажу	2 699 446	100 720	141 825	552 165	5 638 499	9 132 655
Кредити клієнтам	1 795 203	3 573 292	9 379 941	5 421 270	4 586 049	24 755 755
Інші фінансові активи	251 508	-	-	-	-	251 508
Всього фінансових активів	11 184 464	4 638 512	10 046 487	5 998 667	10 487 515	42 355 645
Зобов'язання						
Заборгованість перед іншими банками	1 132 569	5 266	10 054	-	-	1 147 889
Кошти клієнтів	22 662 450	3 827 015	3 970 431	2 228 408	497 212	33 185 516
Випущені депозитні сертифікати	5 539	224 399	461 433	-	-	691 371
Випущені єврооблігації	-	537 183	537 183	1 074 365	2 141 809	4 290 540
Інші позикові кошти	105	-	-	-	18 890	18 995
Інші фінансові зобов'язання	446 028	-	-	-	-	446 028
Субординований борг	4 607	-	-	-	486 143	490 750
Всього фінансових зобов'язань	24 251 298	4 593 863	4 979 101	3 302 773	3 144 054	40 271 089
Розрив ліквідності по фінансових інструментах	(13 066 834)	44 649	5 067 386	2 695 894	7 343 461	2 084 556

Аналіз за строками погашення не відображає стабільності поточних зобов'язань у минулому. Раніше їх реалізація відбувалась протягом періоду, що є більшим, ніж зазначено в таблиці вище. Ці залишки відображені в таблиці вище у складі сум, належних до виплати в період до 1 місяця.

Здатність Банку погашати свої зобов'язання залежить від його здатності отримати еквівалентну суму активів протягом того ж самого періоду. Наявний обсяг ліквідних активів дозволить Банку вести стабільну діяльність навіть у ситуації можливого часткового відтоку депозитів клієнтів у разі подальшого погіршення економічної ситуації.

Керівництво Банку вважає, що попри суттєву частку коштів клієнтів, що погашаються на вимогу, диверсифікація таких коштів за кількістю та типом вкладників, а також досвід, накопичений Банком за попередні періоди, вказують на те, що ці кошти формують довгострокове та стабільне джерело фінансування діяльності Банку.

Стаття «Кошти клієнтів» включає строкові депозити фізичних осіб. Згідно з українським законодавством Банк зобов'язаний виплатити такі депозити на вимогу вкладника (Примітка 14). Керівництво Банку вважає, що більшість депозитів фізичних осіб не будуть відкликані до встановленої дати виплати, тому кошти клієнтів відображаються за контрактними строками, що залишилися до погашення.

(у тисячах гривень)

28. Управління ризиками (продовження)

Ринковий ризик

Ринковий ризик – неторговий

Ринковий ризик – це ризик зміни справедливої вартості або майбутніх грошових потоків від фінансових інструментів внаслідок коливання ринкових змінних, як, наприклад, процентні ставки, обмінні курси валют та інші ціни. Банк управляє ринковими ризиками по неторгових портфелях. Управління неторговими позиціями і моніторинг таких позицій здійснюються на основі додаткового аналізу чутливості.

Ризик процентної ставки

Ризик процентної ставки – це потенційна загроза виникнення втрат, зниження доходу чи зменшення вартості капіталу Банку внаслідок несприятливих змін процентних ставок на ринку. Даний ризик виникає переважно внаслідок відмінностей в строковості активів чи зобов'язань Банку за строками чутливості до зміни процентних ставок. Таким чином, ризик процентної ставки є наслідком незбалансованості структури звіту про фінансовий стан у розрізі чутливих до зміни процентної ставки активів і зобов'язань за строками до переоцінки.

Чутливість фінансового результату відображає вплив припустимих змін у процентних ставках на чистий процентний дохід Банку за один рік, визначений на основі плаваючої процентної ставки на неторгові фінансові активи та фінансові зобов'язання, наявні на 31 грудня, з урахуванням строків перегляду процентних ставок, передбачених умовами договору за відповідними активами та зобов'язаннями.

Для оцінки процентного ризику Банк використовує геп-аналіз процентних активів та зобов'язань, проводить аналіз чутливості вартості процентних активів та зобов'язань до зміни процентних ставок.

Контроль процентного ризику здійснюється згідно до звіту про зміни спреду та маржі.

Банк оцінює процентний ризик за сценарієм паралельного зсуву кривої доходності в бік збільшення процентних ставок на 200 базисних пунктів в основних валютах (гривня, долар США, євро). Станом на 31 грудня 2017 року Банк схильний до процентного ризику, реалізація якого може вплинути на чистий процентний дохід в часовому горизонті один рік – можливе зменшення на 25 416 тисяч гривень (станом на 31 грудня 2016 року – зменшення на 253 110 тисяч гривень).

Банк оцінює вищевказаний рівень процентного ризику як прийнятний та контрольований, розмір якого суттєво не вплине на прибутковість та стабільність фінансового стану Банку. Рівень процентних ставок в Банку встановлюється Тарифно-комерційним комітетом Банку, приймаючи до уваги трансфертні процентні ставки та вартість ризиків, які встановлені Комітетом по управлінню активами та пасивами Банку. При цьому, згідно з внутрішніми політиками Банку, діє система делегування повноважень на зміну ставок. Контроль за ефективністю операцій з процентними інструментами здійснюється Тарифно-комерційним комітетом Банку щомісяця.

Валютний ризик

Валютний ризик – це ризик, пов'язаний з впливом коливань обмінних курсів на вартість фінансових інструментів.

Оцінку валютного ризику Банк проводить з допомогою методики оцінки Вартості під ризиком (Value-at-Risk, VaR), враховуючи рекомендації International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards, June 2006 та Revision to Basel II market risk framework, December 2010. VaR дозволяє оцінити максимально можливу величину втрат з встановленим рівнем довіри за відповідний період часу.

Банк здійснює розрахунок VaR за методом історичного моделювання з метою оцінки валютного ризику в нормальних та стресових умовах розвитку фінансового ринку. Розрахунок VaR базується на 251 дні незважених історичних даних про ринкові курси валют, період розрахунку протягом якого Банк, вірогідно, зможе закрити відкриті валютні позиції, складає 10 днів та однобічний рівень довіри 99%.

При визначенні валютного ризику розрахунковий VaR множить на суму числа «3» та надбавки у розмірі «1» згідно з рекомендаціями Базель.

(у тисячах гривень)

28. Управління ризиками (продовження)

Валютний ризик (продовження)

Незважаючи на те, що VaR дозволяє отримати оцінку валютного ризику, необхідно враховувати також недоліки цього методу, такі як:

- ▶ використання минулих змін курсів валют та банківських металів не дозволяє в повній мірі оцінити можливі коливання курсів валют та банківських металів в майбутньому;
- ▶ використання періоду розрахунку 10 днів має на увазі, що всі відкриті позиції в валютних та банківських металах можуть бути закриті на протязі 10 торговельних днів. Дане оцінювання може неточно відображати величину валютного ризику в період зниження ліквідності ринку, під час якого період закриття Банком позиції може збільшитися;
- ▶ використання 99%-вого рівня односторонньої довірливої вірогідності не дозволяє оцінити об'єм втрат, очікуваних з вірогідністю 1%; та
- ▶ розрахунок VaR відбуваються на основі відкритих позицій Банку в іноземній валюті та банківських металах на кінець дня та може не відображати ризик, який приймає Банк протягом дня.

Результат розрахунків валютного ризику за допомогою метода VaR на 31 грудня наведено у таблиці нижче:

Показник	2017 рік	2016 рік
Валютний ризик без врахування диверсифікації		
долар США	79 009	1 973
євро	5 538	27 516
російський рубль	45 715	45 475
інші валюти	4 076	6 932
Всього валютний ризик без врахування диверсифікації	134 338	81 896
Ефект від диверсифікації	(15 322)	(16 104)
Валютний ризик з врахуванням диверсифікації	119 016	65 792

Наведені вище дані розраховані на основі внутрішньої управлінської звітності Банку, яка базується на оперативній бухгалтерській звітності, підготовленої відповідно до вимог МСФЗ.

Комітет по управлінню активами і пасивами Банку розглядає результати оцінки валютного ризику на щомісячній основі.

Операційний ризик

В Банку проводиться щорічний розрахунок показника прийнятного рівня операційного ризику – «ризик-апетиту» на наступні 12 місяців.

Значення ризик-апетиту затверджується Комітетом по управлінню операційним ризиком та враховується при бюджетуванні. Слід зазначити, що при розрахунку ризик-апетиту не враховуються минулі події, які мали разовий форс-мажорний характер та/або такі виникнення яких в майбутньому не очікується в результаті усунення причин їх виникнення.

Розрахунок фактичних втрат викликаних операційними ризиками та моніторинг дотримання Банком встановленого «ризик-апетиту» здійснюється щоквартально для розгляду Спостережною Радою. При виникненні суттєвих подій операційного ризику передбачено негайне інформування Правління та Спостережної Ради, а також проводиться детальне розслідування причин та впроваджуються заходи з недопущення повторення інциденту в майбутньому.

Система управління операційним ризиком функціонує з 2011 року, та включає зокрема:

- ▶ загальнобанківську консолідацію подій операційного ризику;
- ▶ щорічне проведення самооцінки рівня операційного ризику;
- ▶ щорічне проведення стрес-тестування операційного ризику згідно вимог Національного банку України;
- ▶ щоквартальний моніторинг ключових індикаторів ризику (KPIв).

Для отримання єдиної оцінки рівня операційного ризику проводиться порівняльний аналіз результатів різних підходів (результуючий рівень ризику оцінюється за шкалою: низький, середній, високий).

Зареєстровані події операційного ризику підлягають детальному розгляду та оцінці негативних наслідків, а події що вимагають прийняття додаткових управлінських рішень або розробки додаткових мінімізуючих заходів розглядаються Підкомітетами КУОР або Комітетом з управління операційним ризиком.

Система управління операційним ризиком ефективна та інтегрована в загальні систему управління ризиками Банку.

Для забезпечення неперервної діяльності в Банку щорічно проводиться практичне тестування Плану неперервної діяльності.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2017 рік

(у тисячах гривень)

29. Розкриття справедливої вартості

Справедлива вартість фінансових активів і зобов'язань, які не відображаються за справедливою вартістю

У таблиці нижче порівнюються балансова вартість та справедлива вартість фінансових інструментів, відображених у фінансовій звітності Банку за амортизованою вартістю, за їх видами. Таблиця не відображає справедливої вартості нефінансових активів та нефінансових зобов'язань.

	2017 рік			2016 рік		
	Балансова вартість	Справедлива вартість	Невизнаний дохід/ (витрати)	Балансова вартість	Справедлива вартість	Невизнаний дохід/ (витрати)
Фінансові активи						
Грошові кошти у касі	1 499 210	1 499 210	-	1 162 368	1 162 368	-
Кошти на рахунках в Національному банку України	1 178 795	1 178 795	-	1 213 522	1 213 522	-
<i>Заборгованість інших банків</i>						
- Поточні рахунки та депозити «овернайт»	4 124 389	4 124 389	-	3 713 137	3 713 137	-
- Строкові депозити в інших банках	1 422 927	1 422 927	-	1 848 827	1 848 827	-
<i>Кредити клієнтам</i>						
- Кредити корпоративним клієнтам	19 823 312	19 731 017	(92 295)	21 323 624	21 367 161	43 537
- Споживчі кредити	4 051 988	4 051 988	-	2 179 928	2 179 928	-
- Іпотечні кредити	179 267	163 817	(15 450)	303 155	280 715	(22 440)
- Автокредитування	4 657	1 951	(2 706)	26 026	18 921	(7 105)
- Інші кредити фізичним особам	1 436 375	1 436 375	-	923 022	923 022	-
Фінансові зобов'язання						
<i>Заборгованість перед іншими банками</i>						
- Поточні рахунки інших банків	392 353	392 353	-	862 148	862 148	-
- Строкові депозити інших банків	292 410	292 410	-	225 380	225 380	-
- Кредити, отримані від інших банків	180 241	180 241	-	60 361	60 361	-
<i>Кошти клієнтів</i>						
- юридичні особи	21 687 846	21 699 886	(12 040)	18 472 333	18 484 759	(12 426)
- фізичні особи	15 506 430	15 554 848	(48 418)	14 713 183	14 778 171	(64 988)
Випущені депозитні сертифікати	187 194	187 194	-	691 371	691 371	-
Випущені єврооблігації	1 915 014	2 018 215	(103 201)	4 290 540	4 415 166	(124 626)
Інші позикові кошти	11 193	11 193	-	18 995	18 995	-
Субординований борг	489 656	436 653	53 003	490 750	420 633	70 117
Усього невизнана зміна в нереалізованій справедливій вартості			(221 107)			(117 931)

Нижче описані методи та припущення, що використовуються для визначення справедливої вартості фінансових інструментів, які не відображені за справедливою вартістю у фінансовій звітності.

Активи, справедлива вартість яких наближається до балансової

Щодо фінансових активів та фінансових зобов'язань, що є ліквідними або короткостроковими (до трьох місяців), вважається що їх балансова вартість приблизно дорівнює справедливій вартості. Таке припущення застосовується також до депозитів на вимогу, ощадних депозитів без визначеного строку погашення та фінансових інструментів зі змінною процентною ставкою.

Фінансові активи та фінансові зобов'язання, що обліковуються за амортизованою вартістю

Справедлива вартість облігацій, що котируються, ґрунтується на котируваннях на звітну дату. Справедлива вартість інструментів, що не котируються та справедлива вартість яких не наближається до балансової, а саме кредитів клієнтам, заборгованість інших банків, заборгованість перед Національним банком України, заборгованість перед іншими банками, коштів клієнтів, депозитних сертифікатів, інших фінансових активів та зобов'язань оцінюється за допомогою дисконтування майбутніх грошових потоків з використанням ставок, існуючих в цей момент по заборгованості з аналогічними умовами, кредитним ризиком та строком погашення.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2017 рік

(у тисячах гривень)

29. Розкриття справедливої вартості (продовження)

Активи і зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю або справедлива вартість яких розкривається

Всі активи та зобов'язання, справедлива вартість яких оцінюється або розкривається у фінансовій звітності, класифікується в рамках ієрархії джерел справедливої вартості, що подана нижче, на підставі вихідних даних найнижчого рівня, які є значущими для оцінки справедливої вартості в цілому:

- ▶ Рівень 1: ринкові котирування (без коригувань) ідентичних активів або зобов'язань на активних ринках;
- ▶ Рівень 2: моделі оцінки, для яких всі вхідні дані, які мають суттєвий вплив на визначену справедливую вартість відносяться до найбільш низького рівня ієрархії та базуються прямо або опосередковано на ринкових даних;
- ▶ Рівень 3: моделі оцінки, які використовують вхідні дані, які мають суттєвий вплив на визначення справедливої вартості, відносяться до найбільш низького рівня ієрархії та не є спостережуваними на ринку.

У випадку активів і зобов'язань, що визнаються у фінансовій звітності за справедливою вартістю на періодичній основі, Банк визначає факт переведення між рівнями ієрархії, джерел справедливої вартості, повторно аналізуючи класифікацію (на підставі вхідних даних найнижчого рівня, які є значущими для оцінки справедливої вартості в цілому) на кінець кожного звітного періоду.

Для цілей розкриття інформації про справедливую вартість Банк визначив класи активів і зобов'язань на підставі природи, характеристик і ризиків за активом або зобов'язанням, а також рівень ієрархії джерел справедливої вартості:

31 грудня 2017 р.	Дата оцінки	Оцінка справедливої вартості з використанням			
		Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи, що оцінюються за справедливою вартістю					
Державні боргові цінні папери	31 грудня 2017 р.	–	8 387 265	–	8 387 265
Форвардні контракти	31 грудня 2017 р.	–	3 336	–	3 336
Депозитні сертифікати НБУ	31 грудня 2017 р.	–	2 002 054	–	2 002 054
Основні засоби – будівлі	31 грудня 2017 р.	–	–	834 916	834 916
Предмети мистецтва	1 грудня 2016 р.	–	–	17 005	17 005
Інвестиційна власність	31 грудня 2017 р.	–	–	149 347	149 347
Активи, справедлива вартість яких розкривається					
Грошові кошти в касі та в дорозі	31 грудня 2017 р.	1 499 210	–	–	1 499 210
Кошти на рахунках в Національному банку України	31 грудня 2017 р.	–	1 178 795	–	1 178 795
Заборгованість інших банків	31 грудня 2017 р.	–	5 547 316	–	5 547 316
Кредити клієнтам	31 грудня 2017 р.	–	–	25 385 148	25 385 148
Акції	31 грудня 2017 р.	–	–	7 057	7 057
Зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю					
Форвардні контракти	31 грудня 2017 р.	–	10 355	–	10 355
Зобов'язання, справедлива вартість яких розкривається					
Заборгованість перед іншими банками	31 грудня 2017 р.	–	865 004	–	865 004
Кошти клієнтів	31 грудня 2017 р.	–	–	37 254 734	37 254 734
Випущені депозитні сертифікати	31 грудня 2017 р.	–	–	187 194	187 194
Випущені єврооблігації	31 грудня 2017 р.	2 018 215	–	–	2 018 215
Інші позикові кошти	31 грудня 2017 р.	–	11 193	–	11 193
Субординований борг	31 грудня 2017 р.	–	436 653	–	436 653

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2017 рік

(у тисячах гривень)

29. Розкриття справедливої вартості (продовження)

Активи і зобов'язання, відображені за справедливою вартістю

Інформація про зміни у балансовій вартості будівель, предметів мистецтва та інвестиційної власності протягом 2017 року наведено у Примітці 11.

31 грудня 2016 р.	Дата оцінки	Оцінка справедливої вартості з використанням			
		Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи, що оцінюються за справедливою вартістю					
Державні боргові цінні папери	31 грудня 2016 р.	–	6 800 986	–	6 800 986
Форвардні валютні контракти	31 грудня 2016 р.	–	27 020	–	27 020
Депозитні сертифікати НБУ	31 грудня 2016 р.	–	2 602 485	–	2 602 485
Основні засоби – будівлі	1 грудня 2016 р.	–	–	914 425	914 425
Предмети мистецтва	1 грудня 2016 р.	–	–	17 005	17 005
Інвестиційна власність	1 грудня 2016 р.	–	–	185 857	185 857
Активи, справедлива вартість яких розкривається					
Грошові кошти в касі та в дорозі	31 грудня 2016 р.	1 162 368	–	–	1 162 368
Кошти на рахунках в Національному банку України	31 грудня 2016 р.	–	1 213 522	–	1 213 522
Заборгованість інших банків	31 грудня 2016 р.	–	5 561 964	–	5 561 964
Кредити клієнтам	31 грудня 2016 р.	–	–	24 769 747	24 769 747
Акції	31 грудня 2016 р.	–	–	7 057	7 057
Зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю					
Форвардні валютні контракти	31 грудня 2016 р.	–	53 070	–	53 070
Зобов'язання, справедлива вартість яких розкривається					
Заборгованість перед іншими банками	31 грудня 2016 р.	–	1 147 889	–	1 147 889
Кошти клієнтів	31 грудня 2016 р.	–	–	33 262 930	33 262 930
Випущені депозитні сертифікати	31 грудня 2016 р.	–	–	691 371	691 371
Випущені єврооблігації	31 грудня 2016 р.	4 415 166	–	–	4 415 166
Інші позикові кошти	31 грудня 2016 р.	–	18 995	–	18 995
Субординований борг	31 грудня 2016 р.	–	420 633	–	420 633

Далі представлений опис визначення справедливої вартості фінансових інструментів, які відображаються за справедливою вартістю з використанням моделей оцінки. Цей опис включає оцінки та судження Банку, які учасник ринку зробив би при оцінці інструментів.

Похідні фінансові інструменти

Похідні фінансові інструменти оцінені із застосуванням моделей оцінки, які базуються за ринкових спостереженнях, – це здебільшого валютні свопи та форвардні валютообмінні контракти. Моделі, які використовуються найчастіше, включають моделі оцінки форвардів та свопів з використанням розрахунків теперішньої вартості. Ці моделі використовують різні вхідні дані, включаючи кредитоспроможність контрагентів, форвардні та спотові курси валют та криві процентних ставок.

Цінні папери

Цінні папери, оцінені з використанням моделей оцінки, представлені перш за все борговими цінними паперами, які не обертаються на ринку. Ці цінні папери оцінюються з використанням моделей дисконтованих грошових потоків, які, в одному випадку, використовують тільки ринкові спостереження, наприклад, процентні ставки, а в іншому – ринкові спостереження та інформацію, яка не базується на ринкових спостереженнях. Інформація, яка не базується на ринкових спостереженнях, включає припущення щодо фінансового стану компанії – об'єкта інвестицій, її ризик, та економічні припущення щодо галузі, у якій веде свою діяльність компанія – об'єкт інвестицій.

Будівлі, предмети мистецтва та інвестиційна власність

Основою оцінки є метод ринкових аналогів, результати застосування методу ринкових аналогів підтверджуються доходним методом. У ході переоцінки незалежні оцінювачі використовують професійні судження та оцінки для визначення аналогів будівель, що використовуються при застосуванні методу ринкових аналогів, строків експлуатації активів, які переоцінюються, та норм капіталізації, що використовуються при застосуванні доходного методу.

(у тисячах гривень)

29. Розкриття справедливої вартості (продовження)

Будівлі, предмети мистецтва та інвестиційна власність (продовження)

Протягом 2017 та 2016 років Банк не переводив фінансові активи або фінансові зобов'язання між рівнями ієрархії справедливої вартості.

Протягом 2017 та 2016 років Банк не визнавав змін у балансовій вартості фінансових активів 3 рівня, які обліковуються за справедливою вартістю, або прибутків та збитків за ними.

30. Умовні та інші зобов'язання

Виконання вимог податкового законодавства та інших нормативних актів

Українське законодавство і нормативні акти, що регулюють сферу оподаткування та інші аспекти діяльності, включаючи правила валютного й митного контролю, продовжують змінюватись. Положення законів і нормативних актів часто нечіткі, а їх тлумачення залежить від позиції місцевих, регіональних і центральних органів влади, а також інших державних органів. Випадки суперечливих тлумачень законодавства не поодинокі. Керівництво Банку вважає, що його тлумачення положень законодавства, які регулюють діяльність Банку, є обґрунтованими, і діяльність Банку здійснюється в повній відповідності до законодавства, яке регулює його діяльність, і що Банк нарахував та сплатив усі належні податки.

В той же час, існує ризик того, що операції і правильність тлумачень, які не були піддані сумніву контролюючими органами в минулому, будуть поставлені під сумнів у майбутньому. Однак цей ризик з часом зменшується.

Капітальні зобов'язання

Станом на 31 грудня 2017 року Банк мав капітальні зобов'язання, передбачені контрактами на придбання обладнання на суму 23 899 тисяч гривень (на 31 грудня 2016 року – 10 135 тисяч гривень). Керівництво Банку вже виділило необхідні ресурси для виконання цього зобов'язання. Керівництво Банку вважає, що майбутні чисті доходи та фінансування будуть достатніми для виконання цих та інших аналогічних зобов'язань.

Дотримання фінансових показників

Банк повинен дотримуватись певних фінансових показників, які стосуються переважно випущених єврооблігацій. Недотримання цих фінансових показників може призвести до негативних наслідків для Банку, включаючи підвищення вартості кредитів та оголошення дефолту. Зокрема, Банк повинен підтримувати на певному рівні капітал, показник достатності капіталу, співвідношення загальної суми заборгованості пов'язаних сторін Банку до загальних активів. Невиконання цих вимог може призвести до дострокового вилучення коштів кредиторами на їх власний розсуд. Станом на 31 грудня 2017 та 2016 років ці показники Банком дотримані.

Зобов'язання з кредитування

Гарантії та акредитиви «стенд-бай», які являють собою безвідкличні гарантії того, що Банк здійснить платіж на користь третіх сторін у випадку невиконання клієнтами своїх зобов'язань, несуть ризик, пов'язаний із дефолтом клієнта або його неспроможністю виконати договір з третьою стороною. Для управління ризиком збитків Банк вимагає, щоб більшість гарантій забезпечувались депозитами в Банку. Документальні та комерційні акредитиви, що являють собою письмові зобов'язання Банку за дорученням своїх клієнтів, які надають право третім сторонам вимагати від Банку оплати у встановлених сумах відповідно до конкретних умов, забезпечуються партіями товару, до яких вони відносяться, або грошовими депозитами, а отже мають менший рівень ризику, ніж кредити.

Кредитні зобов'язання являють собою невикористані зобов'язання щодо надання кредитів у формі позик. Банк наражається на ризик можливих збитків у зв'язку з ризиком по кредитних зобов'язаннях. Однак, враховуючи відкличний характер цих зобов'язань, Банк може відмовити клієнтам в кредитах при зниженні платоспроможності клієнта.

Загальна сума невикористаних кредитних ліній, акредитивів та гарантій за угодою необов'язково являє собою майбутні потреби у грошових коштах, оскільки строк дії таких фінансових інструментів може закінчитися без фінансування.

Акредитиви, видані Банком, були такими:

	2017 рік	2016 рік
Підтверджені імпорتنі акредитиви	51 205	1 111 086
Непідтверджені імпорتنі акредитиви	78 397	123 034
Грошове забезпечення (Примітка 14)	(118 038)	(1 195 531)
Резерв під імпорتنі акредитиви	(83)	(248)
Всього акредитивів	11 481	38 341

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2017 рік

(у тисячах гривень)

30. Умовні та інші зобов'язання (продовження)

Зобов'язання з кредитування (продовження)

Гарантії надані були такими:

	2017 рік	2016 рік
Гарантії та авалування векселів	1 802 903	1 555 047
Грошове забезпечення (Примітка 14)	(461 202)	(386 592)
Резерв під гарантії та авалі	(7 562)	(11 268)
Всього гарантії та авалування векселів	1 334 139	1 157 187

Сума невиконаних відкличних зобов'язань з надання кредитів, наданих Банком станом на 31 грудня 2017 року, склала 7 230 289 тисяч гривень (на 31 грудня 2016 року – 4 892 266 тисяч гривень). Керівництво вважає зобов'язання з надання кредитів відкличними, оскільки відповідні договори забезпечують широкий спектр подій-підстав, які дозволяють Банку призупинити подальше фінансування клієнта або достроково анулювати ліміт кредитування. Такі події включають, у тому числі, погіршення фінансового стану клієнта, зменшення потоків надходжень грошових коштів на поточні рахунки клієнта, втрату забезпечення або значне зменшення його справедливої вартості, рішення регулятивних органів, які впливають на монетарний ринок України.

У сумі резерву під акредитиви та гарантії відбулися такі зміни:

	2017 рік	2016 рік
Резерв під зобов'язання, гарантії та акредитиви, станом на початок періоду	13 599	14 969
Сторно резерву під зобов'язання, гарантії та акредитиви, протягом звітного періоду	(3 475)	(2 513)
Вплив курсових різниць	508	1 143
Резерв під зобов'язання, акредитиви та гарантії на кінець періоду (Примітка 18)	10 632	13 599

Станом на 31 грудня 2017 року, до складу резервів під зобов'язання, акредитиви та гарантії входить резерв під покриття інших збитків в сумі 2 987 тисяч гривень (31 грудня 2016 року – 2 083 тисячі гривень).

Зобов'язання за операційною орендою

У випадках, коли Банк виступає орендарем, майбутні мінімальні орендні платежі за операційною орендою приміщень з можливістю її скасування були такими:

	2017 рік	2016 рік
До 1 року	16 257	14 518
1-5 років	171 549	102 583
Понад 5 років	55 642	–
Всього зобов'язань за операційною орендою	243 448	117 101

31. Операції зі зв'язаними сторонами

Для цілей складання цієї фінансової звітності сторони вважаються зв'язаними, якщо вони знаходяться під спільним контролем, або якщо одна сторона контролює іншу або має можливість у значній мірі впливати на фінансові та операційні рішення іншої сторони у відповідності до МСБО 24 «Розкриття інформації щодо зв'язаних сторін». При розгляді кожного можливого випадку відносин з зв'язаними сторонами до уваги береться суть цих відносин, а не лише юридична форма.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2017 рік

(у тисячах гривень)

31. Операції зі зв'язаними сторонами (продовження)

В ході звичайної діяльності проводяться банківські операції з основними акціонерами, компаніями під спільним контролем та іншими зв'язаними сторонами. Ці операції включають здійснення розрахунків, надання кредитів, залучення депозитів, фінансування комерційної діяльності та операції з іноземною валютою. Нижче наводяться залишки станом на 31 грудня 2017 та 2016 років, а також доходи та витрати за 2017 та 2016 роки:

Станом на 31 грудня 2017 р. та за рік, що закінчився даною датою	Материнська компанія	Підприємства під спільним контролем	Керівництво	Інші зв'язані сторони
Активи				
Кредити клієнтам	–	2 992 383	146	1
<i>(процентна ставка, % річних)</i>	–	(9,93)	(38,88)	(37)
Резерв під знецінення кредитів	–	(60 221)	(1)	–
Інші активи	12	2 782	62	–
Зобов'язання				
Кошти клієнтів	(91)	(7 135 974)	(64 692)	(127 878)
<i>(процентна ставка, % річних)</i>	–	(9,35)	(5,9)	(6,68)
Випущені депозитні сертифікати	–	–	(38 546)	–
Інші зобов'язання	–	(12 345)	(8)	(15)
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням				
Відкличні зобов'язання з надання кредитів	–	208 105	181	430
Гарантії та авалі	–	226 629	–	–
Акредитиви	–	81 246	–	–
Доходи/(витрати)				
Процентні доходи	–	361 344	17	4
Процентні витрати	–	(353 796)	(3 618)	(6 459)
Комісійні доходи	120	360 604	149	406
Інші доходи	–	230	60	15
Відрахування до резерву під зобов'язання, гарантії та акредитиви	–	8	–	–
Резерв під знецінення кредитів	–	(42 854)	–	–
Операційні витрати	–	(470)	(874)	–
Станом на 31 грудня 2016 року та за рік, що закінчився даною датою				
Активи				
Кредити клієнтам	–	1 698 595	169	2
<i>(процентна ставка, % річних)</i>	–	(13,98)	(31,49)	(37,0)
Резерв під знецінення кредитів	–	(15 577)	(1)	–
Інші активи	7	9 611	–	–
Зобов'язання				
Кошти клієнтів	(88)	(7 243 412)	(34 207)	(112 227)
<i>(процентна ставка, % річних)</i>	–	(8,96)	(7,72)	(7,65)
Випущені депозитні сертифікати	–	(435 041)	–	–
Інші зобов'язання	–	(1 273)	(4)	(10)
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням				
Відкличні зобов'язання з надання кредитів	–	193 715	184	416
Гарантії та авалі	–	114 422	–	–
Акредитиви	–	169 052	–	–
Доходи/(витрати)				
Процентні доходи	–	251 462	26	8
Процентні витрати	–	(322 995)	(2 550)	(7 433)
Комісійні доходи	83	259 803	65	699
Комісійні витрати	–	(867)	(2)	(8)
Інші доходи	–	39	9	12
Відрахування до резерву під зобов'язання, гарантії та акредитиви	–	2	–	–
Резерв під знецінення кредитів	–	1 611	(1)	–
Операційні витрати	–	(2)	(820)	–

Резерв під знецінення кредитів стосовно кредитів зв'язаним сторонам був створений як на індивідуальній основі, так і за портфельним принципом.

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2017 рік

(у тисячах гривень)

31. Операції зі зв'язаними сторонами (продовження)

Протягом 2017 року сума кредитів зв'язаним сторонам змінювалась таким чином:

	Материнська компанія	Підприємства під спільним контролем	Керівництво	Інші зв'язані сторони
Кредити, надані пов'язаним сторонам протягом року	-	1 465 405	63	-
Суми, повернені пов'язаними сторонами протягом року	-	(301 036)	(86)	(1)
Інші зміни	-	129 419	-	-

Протягом 2016 року сума кредитів зв'язаним сторонам змінювалась таким чином:

	Материнська компанія	Підприємства під спільним контролем	Керівництво	Інші зв'язані сторони
Кредити, надані пов'язаним сторонам протягом року	-	683 178	33	1
Суми, повернені пов'язаними сторонами протягом року	-	(735 772)	(49)	-
Інші зміни	-	233 139	1	-

У 2017 році винагорода членам Правління складалася із заробітної плати у сумі 66 658 тисяч гривень (у 2016 році – 71 744 тисячі гривень), обов'язкових внесків до державних фондів у сумі 1 200 тисяч гривень (у 2016 році – 1 083 тисячі гривень). За 12 місяців 2017 року виплати членам Спостережної ради становили 1 620 тисяч гривень (за 12 місяців 2016 року – 810 тисяч гривень).

32. Прибуток на акцію

Базисний прибуток на акцію розраховується шляхом ділення чистого прибутку або збитку за рік на середньозважену кількість звичайних акцій, що були в обігу протягом року не враховуючи акцій, викуплених у акціонерів. Банк не має конвертованих привілейованих акцій, таким чином, розбавлений прибуток на акцію буде дорівнювати базисному прибутку на акцію.

	2017 рік	2016 рік
Прибуток за звітний період	785 827	367 011
Середньозважена кількість звичайних акцій в обігу	14 323 880	14 323 880
Прибуток на акцію, базисний (виражений в гривнях за акцію)	54,86	25,62

33. Зміни в зобов'язаннях, що відносяться до фінансової діяльності

Нижче наведені зміни у грошових потоках від фінансової діяльності звіту про рух грошових коштів за 2017 рік:

	Випущені єврооблігації	Інші позикові кошти	Субординований борг
Балансова вартість на 31 грудня 2016 р.	4 290 540	18 995	490 750
Погашення	(2 394 876)	(9 888)	-
Курсові різниці	18 589	2 139	-
Інше	761	(53)	(1 094)
Балансова вартість на 31 грудня 2017 р.	1 915 014	11 193	489 656

Стаття «Інше» включає ефект нарахованих, але ще не виплачених відсотків за випущеними єврооблігаціями, іншим позиковими коштами і субординованим боргом. Банк класифікує виплачені відсотки як грошові потоки від операційної діяльності.

34. Капітал

Банк підтримує і активно управляє капіталом для покриття ризиків, притаманних банківській діяльності. Достатність капіталу Банку контролюється з використанням, серед іншого, нормативів, встановлених Базельською угодою 1988 року та нормативів, встановлених Національним банком України. На думку керівництва, загальна сума капіталу, управління яким здійснює Банк, дорівнює загальній сумі регулятивного капіталу. Сума капіталу в управлінні станом на 31 грудня 2017 року складає 3 526 143 тисячі гривень (на 31 грудня 2016 року – 4 088 984 тисячі гривень).

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2017 рік

(у тисячах гривень)

34. Капітал (продовження)

Першочерговими цілями управління капіталом Банку є забезпечення дотримання Банком зовнішніх вимог до капіталу та утримання високих кредитних рейтингів і належних показників капіталу з метою підтримки свого бізнесу та максимального збільшення біржової вартості акцій.

Банк управляє структурою капіталу та відповідно змінює її з огляду на зміни в економічних умовах та показниках ризику його діяльності. З метою підтримання або коригування структури капіталу Банк може коригувати суми виплат дивідендів акціонерам, повернути капітал акціонерам або випустити капітальні цінні папери. Жодних змін у цілях, політиці та процесах у порівнянні з попередніми роками не відбулося.

Норматив адекватності капіталу Національного банку України

Національний банк України вимагає від банків підтримувати показник адекватності капіталу на рівні 10% від активів, зважених за рівнем ризику, визначений з урахуванням ризиків, розрахований згідно з правилами бухгалтерського обліку в Україні. Станом на 31 грудня 2017 та 2016 років показник адекватності капіталу Банку, розрахований за цим принципом, складає:

	2017 рік	2016 рік
Основний капітал	2 798 998	2 852 869
Додатковий капітал	727 145	1 236 115
Відвернення	(6 756)	(5 735)
Всього капіталу	3 519 387	4 083 249
Активи, зважені з урахуванням ризику	29 916 078	31 861 941
Показник адекватності капіталу	11,76%	12,82%

Регулятивний капітал складається з основного капіталу, що включає сплачений зареєстрований акціонерний капітал, емісійний дохід, резерви, створені згідно з українським законодавством, за вирахуванням чистої залишкової вартості нематеріальних активів та збитків поточного і попереднього років, зменшених на суму нарахованих та не отриманих понад 30 днів доходів, прострочених нарахованих доходів, за вирахуванням сформованого за цими доходами резервів. Додатково основний капітал зменшується на суму перевищення непокритого кредитного ризику над прибутками минулих і поточного років. Другим компонентом регулятивного капіталу є додатковий капітал, який включає резерви під заборгованість за міжбанківськими кредитами та кредитами клієнтам, результат переоцінки основних засобів, прибуток поточного року, зменшений на суму нарахованих та не отриманих понад 30 днів доходів, прострочених нарахованих доходів, за вирахуванням сформованого за цими доходами резервів, субординованого довгострокового боргу, нерозподіленого прибутку попередніх років, зменшеного на суму непокритого кредитного ризику.

Станом на 31 грудня 2017 та 2016 років Банк дотримувався регулятивних вимог до капіталу.

Далі подано звіт про адекватність капіталу за методикою Базель I станом на 31 грудня 2017 та 2016 років:

	2017 рік	2016 рік
Капітал 1-го рівня		
Акціонерний капітал	3 294 492	3 294 492
Емісійний дохід	101 660	101 660
Резервний фонд	1 475 430	1 475 430
Нерозподілений прибуток	(551 731)	(1 363 308)
Всього капіталу 1-го рівня	4 319 851	3 508 274
Капітал 2-го рівня		
Резерви переоцінки активів	553 409	540 021
Дозволений субординований борг	391 725	490 750
Всього капіталу 2-го рівня	945 134	1 030 771
Всього капіталу	5 264 985	4 539 045
Рівень адекватності капіталу на звітну дату		
Активи, зважені на ризик	33 788 937	32 358 026
Всього капіталу	5 264 985	4 539 045
Рівень адекватності капіталу (%)	15,58%	14,03%

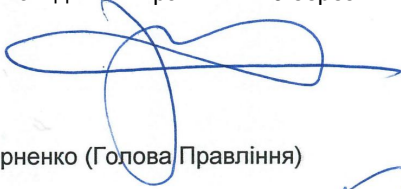
ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2017 рік

(у тисячах гривень)

35. Події після дати балансу

З початку року Національний банк України підвищив облікову ставку до 16% з 26 січня 2018 року та до 17% з 2 березня 2018 року.

Підписано від імені Правління 29 березня 2018 року



С.П. Черненко (Голова Правління)



І.О. Кожевина (Фінансовий директор)



О.О. Полещук (Головний бухгалтер)